

LAHDEN KAUPUNGINHALLITUS

Valtuutetun kysymys Lahden kaupungin omistajaohjauksesta ja kuntalain vastaisesta luototuksesta sekä yksityisen liiketoiminnan rahoittamisesta

Lahden kaupunginvaltuutettuna teen edellä mainitussa asiassa hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 10 §:n mukaisen kirjallisen kysymyksen.

Koska esittämäni valtuutetun kysymys tulee elokuussa 2021 toimikautensa aloittavien kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi, on asian taustoittaminen tarpeen.

Lahden kaupungin johto MotoGP:n oikeudet omistavan espanjalaisen Dorna Sportsin kestitettävänä

Lahden kaupunginjohtaja **Pekka Timonen**, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja **Juha Rostedt** ja kaupungin yhteysjohtaja **Mari Kuparinen** osallistuivat MotoGP -oikeudet omistaman espanjalaisen Dorna Sportsin kestittämälle Valencian matkalle marraskuussa 2018, Lahden kaupungin maksaessa matkalaskun.

Lahden kaupunginvaltuuston päätös KymiRing oy:n pääomittamisesta kumottiin laittomana

Lahden kaupunginvaltuusto teki 13.5.2019 (§ 53) päätöksen pääomittaa tytäryhtiöidensä KOKO Lahti oy:n ja Lahti Events oy:n kautta moottoriratatyhtiö KymiRing oy:tä. Hallinto-oikeus kielsi 5.6.2019 kaupunginvaltuuston kokouksen päätöksen täytäntöönpanon ja kumosi 8.5.2020 valtuuston päätöksen. Ratkaisua se perusteli mm. sillä, että on mahdollista, että pääomasijoitus sisältää Eu:n säännösten vastaista kiellettyä valtiontukea.

Kesken oikeuskäsittelyn ja hallinto-oikeuden määräämästä **täytäntöönpanokiellosta huolimatta** kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä 22.11.2019/107 § myönnettiin Lahti Events oy:lle 2,8 miljoonan euron pitkäaikaisluotto. Tällä toimenpiteellä kierrettiin edeltä käsin em. hallinto-oikeuden päätös. Luotottaminen tapahtui monella tavoin lain vastaisesti. Se on kuntalain 129 §:n vastainen, sillä sille ei ole vaadittu lain edellyttämää vakuutta, eikä lainan osalta ole huomioitu kuntalain 129 §:n 4 momentin valtiontukisääntelyä. Perustelut löytyvät Lahden kaupungin **tarkastuslautakunnan** päätöksestä (10.02.2020 16 §) ja **Kuntaliiton** lausunnosta, jotka ohessa liitteenä.

Em. tavalla kaupungin toimesta lainvastaisesti yhtiölle myönnettyä ja mahdollisesti Eu-säännösten vastaista valtiontukea sisältävää pitkäaikaisluottoa on käytetty kaupungin sataprosenttisesti omistaman Lahti Events oy:n toimesta yksityisen moottoriratatyhtiön MotoGP-tapahtuman rahoittamiseen maksamalla ennakkona KymiRing oy:lle miljoonia euroja aluevuokraa tapahtumasta, jonka toteutuminen maailmanlaajuisen koronapandemian vuoksi oli hyvin epävarmaa. Tämä vastuuton veroeuroilla tapahtunut riskinotto tapahtui Lahden kaupungin johtavien viranhaltijoiden,

kaupunginjohtaja **Pekka Timosen** ja konsernijohtaja **Mika Mäkisen**, sekä kaupungin omistajaohjauksesta vastaavan kaupunginhallituksen myötävaikutuksella. Timosen ja Mäkisen roolia valaisen jäljempänä.

Asian käsittely Lahden kaupunginvaltuustossa

Hallinto-oikeuden ratkaisua kumota valtuuston enemmistön toukokuussa 2019 päätös KymiRingin pääomittamisesta ei saatettu virallisesti lainkaan kaupunginvaltuuston tietoon. Myöhemmin Lahti Eventsin luototusta on käsitelty Lahden kaupunginvaltuustossa mm. valtuustoaloitteen pohjalta tammikuussa 2021 ja valtuustokysymyksenä toukokuussa 2021. Näissä käsittelyissä on myönnetty KymiRingille maksettu MotoGP-tapahtuman aikainen alueen ennakkovuokra, mutta "liikesalaisuuteen" vedoten on salattu ennakkomaksun euromääräinen summa. Samoin on salattu se, millaiseen sopimukseen ennakkomaksu perustuu sekä onko lyhytaikaiseen luototukseen rinnastettavalle ennakkomaksulle saatu riittävät turvaavat vakuudet, sille maksettava korko ja ennakkomaksun takaisinmaksuehdot tapahtuman peruuntuessa.

Kuntaliitto ohjeistaa kuntia

Kuntaliiton kuntatiedotteessa 28.8.2018 konserniohjauksesta ja omistajapolitiikasta tuodaan esille seuraavaa:

*- Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. **Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.***

- Valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

*- Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, **muihin sopimuksiin**, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun **kunnan määräysvallan** käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon **kuntakonsernin kokonaisuus**. Konserniohjeessa määritellään menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu.*

- Omistajapolitiikka on osa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa, joka on kunnan keskeinen johtamisen väline. Omistajapolitiikalla linjataan muun

muassa missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudeltaan tavoittelee.

- Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia.

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta on vuoden 2020 arviointikertomuksessaan kiinnittänyt huomiota siihen, ettei Lahden kaupunki ole noudattanut kaikilta osin kuntalain (47 §) määräystä konserniohjeesta. Kaupunginhallitus ei ole tuonut kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi konserniohjeeseen kuuluvaa kohtaa ”**Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa**”, vaikka kuntalaki sitä edellyttää.

Lahden kaupungin omistajaohjaus sekä virka- ja luottamushenkilöiden vastuut

a) Kaupunginjohtaja Pekka Timosen menettely ja vastuut

Kuntaliitto: *”Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, **kunnanjohtaja** tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset”.*

Lahden kaupunginvaltuuston hyväksymällä konserniohjeella on päätetty kaupungin omistajaohjauksesta. Sen mukaisesti **Lahti Events oy:n seuranta- ja valvontavastuu on kaupunginjohtaja Pekka Timosella**. Hänen täytyy siis olla hyvin perillä yhtiön asioista. Tästä huolimatta hän kertoi Lahden kaupunginvaltuuston 10.5.2021 kokouksessa ristiriitaista ja osin harhaanjohtavaakin tietoa väittämällä, ettei MotoGP 2021 tapahtumaa ole peruttu, vaan siirretty. Suora lainaus kaupunginjohtajan puheenvuoron valtuuston kokoustallenteesta:

*”Se verran haluan sanoa, että se siirtäminen, niin **MotoGP aidosti siirrettiin**. Eli kun on viiden vuoden sopimuskausi, niin viime vuosi ei polttanut yhtään vuotta sopimuskaudesta, vaan tätä viiden vuoden jaksoa siirrettiin yksi vuosi eteenpäin ja näin ollen katson, että sitä ei peruttu, vaan siirrettiin, koska sopimuskaudesta ei mennyt yhtä vuotta, vaan sopimuskausi, sitä siirrettiin vuosi eteenpäin. Elikä näin ollen sen kohdan tossa vaan haluan tarkentaa, että se lienee oikea termi tämä, että siirrettiin.”*

Mielestäni tässä ei ole kysymys pelkästään sanoilla tapahtuvasta saivartelusta, vaan astetta vakavammasta asiasta. Kaupunginjohtaja halunnee viestittää, että kun kyse on tapahtuman siirrosta, ei ennakkomaksuja vaadita maksettavaksi takaisin, kuten peruuntumisen ollessa kyseessä tulisi tehdä.

Kaupunginjohtaja tietää sopimusten sisällön, mutta salaa sen kaupunginvaltuustolta, esittäen oman kuitenkin oman tulkintansa sopimuksesta. Käyttääkö hän näin tehdessään virka-asemaansa

väärin, etenkin kun hänen kertomansa on ristiriidassa KymiRing oy:n nettisivuilla 14.5.2021 julkaistun MotoGP-tapahtuman virallisen tiedotteen kanssa. Siinä todetaan mm. seuraavaa:

*"MotoGP™:n Suomen MM-osakilpailut on **peruttu** koronapandemian vuoksi.*

*Kansainväliset ratamoottoripyöräilyn MM-kilpailuoikeudet omistava espanjalainen Dorna Sports, IRTA sekä FIM ovat ilmoittaneet heinäkuuksi suunnitellun MotoGP™-osakilpailun **peruutuksesta**. KymiRingin tilalle kisakalenteriin tulee elokuussa Itävallassa ajettava Styrian Grand Prix."*

Tiedotteessa kerrotaan myös, että tapahtuman liput palautetaan kaikille lipun ostaneille ja todetaan, että **"vuodeksi 2020 tai 2021 ostettu tapahtumalippu ei oikeuta pääsyä ensi kesän kisoihin"**.

KymiRingin MotoGP-pääsponsorin vaihtuminen, tapahtuman nimen muutos **Michelin® Grand Prix of Finlandiksi**, vieläkin keskeneräinen rata ja KymiRingin ilmeiset talousvaikeudet ennakoivat pahoin edessä olevia yritysjärjestelyjä mahdollisine yrityssaneerauksineen tai konkurssineen. Tässä tilanteessa Lahden veroeuroista maksamat miljoonaluokan ennakkomaksut KymiRingille uhkaavat palaa savuna ilmaan. Tällöin KymiRingin kultakaivoksesta onkin tulossa "kankkulankaivo", jonne veroeurot vastuuttomilla ja jopa lainvastaisilla päätöksillä hukkuvat. Jos näin käy, ryhdytään Hämeenlinnan Sunnu Car Center -tapauksen tavoin hakemaan oikeusteitse vastuullisia veronmaksajille tuotetuille tappioille. Siksi on kaikkien edun mukaista tunnistaa ja tunnustaa edessä häämöttävät riskitekijät ja ryhtyä toimenpiteisiin ennen kuin se on myöhäistä, ellei sitten jo ole?

Lahden kaupunginvaltuusto ei saanut toukokuun 2021 kokouksessa saanut kaupunginjohtaja Pekka Timoselta myöskään selkeää vastausta siihen, että onko Lahti Events oy menetellyt KymiRingin oy:lle maksetun ennakkomaksun osalta Lahti-konsernin konserniohjeen mukaisesti ja pyytänyt kaupunginjohtajalta dokumentoidun lausunnon tällaisesta **taloudellisesti merkitykseltään vaikuttavasta asiasta**.

b) Konsernijohtaja Mika Mäkisen menettely ja vastuut

Kuntaliitto: *"Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti".*

Kaupungin 2,8 miljoonan euron pitkäaikaisluotto Lahti Events oy:lle

Lahden kaupungin hallintosääntöön on kirjattu, että "kaupunginjohtajan sijaisena toimii konsernipalvelujohtaja, ellei kaupunginhallitus toisin päättä". Kaupunginsihteeriltä saamani tiedon mukaan kaupunginjohtaja Timonen oli Lahti Events oy:n lainoituksesta päätettäessä työmatkalla Pietarissa, joten pitkäaikaislainoituksesta päättikin hänen varamiehensä Mika Mäkinen. Lainapäätöksestä ilmenee, että Lahti Events oy:n hallitus päätti uusista lainajärjestelyistä 22.11.2019 ja samana päivänä konsernipalvelujohtaja **Mika**

Mäkinen esitti kaupunginjohtajan varamies Mika Mäkiselle uutta lainajärjestelyä, jonka Mäkinen sitten hyväksyi.

Tuolloin voimassa olleen hallintosäännön toimivaltataulukon mukaan mm. kaupungin yhtiön pitkäaikaislainasta päättää kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtajan esittelystä.

Kuten olen edellä tuonut esille, Lahti Events oy:n pitkäaikaisluoton myöntämisessä meneteltiin lain- ja kaupungin omien päätösten sekä säännösten vastaisesti. Tämän lisäksi nyt esille nostamani **Mika Mäkisen kaksoisrooli** luototuspäätöksessä on mielestäni törkeällä tavalla Lahden kaupungin hallintosäännön, kuntalain, hallintolain ja hyvän hallintotavan vastainen, eikä sitä voi jättää selvittämättä.

Edellä esiintunut ongelma korostuneen tulevan vuoden aikana (2.8.2021-31.8.2022), kun kaupunginhallituksen päätöksellä kaupunginjohtaja tuuraa konsernijohtajaa sekä kaupunkikehitysjohtaja ja sivistysjohtaja toimivat kaupunginjohtajan varahenkilöinä.

c) Lahden kaupunginhallituksen vastuut

Kuntaliitto: *"Hallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta".*

Kaupunginhallitus ei ole virallisesti tuonut kaupunginvaltuuston tietoon Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisua kumota valtuuston tekemän päätöksen yksityisen KymiRing oy:n pääomittamisesta kaupungin yhtiöiden kautta.

Ilman kaupunginhallituksen johdon hyväksyntää ei kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös Lahti Events oy:n pitkäaikaisluototuksesta olisi ollut mahdollista. Sitä osoittaa myös se, ettei se käyttänyt otto-oikeuttaan päätökseen.

Kaupunginhallitus on myös kahteen otteeseen ottanut käytännössä vastuun tapahtuneesta vastatessaan asiaa koskevaan valtuustoaloitteeseen ja valtuustokysymykseen.

d) Lahden kaupunginvaltuuston vastuut

Lahden kaupunginvaltuuston enemmistö (55-3, 1 tyhjä) hyväksyi kokouksessaan 15.6.2020 virheellisesti vuoden 2019 tilinpäätöksen sekä myönsi tili- ja vastuuvapauden tilivelvollisille. Esitin tilinpäätöksen- sekä tili- ja vastuuvapauden hylkäämistä, koska tilinpäätös sisälsi kaupungin hallintosäännön, rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden sekä omistajapoliittisen linjauksen vastaisesti Lahti Events oy:n 2,8 miljoonan euron pitkäaikaisluototuksen. Lahden omistajapoliittinen linjaus kiteytyy käytännössä siihen, että Lahti Events oy:n osalta "sirkushuvien" tappiollista toimintaa tuetaan, mutta työllistävän Lahden Työpaikan osalta sitä ei siedetty, vaikka työttömien työllistäminen vaikuttaa myönteisesti yksilöön ja yhteiskuntaan laajemminkin. Arvovalintoja kaikki tämä.

Kuntalain ja julkisuuslain sekä KHO:n ennakkopäätöksen vastaista tiedon pimittämistä

Kuntaliiton kuntatiedote (30.1.2017):

”Luottamushenkilön tietojensaantioikeus on julkisuuslaissa kaikkia koskevaa tietojensaantioikeutta laajempi. Kuntalain 83 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina, mutta jotka eivät ole vielä julkisuuslain mukaan julkisia. Poikkeuksen muodostavat salassa pidettävät tiedot.”

Kuntaliitto toteaa myös, että **”tiedonsaantioikeus koskee konsernijohton hallussa olevia asiakirjoja”**.

Olen edellä tuonut esille sen, miten kaupunginvaltuutetuille ei ole ”liikesalaisuuksiin” vedoten jaettu tietoa julkisten varojen käytöstä yksityisen moottoriratayhtiön kanssa harjoitettuun liiketoimintaan. Samoin olen tuonut esille sen, miten kaupunginjohtaja on todennäköisesti harhauttanut kaupunginvaltuustoa selityksillään MotoGP-tapahtuman ”siirrosta”.

Lahden kaupunginvaltuutettuna esitin 29.6.2021 kaupunginjohtaja Pekka Timoselle ja konsernijohtaja Mika Mäkiselle sähköpostitse seuraavan **yksinkertaisen** kysymyksen:

Lahden kaupunginvaltuutettuna (1.6.2017-31.7.2021) kuntalain mukaiseen tiedonsaantioikeuteen viitaten pyydän selkeää vastausta, onko KymiRing Oy palauttanut Lahden kaupungille/Lahti Events Oy:lle sen maksaman aluevuokran ennakkomaksun vuoden 2021 peruuntuneesta MotoGP-tapahtumasta?

Kaupunginjohtaja **Pekka Timonen** ei ole vastannut kysymykseeni lainkaan. Lahti-konsernin omistajaohjauksesta vastaava **Mika Mäkinen** vastasi seuraavasti:

Lahden kaupunki ei ole maksanut KymiRing Oy:lle mitään vuokria tai aluevarausmaksuja liittyen MotoGP-tapahtumaan. Kaupunki ei siis myöskään ole saanut palautuksia peruuntuneesta MotoGP-tapahtumasta.

*Lahden kaupunki ei hoida Lahti Events Oy:n liiketoimintaan kuuluvia asioita. Lahti Events Oy hoitaa omaan liiketoimintaansa kuuluvat sopimukset ja järjestelyt etunsa mukaisesti itsenäisesti ja vastaa näistä myös itse. **Kaupungilla ei ole tietoa yhtiön operatiiviseen toimintaan liittyvistä sopimuksista tai muista järjestelyistä.***

Konsernijohtaja Mikä Mäkisen em. vastauksen viimeinen lause herättää suurta huolta kuntalaisten kannalta. Siihen kiteytyy kaupungin virkavastuulla toimivan johdon ylimielinen ja piittaamaton suhtautuminen kuntalain määräyksiin luottamushenkilön tiedonsaantioikeudesta. Toisaalta, jos kaupunki on tietämätön siitä, mitä sitoumuksia ja sopimuksia sen tytäryhtiöt

kaupungin nimissä tekevät, ovat viranhaltijat ja kaupunginhallitus virkavastuulla toimiessaan laiminlyöneet virkatehtävänsä.

Tiedämme, että Lahti-konsernilla on hallussaan hallintosäännössä ja konserniohjeessa määrätty tiedot kaupungin omistamista yhtiöistä, myös Lahti Events oy:stä. Tieto Lahti Events oy:n KymiRing oy:lle maksamasta 2,0 miljoonan euron ennakkomaksusta on saatu konsernipalvelusta, joten myös tieto siitä, onko se MotoGP-tapahtuman peruuntuessa maksettu takaisin, on myös Lahti-konsernissa, eikä se voi olla "liikesalaisuuden" piiriin kuuluva tieto.

Lahden kaupunginjohtajan ja konsernipalvelujohtajan toiminta on paitsi kuntalain-, myös Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen vastainen. **KHO:2018:164** päätti Oulun kaupunginteatteri oy:n hankintaa koskevassa asiassa, että ne kunnan omistamaa yhtiötä koskevat asiakirjat, jotka ovat kaupungin hallussa, ovat julkisia asiakirjoja, vaikka Oulun kaupunki valituksessaan toista väitti.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa todetaan asiakirjoja pyydetyn tytäryhtiön sijaan kaupungilta, jonka hallussa pyydetyt muistiot olivat. Siinä myös todetaan, että *"kunta toimii viranomaisen ominaisuudessa siinäkin yhteydessä, kun se harjoittaa omistajaohjaustoimintaa ja ryhtyy tähän liittyen sisäiseen tarkastustoimintaan. Näin ollen asiakirjapyyntöissä tarkoitetut muistiot kuuluvat julkisuuslain soveltamisen piiriin, vaikka ne sisälsivätkin kaupungin tytäryhteisöä koskevia tietoja."*

KHO:n em. ratkaisussa nojataan Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki) annetun lain 4 ja 5 pykäliin.

Edellä esitettyyn perustuen esitän kaupunginhallitukselle vastattavaksi seuraavan valtuutetun kysymyksen:

- mihin toimenpiteisiin kaupunginhallitus ryhtyy luottamushenkilöiden kuntalaissa määräämän tiedonsaantioikeuden turvaamiseksi ja em. KHO:n ennakkopäätöksen mukaisen menettelyn noudattamiseksi, koskien Lahti-konsernin hallussa olevien tytäryhtiöiden tietojen julkisuudesta?
- minkä suuruisen ennakkomaksun Lahti Events oy on maksanut KymiRing oy:lle MotoGP-tapahtuman aikaisena aluevuokrana, onko ennakkomaksulle saatu turvaavat vakuudet, saadaanko sille laina-ajaksi katsottavalta ajalta käypää korkoa ja onko yhtiön toimesta ryhdytty tapahtuman peruuntumisen vuoksi ennakkomaksun takaisinperintään?
- jos ennakkomaksun maksamisessa, maksuehdoissa ja takaisinperinnässä on Lahti Events oy:n toimesta menetelty virheellisesti ja kaupungin etua vahingoittavalla tavalla, mihin omistajaohjauksellisiin ja/tai muihin toimenpiteisiin kaupunginhallitus ryhtyy tilanteen korjaamiseksi ja kaupungin etujen turvaamiseksi?
- mihin toimenpiteisiin kaupunginhallitus ryhtyy kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen (22.11.2019/107 §) hallintosäännön vastaisen

menettelyn oikaisemiseksi ja Lahti Events oy:n 2,8 miljoonan euron pitkäaikaisluoton perumiseksi?

- onko Lahti Events oy menetellyt KymiRingin oy:lle maksetun ennakkomaksun osalta Lahti-konsernin konserniohjeen mukaisesti ja pyytänyt kaupunginjohtajalta dokumentoidun lausunnon tällaisesta taloudellisesti merkitykseltään vaikuttavasta asiasta ja jos on, niin millaisesta dokumentista on kysymys?
- jos Lahti Events oy:n johto on ennen ennakkomaksun maksamista koskevaa päätöksentekoa laiminlyönyt em. kaupunginjohtajan dokumentoidun lausunnon pyytämisen, niin ryhtyykö se omistajaohjauksellisiin toimiin yhtiön johdon saattamiseksi vastuuseen lain ja/tai säännösten vastaisesta toiminnasta?
- onko kaupunginjohtaja hoitanut virkavastuunsa mukaisesti hänelle hallintosäännössä ja konserniohjeessa annetun tehtävän Lahti Events oy:n seurannasta ja valvonnasta?
- näkeekö kaupunginhallitus, nyt esille nousseiden mahdollisten väärinkäytösten ja/tai laiminlyöntien johdosta, ongelmalliseksi kaupungin talousarviopäätöksissä kaupunginjohtajalle myönnetty 120 miljoonaan euroon ulottuvat valtuudet lyhyt- ja pitkäaikaisluoton myöntämisestä kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille ja tuleeeko se esittämään näiden valtuuksien poistamista ja/tai siirtämistä kaupunginhallitukselle?
- ryhtyykö kaupunginhallitus toimenpiteisiin, jolla kaupunginhallituksen jaostojen ja viranhaltijapäätökset tehdään kaupunginhallituksessa näkyväksi ottamalla ne kukin omana asianaan esityslistalle, jolloin sillä on paremmat edellytykset päättää asiakohtaisesti mahdollisen otto-oikeuden käyttämisestä?
- näkeekö kaupunginhallitus ruotsalaiselle sijoittajalle tapahtuneen Paavolan kampuksen n. 100 miljoonan euron järjestelyn valossa tarpeelliseksi vahvistaa demokraattista päätöksentekoa sekä -valvontaa ja muuttaa kaupungin hallintosääntöä siten, että merkittävämmät eli yhden miljoonan euron ja sitä arvokkaammat päätökset kaupungin irtaimen- ja kiinteän omaisuuden sekä palvelujen luovuttamisesta vaatii kaupunginhallituksen tai sen jaoston sijaan kaupunginvaltuuston hyväksynnän?

Lahdessa 19.7.2021

Seppo Korhonen
kaupunginvaltuutettu (Asukkaiden Lahti)

- Liitteet
1. Lahden kaupungin tarkastuslautakunnan kokouksen (10.02.2020 16 §) päätös.
 2. Kuntaliiton lausunto 3.2.2021.
 3. Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös 22.11.2019/107 §, asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019.
 4. Lahden kaupungin hallintosääntö 2019
 5. Lahti-konsernin konserniohje 2018
 6. KHO:2018:164 ennakkopäätös

Lahti-konsernin konserniohje

Kaupunginvaltuusto 12.3.2018 § 17
Asianumero: D/191/2018

Korvaa säädöksen: 2016/30

Lahti-konsernin konserniohje

SISÄLLYSLUETTELO

0 KONSERNIOHJEEN KESKEISET PERIAATTEET	1
1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE	
1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja normiperusta	3
1.2 Konserniohjeen soveltaminen ja sisältö	3
1.3 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä	3
2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALUE	
2.1 Konsernisuhteen muodostuminen	4
2.2 Osakkuusyhteisö	4
3 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA	
3.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana	4
3.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä	4
3.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat	4
4 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	
4.1 Konserni- ja tilajaosto	5
4.2 Kaupunginjohtaja	5
4.3 Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja	6
4.4 Palvelualuejohtajat	6
5 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN	
5.1 Tarkastuslautakunta	7
5.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet	7
6 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAOHJEET	
6.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen	7
6.2 Konserniraportointi	7
6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus	7
6.2.2 Muu tietojen antaminen	8
6.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat	8
6.4 Rahoitus ja maksuvalmius	9
6.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen	9
6.6 Riskienhallinta	10
6.7 Ympäristöasiat	10
6.8 Henkilöstöpolitiikka	10
6.9 Julkiset ja muut hankinnat	10
6.10 Asiakirjojen säilyttäminen	11
6.11 Tilinpäätös	11
6.12 Konserni tytäryhteisönä	11

Omistamisen keskeiset periaatteet

Omistajana kaupunki on kiinnostunut tyttäristään.

Kaupunki on aktiivinen omistaja, joka haluaa auttaa tytäryhteisöjä menestymään. Tytäryhtiölle turvataan edellytykset joustavaan operatiiviseen toimintaan.

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista. Konsernin näkökulma voi poiketa tytäryhteisön välittömästä näkökulmasta. Näissä tilanteissa ratkaisu pyritään etsimään neuvottelemalla.

Ohjeen tavoitteena on, että konsernin tyttärillä on yhtenäinen tapa toimia.

Tiedon kulku on aktiivista ja avointa omistajalta tyttäriin ja tyttäristä omistajalle ja Tytäryhteisöt tiedottavat omistajaa kaikista yhteisöä koskevista merkittävistä muutoksista.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan riittävät tiedot.

TIIVISTELMÄ

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista.

Tiedottamisen ja yhteyden pidon kannalta konsernijohdossa olennaisia tahoja ovat kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja konsernipalvelujohtaja, erityisesti talouteen liittyvissä kysymyksissä. Muita tiedonkulun kannalta keskeisiä toimijoita ovat konsernipalveluiden omistajaohjaus, rahoituspalvelut, riskienhallinta.

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa seuraavissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen, sääntöjen tai organisaatorakenteen muuttaminen
- 2) merkittävät taloudelliset muutokset ja merkittävät sopimukset
- 3) muutokset riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikassa tai henkilöstöpolitiikassa
- 4) yhtiön johtamista koskevat muutokset

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

- 1) Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
- 2) Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
- 3) Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
- 4) Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.

KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE

1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja normiperusta

Kuntalaki asettaa kunnille velvoitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista sekä määrää kunnan konsernijohtosta konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä. Konserniohjauksella tarkoitetaan konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden omistajaohjausta ja siihen liittyvää konsernivalvonnan ohjausta. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernin tavoitteiden toteutumisen ja konserniohjeen noudattamisen seuranta.

Konserniohjaus ja -valvonta perustuvat omistajan oikeuteen määrätä omistuksensa kohteesta lainsäädännön asettamissa rajoissa. Konserniohjaus täydentää yhteisöjen ja säätiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään sisältyviä, pääosin pakottavaan lainsäädäntöön pohjautuvia menettelyjä.

1.2 Konserniohjeen soveltaminen ja sisältö

Lahti-konsernin konserniohjetta sovelletaan Lahti-konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden konserniohjauksessa sekä soveltuvin osin Lahti-konserniin kuulumattomien Lahden kaupungin osakkuusyhteisöjen ja -säätiöiden ohjauksessa. Konserniohjeessa yhteisöillä tarkoitetaan jatkossa myös säätiöitä, mikäli säätiöitä ei ole yhteisöistä lausuttaessa erikseen mainittu.

Konserniohjeessa määritellään konserniohjauksen antamisen tavat ja perusteet sekä kaupungin toimielimien ja muiden viranomaisten asema ohjauksen antajina. Konserniohjeeseen sisältyvä menettelyllinen ja sisällöllinen ohjaus kattaa vain osan Lahti-konsernin konserniohjauksesta.

Kuntalain mukaan omistajaohjauksen tarkoituksena on konsernin kokonaisedun mukaisen toiminnan varmistaminen tytäryhteisöissä. Omistajaohjaus kohdistuu kaupungin edustajiin tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä ja tytäryhteisöjen toimielimiin konserniohjeessa mainituissa konsernin toiminnoissa.

Konsernivalvonnan ohjauksen tarkoituksena on ohjata konsernin tavoitteiden toteutumisen ja konserniohjeen noudattamisen seuranta. Konsernivalvonnan ohjaus kohdistuu kaupungin toimielimiin ja viranhaltijoihin.

1.3 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä

Konserniohje on tarkoitettu kaupungin toimielimiä ja viranhaltijoita, yhtiökokoukseen tai vastaavaan toimielimeen valittuja ja muita edustajia sekä kaupungin tytäryhteisöjä sitovaksi edellyttäen, ettei se tai sen perusteella annettu yksittäinen ohje ole ristiriidassa tai johda ohjetta noudatettaessa yksittäistapauksessa ristiriitaan pakottavan lainsäädännön kanssa. Ristiriidan ilmentyessä noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä.

Tytäryhteisön ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet tytäryhteisöä sitoviksi edellä mainitulla lainmukaisuutta koskevalla edellytyksellä. Konserniohje astuu voimaan 100% omistettujen tytäryhteisöjen osalta konserni- ja tilajaoksen päätöksen lainvoimaisuuden yhteydessä, kun yhteisön hallitus on sen käsitellyt. Tytäryhteisöjen tytäryhteisöissä noudatetaan myös tätä konserniohjetta. Toimintaohjeen ei katsota perustuvan konserniohjeeseen, jos sen noudattaminen loukkaa tytäryhteisön, sen toisen osakkaan tai tytäryhteisön toimintaan liittyvän kolmannen tahon oikeudellisesti suojattuja etuja, tai jos se on

muuten ristiriidassa yhteisöä koskevan tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa. Tytäryhteisön on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta ja konserniohjeen noudattamatta jättämisestä välittömästi Lahden kaupunginjohtajalle. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisessa muodossa.

Konserniohje on tarkoitettu osakkuusyhteisöjä sitovaksi lakisääteisen tiedonantovelvollisuuden täyttymisen piiriin kuuluvien ohjeiden lisäksi vain siltä osin kuin siitä on erikseen sovittu.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisön eikä osakkuusyhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALUE

2.1 Konsernisuhteen muodostuminen

Konserniohjetta noudatetaan Lahti-konsernissa. Konsernin määritelmässä noudatetaan linjausta, joka tulee ajantasaisesta lainsäädännöstä.

Lahti-konserni rakentuu Lahden kaupungista emoyhteisönä sekä tytäryhteisöinä niistä yhteisöistä ja säätiöistä, joissa edellä tarkoitettu määräysvalta on

- Lahden kaupungilla,
- Lahden kaupungilla yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka
- Lahden kaupungin tytäryhteisöillä, joko jollakin yksin tai yhdessä muiden kanssa.

2.2 Osakkuusyhteisö

Konserniohjetta noudatetaan Lahden kaupungin osakkuusyhteisöissä ja -säätiöissä soveltuvin osin. Osakkuusyhteisöissä tulisi noudattaa osakkuusyhteisön toimintaan soveltuvia konserniohjeen periaatteita.

Luettelo Lahden kaupungin osakkuusyhteisöistä ja -säätiöistä sisältyy kaupungin tilinpäätöskirjaan.

3 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA

3.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekaelin, jonka on kuntalain mukaan päätettävä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet (kuntalaki 14 §). Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin tavoitteiden mukaisista omistajaohjauksen periaatteista, omistajapoliittisista linjauksista, tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista sekä hyväksyy konserniohjeet.

Lahden kaupunginvaltuusto päättää Lahti-konsernin toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista Lahden kaupungin strategiassa talousarvion yhteydessä ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.

3.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja ja muut johtosäännössä mainitut viranomaiset. (kuntalaki 48§)

Konsernijohdon vastuulla olevalla konserniohjauksen järjestämisellä tarkoitetaan sekä omistajaohjausta että tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista.

3.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat

Liitteessä 1 rastilla hallitus-kohdassa merkittyjen yhtiöiden hallituksiin tulee valita vähintään yksi jäsen puhtaasti liiketoiminta- tai hallitusosaamisen perusteella.

4 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

4.1 Konserni- ja tilajaosto

Konserni- ja tilajaoston tehtävänä on kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen ja yhteensovittaminen sekä ohjeiden antaminen kaupungin edustajille tytäryhteisöjen hallintoelimissä kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin (kuntalaki 39 §).

Lahti-konsernin konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämistä koskevista ja muista Lahden konserni- ja tilajaoston ja tehtävistä on määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Jaosto päättää erikseen niistä hallintosäännön toimivaltataulukon tarkoittamista tytäryhteisöistä, joiden osalta se ratkaisee tytäryhteisön hallintoelinten jäsenten tai jäsen ehdokkaiden nimeämisen sekä valitsee edustajan tytäryhteisön yhtiökokoukseen tai vastaavaan toimielimeen. Jaosto antaa valitsemalleen edustajalle ohjeet kaupungin kannan ottamisesta tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä käsiteltävinä oleviin asioihin.

Jaosto nimittää ehdokkaat tytäryhteisön hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin siten, että

- tytäryhteisön hallituksella tai vastaavalla toimielimellä on yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus ja kokemus,
- tytäryhtiön hallituksessa mahdollisimman monella on liiketaloudellista ja/tai yhtiön toimialan asiantuntemusta ja kokemusta,
- tytäryhteisön muiden omistajien ja, jos yhteisön toimiala sitä edellyttää, keskeisten yhteistyökumppanien intressit ja asiantuntemus otetaan huomioon,
- tytäryhteisön hallituksen jäsenistä ei vaihtuisi hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseksi samanaikaisesti enempää kuin puolet.

Jaosto ohjaa tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä kaupunkia edustavia tytäryhteisöjen hallintoelinten jäsenille maksettavien palkkioiden määrätymisperusteista siten, että

- palkkiot eivät saa ylittää kaupunginhallituksen palkkiotasoa, ellei kaupunginhallitus erityisestä syystä toisin päättä
- palkkiot määräytyvät edellä mainittujen, kaupunginhallituksen erillisen päätöksen mukaisen toimivaltataulukon tarkoittamien tytäryhteisöjen osalta sen mukaan kuin kaupunginhallitus on niistä erikseen päättänyt,

- jos tytäryhteisöä ei ole mainittu kaupunginhallituksen palkkiolistauksessa, tulee tytäryhtiön pyytää erillislausunto palkkiotasosta kaupunginhallitukselta ennen palkkioista päättämistä ja maksua.

4.2 Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kuntalain mukaan kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta kaupunginhallituksen alaisena sekä käyttää sen puolesta kaupungin puhevaltaa (kuntalaki 41 §). Lahden kaupunginjohtajan konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämistä koskevista ja muista Lahti-konsernin johtamiseen liittyvistä tehtävistä on määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on kaupungin hallintosäännön mukaan johtaa kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkikonsernin toiminnan johtajana kaupunginjohtajalle on hallintosäännössä annettu oikeus ottaa esiteltäväkseen palvelualuejohtajan palvelualueeseen kuuluva asia sekä siirtää palvelualueen johtajalle omaan esittelyynsä kuuluva asia. Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginjohtajan johdolla.

Kaupunginjohtajalla on Lahden kaupungin tytäryhteisöihin kohdistuva, laajaomisteisissa tytäryhteisöissä joko osakassopimuksessa tai muulla tavalla erikseen sovittava oikeus

- osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella sekä
- kaupungin omistajapoliittisen edun yksittäistapauksessa niin vaatiessa pyytää sisäisen selvityksen teettämistä tytäryhteisössä ja saada tytäryhteisöstä selvityksen edellyttämät ja muut omistajapoliittisessa päätöksenteossa tarpeelliset tiedot.

Kaupunginjohtajan nimeämällä viranhaltijalla on kaupunginjohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua kaupunginjohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

4.3 Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu hallintosäännön kaupunginhallitusta koskevien erillisääntöjen mukaan valvoa kaupunginjohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen toimintaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla tai hänen sijastaan varapuheenjohtajalla on oikeus osallistua Lahden kaupungin tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin silloin, kun tähän on erityistä tarvetta.

4.4 Palvelualuejohtajat

Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginjohtajan alaisuudessa sivistyksen palvelualueella ja kaupunkiympäristön palvelualueella. Palvelualuejohtajien tehtäviin kuuluu hallintosäännön kaupunginhallitusta koskevien erillisääntöjen mukaan johtaa palvelualueensa toimintaa sekä valvoa seurantavastuulleen konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjä tytäryhteisöjä.

Palvelualuejohtajalla on oikeus osallistua seurantavastuulleen konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

Palvelualuejohtajan nimeämällä viranhaltijalla, jonka tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin hyväksyy, on palvelualuejohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua palvelualuejohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella palvelualuejohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

5 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN

5.1 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on kuntalain mukaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten asetettu toimielin.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus saada tarvitsemansa selvitykset kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan ja tavoiteasetantaan voidakseen näin arvioida, tullaanko valtuuston asettamat tavoitteet tytäryhteisössä saavuttamaan.

5.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet

Tarkastuslautakunnalla on kuntalain nojalla oikeus valtuuston ohella ohjata tilintarkastuksen painopisteitä tilintarkastajille annetuin erityisin ohjein (kuntalaki 123 §). Tilintarkastajille voidaan esittää esimerkiksi jonkin asian tarkempaa selvittämistä.

6 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAOHJEET

6.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen

Tytäryhteisön tulee toiminnassaan edistää Lahden kaupungin strategian ja omistajapolitiikan toteutumista.

Tytäryhteisön tulee toiminnassaan noudattaa Lahden kaupunginvaltuuston kaupungin talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä tytäryhteisöille hyväksymiä omistajapolitiittisia linjauksia ja toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

6.2 Konserniraportointi

6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus

Tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle tarpeelliset tiedot kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi (kuntalaki 116 §, osakeyhtiölaki 6 luku 15 §). Tiedonantovelvollisuus koskee tilinpäätösasiakirjoihin sisältyvien tietojen ohella muitakin tarpeellisia tietoja.

Osakkuusyhteisön tulee antaa kaupunginhallitukselle tilinpäätöstietojensa yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot viimeksi laaditusta tilinpäätöksestään (kirjanpitolaki 6 luku 14 §).

Tytär- ja osakkuusyhteisön on annettava edellä mainitut konsernitilinpäätöksen ja mahdollisen välitilinpäätöksen edellyttämät tiedot kirjanpitolain ja kirjanpitolauslautakunnan ohjeiden mukaisina

sekä Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä muodossa ja aikataulussa.

Tytär- ja osakkuusyhteisön tulee antaa yhtiökokouksessa kaupungin yhtiökokousedustajalle tämän pyynnöstä tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa yhtiön tilinpäätöksen, taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin, ellei tietojen antaminen tuota yhtiölle olennaista haittaa (OYL 5 luku 25 §).

6.2.2 Muu tietojen antaminen

Tytäryhteisön on toimitettava kokousten esityslistat ja pöytäkirjat henkilökohtaisena postina Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä aikataulussa kaupunginjohtajalle, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja omistajaohjaukseen. Lisäksi em. materiaali on toimitettava konsernipalvelujohtajalle ja kullekin palvelualuejohtajalle seuravastuun taulukon mukaisesti. Seurantavastuutaulukko löytyy liitteenä konserniohjeen lopusta.

Tytäryhteisön on toimitettava toiminnan ja tuloksen seurantaraportit, tilinpäätökset ja välitilinpäätökset Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä muodossa ja aikataulussa kaupunginjohtajalle, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle, omistajaohjaukseen ja kullekin palvelualuejohtajalle tämän seuravastuun mukaisesti.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan yhteisön asema ja sen toimintojen turvaaminen huomioon ottaen riittävät tiedot sopivaksi harkitsemallaan tavalla.

6.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa asioissa, joilla saattaa olla merkittävä vaikutus tytäryhteisön, Lahden kaupungin tai Lahti-konsernin toimintaan tai taloudelliseen asemaan tai vastuuseen taikka joilla saattaa olla erityistä periaatteellista merkitystä. Dokumentoitu lausunto on pyydettävä ainakin seuraavissa tytäryhteisöä tai tyttären tyttärtä koskevissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen,
- 2) toimialan muuttaminen,
- 3) tytäryhteisön perustaminen,
- 4) toiminnan laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
- 5) toiminnan muuttaminen siten, että tytäryhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa Lahden kaupunkiin,
- 6) pääomarakenteen muuttaminen,
- 7) taloudellisesti velan ottaminen tai antaminen taikka muu sitoutuminen omasta tai toisen tahon velasta tai sitoumuksesta, kuten omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, takauksen tai muun vakuuden antaminen,
- 8) investoinnit tai merkittävän omaisuuserän taikka merkittävien immateriaali- tai muiden oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- 9) merkittävät sopimukset,
- 10) osakkeiden ja osuuksien hankinta sijoitustarkoituksessa, ellei niiden hankkimista ja omistamista ole erityisesti annettu tytäryhteisön tehtäväksi,
- 11) raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käyttö,
- 12) riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa tai henkilöstöpolitiikkaa koskevat ratkaisut,
- 13) tytäryhteisön hallintoelimille maksettavien palkkioiden ja toimitusjohtajalle maksettavien palkka- bonus ja muiden etujen määrät ja määräytymisperusteet sekä niissä tapahtuvat muutokset,

- 14) toimitusjohtajasopimus tai sen liitteiden muuttaminen,
- 15) toimitusjohtajan rekrytoinnin käynnistäminen ja toimitusjohtajan valinta,
- 16) muu, tytäryhteisön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn vaikuttava tai tavanomaisesta poikkeava toiminta.

Kaupunginjohtaja harkitsee neuvotteluvuorotteen alaiset asiat, joissa tytäryhteisön tulee etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa hankkia jaoston kannanotto.

Kaupunginjohtaja käy harkintaa edellyttävissä tapauksissa keskustelun jaoston kanssa.

Omistajan kannanottoa vaativat asiat tulee käsitellä tytäryhteisön hallituksen kokouksissa omina pykälinä eikä niiden käsittelyä saa tehdä esityslistan muissa asioissa.

6.4 Rahoitus ja maksuvalmius

Tytäryhteisön on noudatettava kaupunginvaltuuston hyväksymiä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita.

Yhtiöllä tulee olla toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelma pitää sisällään suunnitelman lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman hankkimisesta, raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käytöstä ja muista rahoitusjärjestelyistä. Suunnitelma ja tieto edellä mainittujen järjestelyjen toteutuksesta on toimitettava konsernipalvelujen rahoitusyksikölle etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa.

Tytäryhteisön tulee liittyä asiakkaaksi Lahden kaupungin sisäiseen pankkiin. Tästä voidaan poiketa konsernipalvelujohtajan dokumentoidulla ilmoituksella. Myös muu yhteisö voidaan hyväksyä sisäisen pankin asiakkaaksi yhteisön tekemästä hakemuksesta.

Tytäryhteisön on toimitettava konsernipalvelujen rahoitukseen selvitys investointikohteesta etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa. Selvityksen on pidettävä sisällään investoinnin käyttötarkoitus, arvio investoinnin vaikutuksista yhtiön maksuvalmiuteen ja yhtiön kassavirtasuunnitelma koko laina-ajalta. Tytäryhteisön tulee ilmoittaa tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta välittömästi kaupunginjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle ja konsernipalvelujen rahoituspalveluille.

6.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen

Tytäryhteisön on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia. Strategia tulee päivittää vastaamaan kaupunkistrategiaa ja/tai muuttuneita toimintaedellytyksiä. Yhtiön on toimitettava ajantasainen strategia konsernipalveluiden omistajaohjaukseen.

6.6 Riskienhallinta

Tytäryhteisön on järjestettävä toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallinta sekä huolehdittava sen dokumentoinnista ja ajantasaisuudesta. Riskienhallinnan tulee kattaa vähintään strategisten riskien, taloudellisten riskien, toiminnallisten riskien ja lakien sekä ohjeiden noudattamisen alueet. Riskienhallinnan järjestämisen vähimmäistasolla on tunnistettava, analysoitava ja arvioitava yhteisön toimintaan kohdistuvat merkittävät riskit sekä määriteltävä toimenpiteet ja eri toimijoiden tehtävä- ja vastualueet niiden hallitsemiseksi. Yhtiön on toimitettava ajantasainen riskienhallinta dokumentti konsernipalveluiden omistajaohjaukseen. Merkittävistä uusista riskeistä tulee välittömästi olla yhteydessä konsernin riskienhallintaan.

6.7 Ympäristöasiat

Omistajaohjausyksiköllä ja Lahden seudun ympäristöpalveluilla on tiedonsaantioikeus tytäryhteisön keskeneneräisistä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -menettelyistä. Tytäryhteisö toimittaa ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman luonnoksen omistajaohjausyksikölle ja Lahden seudun ympäristöpalveluille kolme (3) viikkoa ennen sen yhteysviranomaiselle jättämistä.

6.8 Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisön on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita.

Tytäryhteisö liittyy jäseneksi työnantajan työnantajayhteisöön. Tytäryhteisö järjestää eläkevakuutuksensa KEVA:ssa silloin, kun se on Lahden kaupungin edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

6.9 Julkiset ja muut hankinnat

Tytäryhteisön on julkisissa hankinnoissaan noudatettava lakia julkisista hankinnoista ja tarpeen vaatiessa erityisalojen hankintalakia.

Tytäryhteisön on julkisissa ja muissa hankinnoissaan noudatettava Lahti-konsernin hankintaohjelmaa. Yhtiöiden hankkiessa konsernissa tuotettuja tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia on yhtiöiden selvitettävä niiden kilpailukykyisyys tarjouspyynnöllä.

6.10 Asiakirjojen säilyttäminen

Tytäryhteisön tulee ratkaista pysyvästi säilytettävien asiakirjojen turvaava sijoittaminen. Pysyvästi säilytettävät asiakirjat, joita tytäryhteisö ei enää toiminnassaan tarvitse, on mahdollista sijoittaa Lahden kaupungin keskusarkistoon konsernipalvelujohtajan päätöksellä. Mikäli asiakirjat sijoitetaan keskusarkistoon, tytäryhteisön on noudatettava arkistotoimensa hoidossa soveltuvin osin kaupunginarkistonhoitajan ohjeita.

6.11 Tilinpäätös

Tytäryhteisön on toimitettava hallituksen hyväksymä ja tilintarkastajan tarkastama yhtiön tilinpäätös konsernipalveluiden ilmoittamassa aikataulussa Lahden kaupungille tai valitulle palvelutuottajalle, joka tekee konsernitalinpäätöksen. Ellei konsernipalvelut ilmoita tilinpäätösaikataulua joulukuun ensimmäiseen päivään mennessä, noudatetaan edellisvuoden aikataulua.

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

1. Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
2. Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
3. Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
4. Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.

6.12 Konserni tytär yhteisönä

Lahden kaupungin tytärkonsernien ja tyttärien hallituksen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat tulee olla samat henkilöt, ellei osakkuussopimus, rahoitussopimus tai kaupunginjohtajan päätös muuta edellytä.

LIITE 1

LAHDEN KAUPUNKIKONSERNI		
TASEYKSIKÖT		
Lahden kaupunginteatteri		
Lahden kaupunginorkesteri		
Lahden Tilakeskus		
TYTÄRYHTEISÖT JA KUNTAYHTYMÄT		
ASUMINEN JA TOIMITILAT	Omistus	Hallitus
Lahden Talot Oy	100 %	x
Lahden Asunnot Oy	100 %	
Lahden Palveluasunnot Oy	100 %	
Kiinteistö Oy Vesijärvenkatu 36	100 %	
Oppilastalo Oy	93,27 %	
Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8	78,63 %	
Kiinteistö Oy Nastonharjun liiketalo	75,60 %	
Kiinteistö Oy Naskunvuo	100 %	
Lahden Jäähalli Oy	40,25 %	
Lahden Rudolf Steiner -koulun Talo Oy	91,70 %	
Lahden Terveystalo Oy	91,66 %	
Musiikkiopiston Omakotisäätiö	100 %	
Nastolan Kulttuurikiinteistöt Oy	80,90 %	
Nastolan Virastotalokiinteistö Oy	79,40 %	
Osaamiskiinteistöt Oy	77,99 %	
Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy	70,61 %	
Radio- ja tv-museosäätiö	50,00 %	
Spatium Toimitilat Oy	100 %	x
ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN		
Lahden seutu - Lahti Region Oy	59,50 %	
KOKO Lahti Oy	100 %	x
Lahti Events Oy	100 %	
Lahden Seudun Kehitys Oy LADEC	76,76 %	
Energion Oy	76,76 %	
Nastolan Yrityspalvelu Oy	100 %	

Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä	68,71 %	
Päijät-Hämeen liitto kuntayhtymä	56,44 %	
INFRASTRUKTUURIN YLLÄPITO		
Kiinteistö Oy Hansaparkki	56,88 %	
Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti	93,33 %	
Lahden Pysäköinti Oy	100 %	
Lahden Sairaalaparkki Oy	81,89 %	
Lahti Aqua Oy	100 %	x
Aqua Palvelu Oy	100 %	
Aqua Verkko Oy	100 %	
LABIO Oy	83,43 %	
Lahti Energia Oy	100 %	x
LE-Sähköverkko Oy	100 %	
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy	58,58 %	x
PALVELUTUOTANTO		
Eteva kuntayhtymä	4,66 %	
Provincia Oy	65,19 %	
Hollolan-Lahden vesilaitos kuntayhtymä	40,00 %	
Lahden Konservatorio Oy	50,57 %	
Lahden Työn Paikka Oy	100 %	x
Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä	52,34 %	
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy	52,73 %	
Työterveys Wellamo Oy	61,85 %	

Seuranta- ja valvontavastuut yhtiöittäin

Konserni- ja tilajaosto päättää, että konserniyhteisöjen valvontavastuut yms. määrittyvät kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien välillä seuraavasti:

1) Kaupunginjohtajan valvontavastuulla:

Lahti Energia Oy
 Lahti Aqua Oy
 Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
 Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy
 Koko- Lahti Oy
 Lahden seutu - Lahti Region Oy
 Lahti Events Oy
 Osaamiskiinteistöt Oy
 Spatium Toimitilat Oy
 Lahden Urheiluhalliyhdistys ry

Päijät-Hämeen liiton kuntayhtymä
 Hollolan-Lahden vesilaitoskuntayhtymä
 Lahden Seudun Puhelin Oy
 Lahden Työn Paikka Oy
 Lahden Jäähalli Oy
 Päijät-Hämeen koulutus konserni –kuntayhtymä
 Lahden Pysäköinti Oy
 Lahden Sairaalaparkki Oy
 Midinvest PH Fund I Ky
 Kiinteistö Oy Naskunvuo
 Kuntien Tiera Oy
 Nastolan Yrityspalvelu Oy
 Muovipoli Oy
 Etevan kuntayhtymä
 VVO-yhtymä Oyj
 Lahden Terveystalo Oy
 Päijät-Hämeen lentokenttäsektori
 Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8
 Kansainvälinen designsäätiö
 Kuntarahoitus Oyj
 Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö
 Lahden Tennis- ja Squashkeskus Oy

2) konsernipalvelujohtajan valvontavastuulla

Lahden Talot Oy
 Calpro Oy
 Työterveys Wellamo Oy
 PHP Holding Oy

3) Kaupunki- ja ympäristöpalvelualue, kaupunkikehitysjohtajan valvontavastuulla

Lahden Pysäköinti Oy
 Lahden Sairaalaparkki Oy
 Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti
 Kiinteistö Oy Hansaparkki
 Kiinteistö Oy Lahden Laiturikadun Pysäköinti Oy
 Seponkadun pysäköinti Oy
 Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy
 TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy

4) sivistyksen palvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla

Lahden Konservatorio Oy
 Musiikkiopiston Omakotisäätiö
 Lahden kansainvälinen Urkuviikko ry
 Radio- ja tv-museosäätiö
 Rudolf Steiner -koulun johtokunta
 Lahden kansainvälinen kirjailijakokous ry
 Päijät-Hämeen kesäyliopisto

Lahden Rudolf Steiner-koulun Talo Oy
Päijät-Hämeen tutkimusseura ry

5) Osallisuuden ja hyvinvoinninpalvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Sosiaalipsykiatrinen säätiö
Hämeen Päihdehuollon Kuntayhtymä
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy
Etevan kuntayhtymä
Lahden vanhusten asuntosäätiö
Riihelän Huolto Oy

LIITE 2 Yhteystiedot

Asema, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

Kaupunginjohtaja
jyrki.myllyvirta@lahti.fi, 050 63 895

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja
pekka.komu@lahti.fi

Konserni- ja tilajaoston puheenjohtaja
aleksi.mantyla@lahti.fi

Konsernipalvelujohtaja
mika.makinen@lahti.fi, 050 556 9815

Palvelualuejohtaja tiina.granqvist@lahti.fi
050 383 6574

Tekninen- ja ympäristö
olli.alho@lahti.fi

Omistajaohjaus
veli-pekka.ignatius@lahti.fi, 044 716 1895

Rahoituspalvelut paivi.vaisanen@lahti.fi, 044
716 1428

Riskienhallinta antti.prepula@lahti.fi, 044
416 3812

Lahden kaupungin hallintosääntö

Lahden kaupungin hallintosääntö

Kaupunginvaltuusto 10.12.2018 § 141
Asianumero: D/700/2017

Korvaa säädöksen: 2017/22

LAHDEN KAUPUNKI HALLINTOSÄÄNTÖ

Sisällys:

- **Yleiset määräykset**
- **Kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt**
- **Kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevat erillissäännöt**
- **Sivistyksen palvelualueita koskevat erillissäännöt**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueita koskevat erillissäännöt**
- **Ulkoista tarkastusta koskevat erillissäännöt**

HALLINTOSÄÄNNÖN YLEISET MÄÄRÄYKSET

I luku

Yleiset määräykset

1 § Hallintosäännön soveltamisala

Hallintosäännön yleisissä määräyksissä säädetään kaupungin päätöksenteko- ja kokousmenettelystä, toiminnan julkisuudesta, talouden ja toiminnan tarkastuksesta, sisäisestä valvonnasta, edustamista ja oikeustoimia koskevasta toimivallasta, taloudenhoidosta sekä henkilöstöhallinnosta. Hallintosääntö sisältää myös kaupunginvaltuustoa, konsernihallintoa ja palvelualueita sekä ulkoista tarkastusta koskevat määräykset.

Hallintosäännön yleisiä määräyksiä sekä siihen liittyviä yhteiset talousasiat- ja henkilöstöasiattaulukkoa sovelletaan ensisijaisena muihin hallintosäännön osiin nähden.

2 § Luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunkiorganisaatio jakautuu konsernihallintoon, sivistyksen palvelualueeseen, kaupunkiympäristön palvelualueeseen sekä mahdollisiin taseyksikköihin.

Luottamushenkilötoimieliminä ovat:

<i>organisaatio</i>	<i>toimielin</i>	<i>jäsenmäärä</i>
konsernihallinto	- kaupunginvaltuusto	59
	- tarkastuslautakunta	7-12
	- kaupunginhallitus	11
	- elinvoima- ja työllisyysjaosto	5
	- konserni- ja tilajaosto	5
	- osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto	6
	- aluejohtokunta	9
	(vähintään 5 jäsenen ja 5 varajäsenen on asuttava alueella valintavaiheessa)	
	- keskusvaalilautakunta	
	- vaalilautakunnat	
	- vaalitoimikunnat	
sivistyksen palvelualue	- sivistyslautakunta	12
	- liikunta- ja kulttuurilautakunta	12
	Wellamo-opiston johtokunta	9
kaupunkiympäristön palvelualue	- tekninen ja ympäristölahtakunta	12
	- rakennus- ja ympäristölupalahtakunta	11
	- Päijät-Hämeen jätelautakunta	13
	- Lahden seudun joukkoliikennelahtakunta	14

Sivistys-, liikunta- ja kulttuuri- sekä tekninen ja ympäristölautakuntien jäsenistä vähintään puolet tulee olla varsinaisia valtuutettuja.

Kaupunginhallitus voi nimetä edustajansa kuhunkin lautakuntaan puhe ja läsnäolo-oikeudella.

Kaupunginhallitus asettaa keskuudestaan elinvoima- ja työllisyysjaoston, sekä konserni- ja tilajaoston. Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja toimii elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajana ja II varapuheenjohtaja konserni- ja tilajaoston puheenjohtajana.

Lisäksi kaupunginhallitus asettaa osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston, jonka puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja jäseninä ovat kaupunginhallituksen I ja II varapuheenjohtaja, sivistyslautakunnan, teknisen ja ympäristölautakunnan ja liikunta- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajat. Jaoston varajäseninä voivat toimia myös kaupunginhallituksen varajäsenet.

Tarkastuslautakunta voi päättää tarvittavien jaostojen asettamisesta ja päättää niiden tehtävistä. Mahdollisten jaostojen jäseniksi voidaan valita tarkastuslautakunnan varsinaisia jäseniä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä toimivat myös jaostoissa henkilökohtaisina varajäseninä.

Kaupunginvaltuustoa ja vaalit järjestäviä toimielimiä lukuun ottamatta muiden toimielimien jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Kaupunginhallituksen asemasta ja tehtävistä, kaupungin johtamisesta ja konsernihallinnon tehtävistä määrätään jäljempänä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa sekä ulkoista tarkastusta koskevassa osassa.

3 § Henkilöstöorganisaatio

Kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan sijaisena toimii konsernipalvelujohtaja, ellei kaupunginhallitus toisin päättä. Kaupunginvaltuusto voi kuitenkin, milloin virka on avoimena tai poissaolo kestää kahta kuukautta pitemmän ajan, ottaa virkaan väliaikaisen hoitajan.

Palvelualuejohtajat johtavat palvelualueita kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen alaisuudessa. Konsernihallintoa johtaa konsernipalvelujohtaja kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen alaisuudessa lukuun ottamatta suoraan kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivia yksiköitä ja tarkastustoimistoa, joka toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa. Kaupunginhallituksen alaiset taseyksiköt toimivat kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston ja konsernipalvelujohtajan alaisuudessa.

Siltä osin kuin asiasta ei ole määrätty hallintosäännössä Konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksikköjen organisaatiosta ja tehtävistä voidaan määrätä kaupunginhallituksen tai ao. lautakunnan hyväksymässä toimintasäännössä. Organisaatio voidaan jakaa vastuualueisiin, palveluysikköihin ja toimintayksikköihin tai edellä mainittua organisaatiotasojärjestystä noudattaen vain johonkin tai joihinkin näistä. Vastuualueita johtaa vastuualuejohtaja, palveluysikköä palveluysikön esimies ja toimintayksikköä toimintayksikön esimies. Alimmalla käytetyllä organisaatiotasolla voi olla vielä yksi alempi esimiestaso henkilöstöasioita varten.

Siltä osin kuin asiasta ei ole määrätty hallintosäännössä tai toimintasäännössä kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, taseyksikön johtaja, vastuualuejohtaja sekä

palveluyksikön ja toimintayksikön esimies päättävät johtamansa yksikkönsä organisaatiosta ja tehtävistä sekä yksikkönsä työvoiman käytöstä. Kaupunginhallitus voi päättää konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksikköjen välisestä tehtäväjaosta silloin, kun niitä koskevista säännöistä ei muuta ilmene.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja voivat asettaa alaisuuteensa määrätyn tehtävän hoitamista varten työryhmän. Työryhmä voi koostua eri konsernihallinnossa, palvelualueilla tai taseyksiköissä työskentelevistä henkilöistä.

Yhteistoimintaelimenä henkilöstöä koskevissa asioissa toimii koko henkilöstöä koskeva kaupungin yhteistoimintaryhmä ja kullakin palvelualueella ja tarvittaessa taseyksikössä sen henkilöstöä koskeva palvelualueen tai taseyksikön yhteistoimintaelin.

Konsernihallinnon yksiköt antavat sitovaa ohjeistusta ja tukea palvelualueille ja taseyksiköille oman vastuualueensa asioiden kaupunkitasoista hoitamista koskien. Ohjeistus voi koskea esimerkiksi lakien ym. säännösten sekä kaupunginvaltuuston ja –hallituksen päätösten tulkintaa, yhteisiä toimintaprosesseja sekä resurssien käyttöä toimialojen kesken.

4 § Toimivallan siirtäminen

Toimielin ja viranhaltija voivat päättää hallintosäännöllä sille siirretyn tai erityislainsäädännön nojalla sille suoraan kuuluvan toimivallan siirtämisestä edelleen alaiselleen toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle, mikäli se on lain mukaan mahdollista.

Päätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa konsernipalveluissa.

5 § Otto-oikeus

Kaupunginhallitus, lautakunta ja johtokunta voivat ottaa käsiteltäväkseen alaisensa viranomaisen toimivaltaan siirretyn asian, jossa ao. viranomainen on tehnyt päätöksen, lukuun ottamatta niitä asioita, joita kuntalain mukaan ei saa ottaa ylemmän toimeilimen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja sekä kukin palvelualuejohtaja ja konsernipalvelujohtaja alaisensa yksikköjen osalta sekä jaostojen päätösten osalta lisäksi kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevissa erillissäännöissä mainittu viranhaltija.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunta, sen puheenjohtaja, palvelualuejohtaja ja esittelijä.

Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunta, sen puheenjohtaja ja esittelijä.

Asian ottamisesta ylemmän toimeilimen käsiteltäväksi on päätettävä viimeistään sen ajan kuluessa, jossa oikaisuvaatimus päätöksestä olisi tehtävä.

6 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kaupunginhallitukselle, lautakunnan alaisen viranomaisen lautakunnalle ja johtokunnan alaisen viranomaisen johtokunnalle tekemistään

päätöksistä lukuun ottamatta asioita tai asiaryhmiä, joista ao. toimielin on erikseen päättänyt, ettei niistä tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei koske tarkastuslautakuntaa.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Viranhaltijapäätöksen osalta määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta ao. toimielimen käsiteltäväksi.

7 § Kaupungin asukkaiden aloitteet

Kaupungin asukkaalla sekä kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä kaupungille aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloite on sen viranomaisen käsiteltävä, jonka tehtäväalueelle aloitetta koskeva asia kaupungissa kuuluu. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä aloitetta käsittelevä viranomainen ja arvioitu käsittelyaika.

Kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain kaupunginvaltuuston työjärjestyksessä määrättyyn ajankohtaan mennessä. Kaupunginvaltuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

8 § Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen nuorisovaltuuston, joka koostuu vuosittain valittavista jäsenistä ja varajäsenistä (koulujen ja 2. asteen oppilaitosten oppilaskuntien edustajat sekä yleiskokousedustajat) nuorisovaltuuston sääntöjen mukaisesti. Jäsenistä vähintään yhden tulee olla kaupunkikeskuksesta ja yhden aluejohtokunnan alueelta. Nuorisovaltuusto toimii sivistyksen palvelualueella, joka huolehtii nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuuston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen vanhusneuvoston, jossa on 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä vähintään kuuden tulee edustaa vanhusjärjestöjä. Vanhusneuvosto toimii konsernihallinnon osallisuuden ja hyvinvoinnin vastuualueella, joka huolehtii vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvoston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen vammaisneuvoston, jossa on 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä vähintään kuuden tulee edustaa vammaisia, heidän omaisiaan tai vammaisjärjestöjä. Lisäksi yhden jäsenen tulee olla perehtynyt rakennusten suunnitteluun. Vammaisneuvosto toimii konsernihallinnon osallisuuden ja hyvinvoinnin vastuualueella, joka huolehtii vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvoston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

II luku Kokousmenettely

9 § Soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan kaupungin toimielimissä kaupunginvaltuustoa lukuun ottamatta sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Kaupunginvaltuuston kokousmenettelystä määrätään jäljempänä kaupunginvaltuustoa koskevassa osiossa.

10 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen, mikäli kokouksen pitäminen ei ole aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun perustellun syyn vuoksi.

11 § Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsu on annettava tiedoksi toimielimen jäsenille ja muille, joilla on oikeus tai velvollisuus olla läsnä kokouksessa, vähintään kolme päivää ennen kokousta toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Kokouskutsu ja esityslista voidaan lähettää myös sähköisessä muodossa.

12 § Jatkokokous

Asiat, joita ei ole saatu kokouksessa käsitellyiksi, voidaan siirtää jatkokokoukseen. Jatkokokoukseen ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille on kuitenkin pyrittävä antamaan tieto jatkokokouksesta.

13 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa.

Toimielimen jäsen voi kutsua varajäsenen kokoukseen käsittelemään asiaa, jonka käsittelyyn hän ei voi itse esteen tai esteellisyyden vuoksi osallistua. Myös puheenjohtaja, esittelijä ja sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

14 § Kokouksen pitäminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

Jos asia on kiireellinen, toimitelin voi päättää ottaa sen käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

15 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimitelimen kokouksessa. Varoituksen annettuaan puheenjohtaja saa määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

16 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

17 § Läsnäolo kaupungin ja sen tytäryhteisöjen toimitelinten kokouksissa

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen toimitelinten kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus toimitelimen jäsenten lisäksi seuraavilla:

<i>toimitelin</i>	<i>läsnäolo- ja puheoikeus</i>
kaupunginhallitus	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä konsernipalvelujohtaja ja palvelualuejohtajat
kaupunginhallituksen jaostot	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, kaupunginhallituksen puheenjohtaja sekä kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja
kaupungin muut toimitelimet lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa	kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai tämän sijaisena varapuheenjohtaja taikka kaupunginhallituksen erikseen määräämä edustaja sekä kaupunginjohtaja tai palvelualuejohtaja johtamallaan palvelualueella
tarkastuslautakunta	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja; lisäksi tilintarkastajalla sekä lautakunnan kutsumilla luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla sekä kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön tai säätiön toimitelimen jäsenellä tai palveluksessa olevalla henkilöllä on velvollisuus olla läsnä tarkastuslautakunnan tai jaoston kokouksissa lautakunnan tai jaoston niin päättäessä
tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimitelin	kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai tämän sijaisena varapuheenjohtaja
kaupunginjohtajan tai palvelualuejohtajan vastuulle määrätyn tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimitelin	edellisten lisäksi kaupunginjohtajan tai palvelualuejohtajan sijaisena tämän erikseen määräämä viranhaltija tai työntekijä

Muiden kuin edellä mainittujen läsnäolosta ja puheoikeudesta kaupungin toimielimissä päättää asianomainen toimielin. Läsnäolosta ja puheoikeudesta kaupungin tytäryhteisön toimielimissä päättää tytäryhteisö konserniohjeen määräykset huomioon ottaen. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai tämän sijaisena varapuheenjohtaja voivat käyttää läsnäolo- ja puheoikeuttaan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksissa silloin, kun siihen on omistajan tahdon välittymisen tai poliittisen koordinaation takia erityinen tarve.

18 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on jätettävä käsittelemättä, jollei toimielin toisin päättä.

Kaupunginhallituksessa esittelijänä toimii kaupunginjohtaja ja hänen sijaisenaan konsernipalvelujohtaja. Kaupunginjohtajaa koskevat virkasuhdeasiat esittelee kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Elinvoima- ja työllisyysjaostossa esittelijänä toimii konsernihallinnon elinvoima- ja kilpailukykypalvelut vastuualueesta vastaava viranhaltija, konserni- ja tilajaostossa konsernipalvelujohtaja ja konsernin käytössä oleviin toimitiloihin liittyvissä asioissa tilakeskuksen johtaja sekä osallisuuden ja hyvinvoinnin jaostossa osallisuuden ja hyvinvoinnin vastuualueen johtaja. Kaupunginjohtajalla on kuitenkin oikeus tarvittaessa ratkaista kenen esiteltäväksi asia kuuluu sekä ottaa asia edellä mainituilta esittelijöiltä asia omaan esittelyynsä.

Tarkastuslautakunnassa ja sen mahdollisissa jaostoissa asiat esittelee kaupunginreviisori. Lautakunta voi jotakin asiaa tai asiaryhmää varten määrätä muun virkasuhteisen esittelijän tai asia voidaan päättää puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Muissa lautakunnissa esittelijöinä toimivat palvelualuejohtaja ja vastuualuejohtajat ellei hallintosäännön palvelualuekohtaisessa osiossa toisin määrätä. Mikäli palvelualueella ei ole vastuualuejohtajia, toimivat esittelijöinä palvelualuejohtaja ja palveluyksiköiden esimiehet ja se, mitä jäljempänä määrätään vastuualuejohtajasta, koskee tässä tapauksessa palveluyksikön esimiestä.

Vastuualuejohtajat esittelevät vastuualuettaan koskevat asiat, kuitenkin niin, että tarvittaessa palvelualuejohtaja ratkaisee, kenen esiteltäväksi asia kuuluu. Palvelualuejohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen vastuualuejohtajalle kuuluva asia sekä siirtää omaan esittelyynsä kuuluvan asian esittely vastuualuejohtajalle.

Mikäli esittelijä on esteellinen tai estynyt, toimii esittelijänä hänen sijaisensa. Jos sijainen ei ole kokouksessa saapuvilla, toimielin voi päättää esittelystä erillisellä päätöksellä.

Johtokuntien esittelystä määrätään jäljempänä niitä koskevissa osioissa.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

19 § Eriävä mielipide

Vastaehdotuksen tehneellä tai päätöstä vastaan äänestäneellä toimielimen jäsenellä sekä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, asian esittelijällä on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Kirjalliset perustelut, jotka on esitetty ennen pöytäkirjan tarkastamista, liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut toimielimen jäsen ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä vapautuu vastuusta vain ilmoittamalla eriävän mielipiteen.

20 § Esteellisyyden toteaminen

Ensisijaisesti henkilön on itse ilmoitettava esteellisyydestään. Mikäli jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun esteellisyydestä on olemassa epäily ilman, että tämä itse ilmoittaa siitä, toimielimen puheenjohtajan on saatettava asia toimielimen ratkaistavaksi.

Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, ei saa olla päättämässä omasta esteellisyydestään.

21 § Äänestys ja vaalit

Äänestyksestä ja vaalin toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kaupunginvaltuustoa koskevassa osiossa määrätään.

22 § Pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen

Toimielimen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa. Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa tai päätösluetteloa, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeetonta.

Toimielimen pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä, jonka toimielin nimeää. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjat siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Kaupungin muun kuin edellä mainitun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

järjestäytymistiedot	- toimielimen nimi - kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouspaikka - läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä - kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
asian käsittelytiedot	- asiaotsikko

- selostus asiasta
- päätösehdotus
- esteellisyys
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- päätöksen toteaminen
- eriävä mielipide

laillisuustiedot

- oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta
- merkintä nähtävänä pidosta, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Toimielimen pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusohjeissa annetaan tarpeelliset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Valitusosoituksessa mainitaan valitusviranomainen, valitusaika ja mitä valituskirjaan on liitettävä. Mikäli toimielimen päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, pöytäkirjaan liitetään tästä ilmoitus ja samalla mainitaan, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

III luku

Julkisuus ja asiakirjahallinto

23 § Asiakirjajulkisuus

Kunnallisten viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (julkisuuslaki) tai muussa laissa erikseen toisin säädetä.

Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta. Jos asiakirja ei vielä ole julkinen, tiedon saaminen on viranomaisen harkinnassa. Tietojen saamista ei saa kuitenkaan rajoittaa ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeellista.

Laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon voi luovuttaa vain silloin, kun laissa on nimenomaisesti säädetty joko tiedon luovuttamis- tai saamisoikeudesta tai, kun asianomainen on antanut luovuttamiseen suostumuksensa. Kun vain osa asiakirjasta on salassa pidettävä, tieto on annettava asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon.

Asiakirjan antamisesta päättää julkisuuslain mukaan se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, jollei julkisuuslaista muuta johdu tai muussa laissa toisin säädetä. Viranomaisena, jonka hallussa asiakirja on, pidetään ko. toiminnasta vastaavaa kunnallista toimielintä. Toimielimelle voidaan johtosäännöllä antaa oikeus siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisovaltaa päättämässään laajuudessa alaiselleen viranhaltijalle.

Tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu. Mikäli tiedon antamiseen oikeutettu viranhaltija tai työntekijä katsoo, ettei pyydettyä tietoa voida antaa, on

pyytäjälle julkisuuslain mukaan ilmoitettava kieltäytymisen syy sekä tiedusteltava, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi.

Edellä tarkoitettu viranomainen on oikeutettu siirtämään päättämässään laajuudessa asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Tieto julkisesta asiakirjasta sekä viranomaisen ratkaisu tilanteessa, jossa pyydettyä tietoa ei ole annettu, on annettava julkisuuslain mukaan viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai asian käsittely ja ratkaisu vaativat tavanomaista suuremman työmäärän, on tieto annettava viimeistään kuukauden kuluessa. Tiedon antamatta jättämisen johdosta annetusta viranomaisen ratkaisusta on tehtävä muutoksenhakukelpoinen päätös.

24 § Asianosaisjulkisuus ja itseä koskevat tiedot

Asianosaisella on oikeus saada tieto muustakin kuin julkisesta asiakirjasta laissa säädetyin rajoituksin.

Jokaisella on oikeus saada tieto itseään koskevista viranomaisen asiakirjaan sisältyvistä tiedoista laissa säädetyin rajoituksin.

25 § Kokouksen julkisuus

Kaupunginvaltuuston kokoukset ovat julkisia, jollei se painavasta syystä päätä käsitellä yksittäistä asiaa suljetuin ovin. Muun toimielimen kuin kaupunginvaltuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää.

Kaupunginvaltuuston tai muun toimielimen kokous ei kuitenkaan ole julkinen, jos kokouksessa käsitellään asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi.

26 § Viestintä

Lahden kaupunki tiedottaa aktiivisesti vireillä olevista asioista, niiden käsittelystä ja tehdyistä päätöksistä sekä niiden vaikutuksista. Viestintä tukee asukkaiden osallistumista kaupungin kehittämiseen. Lahden kaupungin viestintää johtaa kaupunginjohtaja.

27 § Asiakirjahallinnon järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa arkistotoimen järjestämisestä. Kaupunginhallitus määrää sen viranhaltijan tai toimihenkilön, joka johtaa kunnan arkistointia ja arkistonmuodostusta sekä huolehtii kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista.

Arkistonmuodostajia ovat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat ym. kaupungin toimielimet alaisine yksiköineen. Arkistonmuodostajan arkisto voi jakautua osa-arkistoihin. Arkistonmuodostajan tehtävänä on:

- 1) huolehtia arkistotoimesta hallussaan olevan arkiston osalta arkistotoimea johtavan viranhaltijan tai toimihenkilön antamien ohjeiden mukaisesti
- 2) määrätä arkistolleen vastuunalainen hoitaja ja osa-arkiston hoitajat sekä ilmoittaa heidät arkistotoimea johtavalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle,

- 3) tehdä arkistotoimeen liittyviä esityksiä arkistotoimea johtavalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle.

28 § Asiakirjoista perittävät lunastukset sekä niiden antamisesta perittävät maksut

Tavanomaisesta tiedon antamisesta pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Erityistoimenpiteitä vaativan tiedon antamisesta asiakirjasta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään kiinteä perusmaksu, joka voidaan porrastaa tiedonhaun vaativuuden mukaan.

Perusmaksun lisäksi peritään sivukohtainen maksu.

Jos asiakirja ei ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen julkisuuslain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä ja tiedonhaun erityistoimenpiteitä vaativa tieto asiakirjasta annetaan suullisesti tai antamalla asiakirja viranomaisen luona luettavaksi tai jäljennettäväksi taikka lähettämällä se sähköpostin välityksellä, aiheutuneita kustannuksia vastaavana maksuna peritään vain kiinteä perusmaksu tiedonhaun vaativuuden mukaan porrastettuna.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin julkisuuslain piiriin kuuluvien maksujen perusteista ja euromääristä.

Lunastuksista ja maksuista päätetään vuosittain talousarvion toimeenpano-ohjeissa.

IV luku

Kaupunkia koskevat oikeustoimet

29 § Oikeustoimista päättäminen ja niiden tekeminen

Lukuun ottamatta asioita, jotka lain mukaan kuuluvat kaupunginvaltuustolle, kaupunkia koskevista sopimuksista ja muista oikeustoimista päättää kaupunginhallitus tai muu viranomainen, jonka toimivaltaan asia lain tai hallinto- taikka muun säännön nojalla kuuluu.

Kaupunkia koskevat sopimukset ja muut oikeustoimet tekee kaupungin puolesta ja nimissä kaupunginhallitus tai muu viranomainen, jonka toimivaltaan asia lain tai hallinto- taikka muun säännön nojalla kuuluu.

30 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginhallituksen tai kaupungin muun viranomaisen puolesta kaupungin nimen kirjoittamiseen oikeutetut ovat:

sopimuksen tai muun oikeustoimen tekijä

kaupungin nimenkirjoittaja

kaupunginhallitus ja sen jaostot

toimielimen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja, kaupunginsihteeri, esittelijä sekä vastuualue- ja palvelualuejohtaja vastuu-/palvelualueellensa kuuluvissa asioissa

muu toimielin

toimielimen puheenjohtaja, jäljempänä
toimielintä koskevassa osiossa määrätty
viranhaltija tai toimielimen määräämä henkilö

viranhaltija

asianomainen viranhaltija

Kaupungin asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi asianomaisen toimielimen tai viranhaltijan päätösten kirjaamisesta tai arkistoinnista vastaava viranhaltija tai työntekijä yksin todistaa oikeaksi.

31 § Haasteiden ja tiedonantojen vastaanotto sekä kaupungin edun valvonta

Oikeutettuja vastaanottamaan kaupungin puolesta haasteita ja muita tiedonantoja sekä edustamaan kaupunkia tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa ovat kaupunginjohtaja, kaupunginlakimies, konsernipalvelujen muut lakimiehet, konsernipalvelujohtaja, kaupunginsihteeri sekä palvelualuejohtajat tai heidän nimeämänsä henkilö palvelualueeseensa kuuluvissa asioissa ja kaupunginhallituksen taseyksikköjen johtajat tai heidän nimeämänsä henkilö taseyksikölle kuuluvissa asioissa.

Edellä olevasta poiketen kaupunginhallitus antaa kuitenkin valtuuston puolesta ensimmäisen selityksen hallinto-oikeudelle valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos katsoo, että valtuuston päätöstä ei ole kumottava. Mikäli kaupunginhallitus katsoo, että valtuuston päätös olisi kumottava, on sen esitettävä selityksen antaminen valtuuston päätettäväksi. Edellisessä kappaleessa mainitut viranhaltijat ovat oikeutettuja antamaan valitusprosessiin liittyvät jatkoselitykset, muut lausunnot ja lausumat ensimmäisessä selityksessä omaksutun linjauksen mukaisesti. Viranhaltija voi saattaa jatkoselityksen, lausunnon tai lausuman antamisen myös kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Myös muiden toimielimien kuin valtuuston päätöksistä tehtyjen valitusten osalta 1 momentissa mainitut viranhaltijat ovat oikeutettuja antamaan valitusprosessiin liittyvät jatkoselvitykset, muut lausunnot ja lausumat 2 momentin mukaisesti. Viranhaltija voi saattaa jatkoselvityksen, lausunnon tai lausuman antamisen myös ao. toimielimen päätettäväksi.

Valtion ja muiden vastaavien viranomaisten pyytämät lausunnot antaa kukin lautakunta, mikäli lausuntopyyntö liittyy ko. lautakunnan tehtäväkenttään. Mikäli lausuntopyyntöä koskevalla asialla on kaupungin kannalta yleinen tai laaja merkitys antaa lausunnon kaupunginhallitus. Lautakunta voi saattaa sille kuuluvan lausunnon antamisen myös kaupunginhallituksen päätettäväksi.

32 § Toimivalta hankintoja koskevissa asioissa

Hankinnat tulee toteuttaa kaupunginhallituksen hyväksymien hankintaohjelman ja hankintaohjeen mukaisesti. Hankintamenettelystä määrätään hankintaohjeessa.

Konsernihallinnon elinvoima- ja kilpailukykypalvelut –yksikkö vastaa hankintojen ohjauksesta sekä mm. strategisten, sosiaalisten ja innovaatiotavoitteiden ottamisesta huomioon hankinnoissa.

Hankintalain mukaisen hankintaoikaisun käsittelystä päättää hankintapäätöksen tehnyt toimielin tai viranhaltija.

V luku

Kaupungin talouden hoito

33 § Taloudenhoidon vastuu

Kaupungin taloudenhoito koostuu talouden suunnittelusta ja seurannasta, raha- ja laskentatoimesta, omaisuuden ja toiminnan vakuuttamisesta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä muusta taloudenhoidosta. Taloudenhoitoa ohjaa ja valvoo konsernihallinto ja johtaa kaupunginjohtaja kaupunginhallituksen alaisuudessa. Kaupunginhallituksen alaisena kaupungin taloudenhoitoa johtaa kaupunginjohtaja, konsernihallinnossa konsernipalvelujohtaja ja palvelualueilla palvelualuejohtajat.

Kaupungin toiminnot on järjestettävä ja toimintaa johdettava niin, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

34 § Taloudenhoitoa koskevat periaatteet

Kaupunginvaltuusto hyväksyy yleiset periaatteet, joita noudatetaan käyttöomaisuuden myynnissä, kirjanpidon suunnitelmapoistojen tekemisessä, kaupungin perimien maksujen määräämisessä sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnassa. Kaupunginhallitus ja muut kaupungin viranomaiset ovat velvolliset huolehtimaan siitä, että kaupungin omistama ja kaupungin hoidossa oleva omaisuus pidetään kunnossa ja että sitä käytetään taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kaupunginvaltuusto päättää lainan ottamista ja antamista koskevista periaatteista talousarvion hyväksymisen yhteydessä tai erikseen, sekä antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Muista rahatoimeen ja rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus, joka voi siirtää lainan ottamista, antamista ja sijoitustoimintaa koskevaa ratkaisuvalltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

35 § Talousarvio

Kaupunginvaltuusto hyväksyy taloussuunnitelman sekä talousarvion, joka sisältää toimialoille ja taseyksiköille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Taloussuunnitelmaehdotuksen valmistelusta ja siihen liittyvästä toimivallasta on määrätty jäljempänä kaupunginhallitusta koskevassa osiossa.

Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin tilivelvollisia.

36 § Talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet

Kaupunginhallitus antaa lautakunnille, alaisilleen jaostoilta ja johtokunnille sekä palvelualueille ja alaisilleen taseyksiköille tarvittavat talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet.

37 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus sekä lauta- ja johtokunnat sekä jaostot hyväksyvät omalta osaltaan talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion ja tavoitteiden toteuttamista sekä määrärahojen jakoa käyttötarkoituksiin.

Palvelualueen ja taseyksikön vastuualueiden sekä palvelu- ja toimintayksikköjen käyttösuunnitelmien hyväksymistä koskevasta toimivallasta on määrätty tämän hallintosäännön liitteenä olevassa toimivaltataulukossa.

38 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Konsernihallinnossa seurataan määrärahojen riittävyyttä. Mikäli määräraha ei riitä, tai jos sitova tuloarvio alittuu, kootaan talousarviomuutokset konsernihallinnossa ja muutosesitykset saatetaan keskitetysti valtuuston ratkaistavaksi viipymättä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin, sekä tehtävä tarvittaessa esitys tavoitetaso muuttamisesta. Sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toimielimen määrärahoihin.

39 § Toiminnan ja talouden seuranta

Asianomaisesta toiminnasta vastaavat toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista ja ennustetta säännöllisesti vähintään kaupunginvaltuuston asettamien sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tarkkuudella.

Toimielimet tuottavat tiedot kaupunginhallitukselle konsernihallinnossa koottavaan talouden ja toiminnan seurantaraporttiin sekä ennusteen talousarvion toteutumisesta kaupunginhallituksen toimeenpano-ohjeessa antaman aikataulun mukaisesti.

Talouden seurannan järjestämisestä ja siihen liittyvästä toimivallasta on määrätty jäljempänä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevassa osiossa.

40 § Rahatoimeen liittyvä toimivalta

Rahatoimeen kuuluvat kaupungin maksuliikenteen, rahoitusomaisuuden, käyttöomaisuusarvopapereiden, muiden pitkäaikaisten sijoitusten, vieraan pääoman sekä maksuvalmiuden suunnittelu ja hoito sekä kaupunkikonsernin keskitettyä rahoitushuoltoa hoitavan sisäisen pankin toiminnasta huolehtiminen.

Rahatoimen hoitamisesta ja siihen liittyvästä toimivallasta on määrätty jäljempänä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevassa osiossa.

41 § Valtionosuudet

Vastuu valtionosuuksien anomisesta ja niiden toteutumisen tarkkailusta on ao. toiminnasta vastaavalla toimielimellä tai johtosäännössä määrätyllä muulla viranomaisella, jonka on lähetettävä konsernihallinnolle tiedoksi jäljennös anomuksesta ja valtion viranomaisen siihen antamasta päätöksestä.

42 §

Laskun tarkastus ja hyväksyntä

Laskun tarkastaja vastaa toimituksen oikeellisuudesta tilaukseen nähden sekä menon syntymisajankohdan todentamisesta. Tarkastuksesta tehdään merkintä laskujen käsittelyjärjestelmän tuottamaan tositteeseen.

Laskun hyväksyjä vastaa menotositteen tarkastamisesta ja oikeellisuudesta. Hyväksyjän on varmistuttava, että tosite on muodollisesti ja asiallisesti oikea, tavara, työsuoritus tai muu palvelus on merkitty vastaanotetuksi, tositteessa on oikea tilimerkintä ja että menon suorittamiseen on käytettävissä määräraha. Hyväksymisestä tehdään merkintä laskujen käsittelyjärjestelmän tuottamaan tositteeseen.

Kun laskun hyväksyminen tapahtuu sähköisen hankintapäätöksen yhteydessä, ei edellä kuvattua laskun hyväksymismenettelyä tehdä, vaan lasku siirtyy maksuun, mikäli se täsmää hankintapäätöksen kanssa. Sama hyväksymismenettely on laskuissa, jotka on ohjattu maksuun sähköisen toistuvaislaskukäsittelyn kautta.

Tarkastajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö lukuun ottamatta kaupungin sisäisiä veloituksia, joiden hyväksyjänä voi olla myös tarkastaja. Hyväksyjäksi ei tule oikeuttaa kirjanpitäjänä tai kassanhoitajana kaupungin palveluksessa toimivaa henkilöä.

Lautakunnan tai muun toimielimen on vuosittain määrättävä sekä ilmoitettava kaupungin kirjanpidosta vastaavalle yhteisölle ne henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät menotositteet.

Milloin varoja suoritetaan ennakoon, on hyväksyjän hankittava selvitys varojen nostajan vakavaraisuudesta tai vaadittava hyväksyttävissä oleva vakuus. Julkisyhteisöiltä ei tarvitse vaatia vakuutta.

43 § Sisäinen tarkastus, sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen tarkastus on osa kaupunkikonsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmää, jota kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja käyttävät valvontatoimissaan.

Sisäistä tarkastusta suoritetaan sisäisen tarkastuksen toimintasäännön ja erillisen toimintasäännössä määritellyn tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla on operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja johtavat viranhaltijat vastaavat omalla tehtäväalueellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta.

Konserniohjeessa määritelty konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjauksesta sekä valvoo, että nämä toiminnot on järjestetty asianmukaisesti ja tuloksellisesti.

VI Luku

Toimivalta henkilöstöasioissa

44 § Luvun määräysten soveltaminen

Niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/03) tai muussa laissa, päättää kaupunginhallitus, jollei laissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä muuta määrätty.

Esimiesasemassa oleva viranhaltija tai työntekijä antaa työnjohto-oikeudelliset ohjeet ja määräykset.

45 § Viran haku

Virka julistetaan haettavaksi kaupungin internet sivuilla ja mahdollisesti muulla, haettavaksi julistamisesta päättävän viranomaisen tarpeelliseksi katsomalla tavalla.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen,

- jossa on kysymys viran määräaikaisesta täyttämisestä laissa säädettyjen määräaikaisuuden perusteiden täytyessä,
- jossa on kysymys viran uudelleen täyttämisestä sitä aikaisemmin hakeneiden, asianomaiset kelpoisuusehdot täyttävien joukosta, kun virkaan valittu on irtisanoutunut ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoittanut, ettei ota virkaa vastaan tai, kun virkasuhde on purettu koeaikana, taikka virkaan ottamista koskeva päätös on lainvoimaisella päätöksellä kumottu ja asia palautettu uudelleen käsiteltäväksi;
- johon Lahden kaupunki on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevyitysmiskoulutusta kaupunki on tukenut ja jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää tai
- johon hänet on tarkoituksenmukaista siirtää häntä koskevien tehtävien uudelleen järjestelyjen vuoksi.

46 § Työsopimussuhteisen tehtävän haettavaksi julistaminen

Kuukausipalkkainen työntekijä otetaan kaupungin palvelukseen toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen hakumenettelyä käyttäen. Tehtävän haettavaksi julistamisen osalta noudatetaan soveltuvien osin sitä mitä viran hausta on edellä säädetty.

Kaupunkiin jo palvelussuhteessa oleva henkilö voidaan ottaa kaupungin palvelukseen ilman hakumenettelyä, jos hänen palvelussuhteensa on voimassa toistaiseksi tai jos hän on hoitanut vastaavia tehtäviä määräaikaisessa palvelussuhteessa välittömästi ennen palvelukseen ottamispäätöstä vähintään kuuden kuukauden ajan.

Työntekijä voidaan ottaa kaupungin palvelukseen ilman hakumenettelyä myös silloin, kun se on työvoiman heikon saatavuuden vuoksi perusteltua tai kun on kysymys määräaikaisen henkilön palkkaamisesta laissa säädettyjen määräaikaisuuden perusteiden täytyessä.

47 § Täyttökielto

Kaupunginjohtajalla on tarkastustoimiston henkilöstöä lukuun ottamatta oikeus päättää viran täyttökiellosta sekä antaa kielto palkata työntekijöitä kaupungin palvelukseen. Konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajalla on oikeus päättää viran täyttökiellosta konsernipalveluissa ja palvelualueellaan

sekä antaa konsernipalvelussa tai palvelualueellaan kielto palkata työntekijöitä kaupungin palvelukseen.

48 § Epäpätevän ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen

Virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain mukaisesti.

49 § Koeaika

Virka- tai työsuhteeseen otettaessa voidaan määrätä koeaika kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain ja työsopimuslain säätämiä enimmäismääriä noudattaen.

Koeaika on määrättävä, ellei sen määräämättä jättämiselle ole perusteltua syytä.

50 § Sivutoimilupa

Sivutoimilupaa ei tarvita kaupungin luottamustoimen hoitamiseen eikä sellaiseen tehtävään, jota viranhaltija on määrätty tai valittu hoitamaan kaupungin edustajana. Viranhaltijalla on oikeus saada tällaisen tehtävän hoitamiseen tarvittavalta virka-ajalta täysi palkkansa.

Sivutoimiluvan myöntäneen viranomaisen lisäksi kaupunginhallituksella on perustellusta syystä oikeus peruuttaa jo annettu sivutoimilupa. Jos jo myönnetty sivutoimilupa peruutetaan tai sitä muutetaan, kuullaan viranhaltijaa ennen päätöksen tekemistä.

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä					
	KV	KH	KH:n jaostot	Lautakunta	Viranhaltija

TALOUSARVIO JA KÄYTTÖSUUNNITELMA	X				
Talousarvioesitykset kaupunginhallitukselle alaisensa yksikön ja toiminnan osalta			X	X	
Käyttösuunnitelman hyväksyminen ja toteutumisen valvonta alaisensa yksikön osalta		X	X	X	
Talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttösuunnitelman toteuttaminen ja seuranta alaisensa yksikön osalta					kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, vastuualuejohtaja, palveluyksikön ja toimintayksikön esimies, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, kaupunginreviisori
HANKINNAT					
Periaatepäätös toiminnan merkittävästä ulkoistamisesta tai tehtävän omaksi toiminnaksi ottamisesta alaisensa yksikön osalta	X				
Hankintaohjeet ja -ohjelma		X			
Kaupungin talousarvion ja alaisensa yksikön käyttösuunnitelman puitteissa - tavara- tai palveluhankinta hankintaohjeiden mukaisesti - irtaimen omaisuuden muu hankkiminen ostamalla, vuokralle ottamalla tai muuten vastikkeellisesti lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia yhteisöissä					kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, vastuualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, kaupunginreviisori
Yhteishankinnat					keskitetyistä hankinnoista vastaavan yksikön päällikkö
Hankintojen ohjaus					elinvoima- ja kilpailukyky –yksikön johtaja
Tietohallintahankinnat - IT ja puhelin –laitteet sekä niihin liittyvät palvelut - ohjelmistot sekä niihin liittyvät palvelut					tietohallintojohtaja ennen kilpailutusta tietohallintojohtajan

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä					
	KV	KH	KH:n jaostot	Lautakunta	Viranhaltija

					hyväksyntä hankinnalle
talousarvion tai käyttösuunnitelman mukaisen rakentamishankkeen toteuttamispäätös alaisensa yksikön osalta > 500.000 € <=/ 500.000 € sekä hankintapäätökset kaikkien urakoiden osalta			X	TYLA	toimitilajohtaja, kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja
IRTAIMEN OMAISUUDEN JA PALVELUIDEN LUOVUTTAMINEN					
Myynti, vuokralle antaminen tai muu vastikkeellinen luovuttaminen alaisensa yksikön osalta lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia yhteisöissä sekä jäljempänä mainittua Tilakeskuksen hallitsemaa omaisuutta > 500.000 € <=/ 500.000 € (kaupunginhallituksen alaisten taseyksiköiden tuottamien suoritteiden hinnoittelusta ja toimitusehdoista on määrätty kaupunginhallituksen johtosäännössä)		X	X	X	kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Tilakeskuksen hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien rakennusten, toimitilojen ja huoneistojen vuokralle antaminen tai ottaminen sekä päättäminen vuokrasopimusten purkamisesta tai irtisanomisesta ja sopimusehdoista					toimitilajohtaja
päätökset kaupungin eri yksiköiden sijoittamisesta toimitiloihin mikäli tilakeskus ja sijoitettava yksikkö eivät ole asiassa yksimielisiä					konsernipalvelujohtaja toimitilajohtajan esittelystä ao. palvelualueetta kuultuaan
OSAKKEET JA OSUUDET					
Myynti tai muu järjestely tilanteessa, jossa määräysvalta menetetään tai jonka vaikutukset kaupungin asemaan ovat verrattavissa määräysvallan menettämiseen	X				

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä					
	KV	KH	KH:n jaostot	Lautakunta	Viranhaltija

Jäämistön ja lahjoituksen vastaanottaminen kaupungille sekä testamentattujen tai lahjoitettujen varojen hoitoa ja käyttöä koskevien ohjeiden antaminen alaisensa yksikön osalta, jollei testamentissa tai lahjakirjassa ole toisin määrätty taikka valtuusto muuta päättänyt.			Osallisuuden ja hyvinv. jaosto		
MUUT TALOUTEEN LIITTYVÄT PÄÄTÖKSET					
Vahingonkorvauksen suorittamisesta päättäminen alaisensa yksikön osalta kaupunkiin kohdistuvan vaatimuksen johdosta > 50.000 €/päätos </= 50.000 €/päätos		X	X	X	kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Konsernihallinnon tai palvelualueen taksat ja maksut valtuuston päättämien yleisten perusteiden perusteella ellei lainsäädännöstä muuta johdu tai jäljempänä palvelualuekohtaisista osioissa muuta määrätä		X		X	
Helpotuksen, vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen kunnallisen maksun ja sille määrätyn viivästyskoron sekä yksittäistapauksessa kaupungille tulevan yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai saatavan suorittamisesta alaisensa yksikön osalta, milloin se säädösten tai määräysten mukaan on sallittua > 25.000€/päätos </= 25.000€/päätos		X	X	X	kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, jollei palvelualuekohtaisissa osioissa ole toisin mainittu

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä					
	KV	KH	KH:n jaostot	Lautakunta	Viranhaltija

Hankehakemus ulkopuoliselle rahoittajalle (EU-rahoitus, Sitra, tms. rahoittaja, valtion kehittämishankkeet) alaisensa yksikön osalta, kun haettavan ulkopuolisen rahoituksen osuus on • > 200.000 € • </= 200.000 €		X	X	X	kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Rahoitushakemus ulkopuolisesta rahoituksesta toiminnalle esim. erilaiset valtion antamat rahoitusosuudet operatiiviselle toiminnalle					kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, jollei palvelualuekohtaisissa osioissa ole toisin mainittu

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

TYÖNANTAJATOIMINNOT				
Kunnalle työnantajana kuuluvat tehtävät, ellei niitä ole siirretty muulle viranomaiselle		X		
Henkilöstöpolitiikan linjaukset		X		
Työnantajan edustajat				Kaupunginjohtaja ensisijaisena ja henkilöstöjohtaja toissijaisena
Paikalliset sopimukset				Kaupunginjohtaja
Päättää tarvittaessa palkkaasiamiehestä				Henkilöstöjohtaja
Työnantajan työsuojelupäällikkötehtävät				Työhyvinvointipäällikkö
Toimintaohjeet henkilöstöasioissa sekä virka- ja työehtosopimusten sekä muiden henkilöstöä koskevien sopimusten ja määräysten soveltamisohjeet				Henkilöstöjohtaja
VIRAT JA TYÖSUHTEET				
Viran perustaminen/lakkauttaminen • konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, kaupunginreviisori • opettajat • muut virat	X		Sivistyslautakunta	
Virka- tai tehtävänimikkeen muuttaminen tai viran muuttaminen työsuhteiseksi				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen
Virkatehtävien/virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen KVhL 23 § (ei koske työnjohto-oikeutta eikä uuden viran perustamiseen verrattavaa virkatehtävien muuttamista) • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja, elinvoima- ja kilpailukykypalveluiden sekä osallisuus- ja hyvinvointipalveluiden henkilökunta • muut virat				Kaupunginjohtaja Konsernipalvelujohtaja Palvelualuejohtaja, kaupunginreviisori tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Viran/tehtävän kelpoisuusehdot ja tehtäväkuvan vahvistaminen (jos erityislainsäädännöstä ei muuta johdu)				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Viran/Tehtävän haettavaksi julistaminen • valtuuston täytettävä virka kaupunginreviisoria lukuun ottamatta • kaupunginreviisori • muut virat ja tehtävät		X	Tark.ltk	Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Henkilöstövalinnat • kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtajat ja kaupunginreviisori • tarkastustoimiston henkilöstö kaupunginreviisoria lukuun ottamatta • muut viranhaltijat ja työntekijät	X		Tark.ltk	Konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja/KH:n alaisen taseyksikön johtaja niiltä osin, kun ao. palvelualluetta koskevassa osiossa ei muuta mainita
Koeajan määrittäminen ja siitä sopiminen				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Ehdollisen virkavaalin vahvistaminen/ viranhoidon määräys, kun ehdon täyttävä asiakirja (lääkärintuotos, rikosrekisteriote) on toimitettu • valtuuston suorittama vaali • muu toimitus tai viranhaltija on virkaan otettava		X		Virkaan ottava viranomainen
Viran siirtäminen organisaatiossa tai viranhaltijan siirtäminen toiseen virkaan • kaupunginjohtaja ja kaupunginreviisori • muut viranhaltijat	X			Kaupunginjohtaja, kaupunginreviisori, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, vastuualuejohtaja sekä palveluyksikön ja toimintayksikön esimies kukin alaisensa yksikön osalta tai molempiin virkoihin ottava viranomainen
Työsopimussuhteiden siirtäminen tekemällä uusi työsopimus				Tehtävään ottava viranomainen/esimies
Viran siirtäminen organisaatiossa tai viranhaltijan siirtäminen toiseen virkaan tai työsopimussuhteiden siirtäminen siinä tapauksessa, että luovuttava ja vastaanottava organisaatio eivät asiasta pääse yksimielisyyteen				Kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja, KH:n taseyksikön johtaja alaisensa yksikön osalta

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Virantoimituksesta pidättäminen • kaupunginjohtaja • muu valtuuston valitsema viranhaltija • muut viranhaltijat	X	X		Kaupunginjohtaja, Konsernipalvelujohtaja Palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Palvelussuhteen irtisanominen tai purkaminen, lomautusilmoituksen antaminen				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Lomautuksesta päättäminen		X		
PALKKAUS JA TYÖAIKA				
Tehtäväkohtaisen palkan määrittäminen ja muuttaminen • kaupunginjohtaja • valtuuston täytettävä virka lukuun ottamatta kaupunginreviisoria • kaupunginreviisori ja muu tarkastustoimiston henkilöstö • hallituksen täytettävä virka • muut virat ja tehtävät		X	TARK LTK	Kaupunginjohtaja Kaupunginjohtaja Henkilöstöjohtaja
Henkilökohtaiset lisät • kaupunginjohtaja. • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat, KH:n alaisten taseyksikköjen johtajat • tarkastustoimiston henkilöstö • muut viranhaltijat ja työntekijät		X	TARK LTK	Kaupunginjohtaja Kaupunginjohtaja, Konsernipalvelujohtaja, Palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Rekrytointilisä - konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat, heidän suorat alaiset - tarkastustoimiston henkilöstö - muut			TARK LTK	kaupunginjohtaja kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Tulospalkkauksen tai muun vastaavan palkitsemisen periaatteista päättäminen		X		
Tulospalkkausjärjestelmistä ja tulospalkkioiden tai muiden vastaavien palkitsemisien maksamisesta päättäminen vahvistettujen periaatteiden mukaisesti				Kaupunginjohtaja
Paikallisesti ratkaistavien järjestelyvarojen käyttö				Kaupunginjohtaja

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Palveluaikaan perustuviin palkan osiin oikeuttavan palveluajan hyväksyminen				Esimies
Etätyöstä sopiminen				Esimies
Poikkeavat työajat ja niihin liittyvät työjärjestelyt (esim. mahdollisuus osa-aikatyöhön osa-aikaisten eläkkeiden yhteydessä tai mahdollisuus vuorotteluvapaaseen)				Esimies
Työvuorojärjestelmä ja –luettelot, määrääminen lisä-, yli-, ilta-, yö-, lauantai- tai sunnuntaityöhön, varallaolo ja sen korvaaminen				Esimies
VIRKA- JA TYÖVAPAAT JA VUOSILOMA				
Virka/työvapaa, johon lainsäädännön, virka- ja työehtosopimuksen tai muun säännöksen perusteella ehdoton oikeus • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät		KH:N PJ	Tark.ltk: n PJ	Esimies
Harkinnanvarainen virka/työvapaa • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat • muut viranhaltijat ja työntekijät <= 1 vuoden aika > 1 vuoden aika		X	Tark.ltk: n PJ	Kaupunginjohtaja Lähin virkasuhteinen esimies Kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Koulutukseen osallistuminen ja koulutuksen ajalta myönnettävät edut • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät		KH:N PJ	Tark.ltk: n PJ	Esimies

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Vuosiloman määrääminen • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät		KH:N PJ	Tark.ltk: n PJ	Esimies
MUUT HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET				
Sijaisen määrääminen				Esimies
Matkasuunnitelman, -laskun ja kululaskun hyväksyminen • kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginhallituksen jaostojen sekä aluejohtokunnan puheenjohtajat ja jäsenet • kaupunginhallituksen puheenjohtaja, valtuutetut ja tarkastuslautakunta • lautakuntien puheenjohtajat • lautakuntien jäsenet ja lautakuntien alaiset jaostot • Wellamo-opiston johtokunta • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät		KH:N PJ KV:N PJ KH:N PJ LTK:N PJ KH:N PJ	SIV. LTK:N PJ Tark.ltk: n PJ	Esimies
Virka- ja työpuhelimen myöntäminen Puhelinetu (kriisivalmiussidonnainen)				Esimies Kaupunginjohtaja
Sivutoimiluvan myöntäminen ja sivutoimi-ilmoituksen vastaanottaminen sekä sivutoimen kieltäminen • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat		KH:N PJ	Tark.ltk: n PJ	Lähin virkasuhteinen esimies

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Terveystilaa koskevat tiedot (tietojen pyytäminen, tarkastuksiin ja tutkimuksiin määrääminen) • kaupunginjohtaja • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät		KH:N PJ	Tark.ltk: n PJ	Esimies
Työterveyshuollon, yhteistoiminnan sekä työpaikkaruokailun ja muiden henkilöstöpalvelujen järjestäminen				Henkilöstöjohtaja
Työsuojeluyhteistoiminnan järjestäminen				Työhyvinvointipäällikkö
Opiskelijan työssäoppimisjaksoa koskevan sopimuksen hyväksyminen oppilaitoksen kanssa				Esimies
Varoituksen antaminen viranhaltijalle/työntekijälle				Esimies, joka voi halutessaan saattaa asian ao. konsernipalvelu- tai palvelualuejohtajan tai KH:n taseyksikön johtajan ratkaistavaksi

- Esimiehellä tarkoitetaan tässä taulukossa lähiesimiestä
- Lähimmällä virkasuhteisella esimiehellä tarkoitetaan tässä taulukossa päätöksen kohteesta katsottuna ensimmäistä virassa toimivaa esimiestä esimiestasoja ylöspäin mentäessä.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt

I luku

Yleiset määräykset

1 §

Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja sekä ensimmäinen, toinen ja kolmas varapuheenjohtaja on valittu.

Puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerintehtävistä huolehtii kaupunginsihteerin. Tilapäisen valiokunnan sihteerin valitsee valtuusto.

KuntaL 18 §. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

KuntaL 94 § 3 mom. Valtuuston kokoontuminen

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

KuntaL 102 § 1 mom. Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Mikäli valtuutettu käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa valtuutettua käyttäytymään asianmukaisesti. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi määrätä valtuutetun poistettavaksi. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

KuntaL 102 § 2 mom. Toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos puhuja poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos puhuja ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

1a §

Valtuustotoimikunta

Valtuustotoimikuntaan kuuluvat varsinaisina jäseninä kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto. Valtuusto valitsee toimikunnan varsinaisille jäsenille jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Valtuustotoimikunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen poissa ollessaan varapuheenjohtajat sijaantulojärjestyksessä. Toimikunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta ja sen

sihteerinä toimii kaupunginsihteerä.

Valtuustotoimikunnan tehtävät:

- kehittää kaupunginvaltuuston työskentelyä ja kokouskäytäntöjä
- valmistella esitykset Lahti –mitalin saajasta sekä luottamushenkilöille esitettävistä kunnia- ja ansiomerkeistä

2 §

Valtuustoryhmän muodostaminen

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä. Myös varajäsen voi kuulua valtuustoryhmään.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista henkilöistä, joilla on oikeus edustaa valtuustoryhmää, on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Valtuustoryhmän nimen tulee erottua muiden valtuustoryhmien nimistä niin, etteivät ne ole sekoitettavissa toisiinsa.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

3 §

Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen

Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.

4 §

Valtuustoryhmää koskeva kokouskutsu ja –tilat

Konsernipalvelut osoittaa valtuustoryhmien kokouksia varten tarvittavat kokoustilat, joista ei suoriteta korvausta.

Kutsu ryhmäkokoukseen voidaan toimittaa valtuuston kokouskutsun yhteydessä.

5 §

Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa

Valtuustoryhmä avustaa valtuuston puheenjohtajaa järjestyksessä oikean varajäsenen kutsumisessa valtuuston kokoukseen siitä estyneen valtuutetun sijaan.

6 §

Päätösten ilmoittaminen valtuustoryhmille

Valtuuston kunkin kokouksen jälkeen on valtuustoryhmille lähetettävä jäljennös kokouksen

pöytäkirjasta tai riittävä selvitys tehdyistä päätöksistä.

7 §

Luettelon pitäminen valtuustoryhmistä

Konsernipalvelujen on valtuustoryhmien valtuustolle tekemien ilmoitusten perusteella pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa valtuustoryhmistä, niiden jäsenistä ja ryhmien toimihenkilöistä.

8 §

Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

II luku

Valtuutetun aloiteoikeus

9 §

Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa kaupungin asukkaiden tekemistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain maaliskuun loppuun mennessä

10 §

Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Valtuutettu voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kunnan toimintaa, hallintoa tai talouden hoitoa koskevasta asiasta. Kysymys on toimitettava kirjallisena konsernipalveluihin.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kuuden viikon kuluttua kysymyksen saapumisesta, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu antaa.

Vastaus tai ilmoitus on merkittävä tiedoksi. Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on

päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

11 §

Tiedotustilaisuus ja kyselytunti

Merkittävimpien valtuustossa esille tulevien tai tärkeiden muiden asioiden selostamiseksi valtuutetuille pidetään tarvittaessa tiedotustilaisuuksia.

Valtuutetut voivat käytettävissä olevan ajan puitteissa selostuksen jälkeen tehdä asiaa koskevia kysymyksiä, joihin annetaan lyhyet vastaukset.

Valtuutettujen esittämien kirjallisten kyselyjen käsittelemistä varten pidetään tarvittaessa kyselytunteja. Kyselytunti aloitetaan välittömästi tiedotustilaisuuden jälkeen.

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle sekä kullekin palvelualuejohtajalle hänen omalla toimialallaan kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kyselyjä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kysely on kirjallisena toimitettava konsernipalveluiden kirjaamoon viimeistään viikkoa ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kyselyt sekä kyselyt, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Samalla kyselytunnilla vastattavaksi saa valtuutettu esittää enintään kaksi kyselyä.

Kyselyt otetaan vastattaviksi niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muukin vastaamisjärjestys.

Kyselyyn on lyhyesti vastattava seuraavalla kyselytunnilla. Vastauksen antamisen jälkeen kyselyn esittäjällä on oikeus välittömästi tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisä kysymystä, joihin vastauksen antajan tulee heti vastata. Jollei kyselyyn vastata, on syy siihen ilmoitettava. Kyselyjen johdosta ei käydä keskustelua.

Tiedotustilaisuudesta ja kyselytunnista ilmoitetaan valtuutetuille, mikäli mahdollista, kokouskutsun yhteydessä.

Tiedotustilaisuuden ja kyselytunnin puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja sihteerinä valtuuston pöytäkirjanpitäjä. Tiedotustilaisuudessa selostetuista asioista ja kyselytunnilla esitetyistä kyselyistä, niihin liittyvistä lisäkysymyksistä sekä näihin annetuista vastauksista sihteerin pitää luetteloa.

Tiedotustilaisuus ja kyselytunti ovat julkiset.

III luku

Valtuuston kokoukset

12 §

Kokouskutsu

Kutsun valtuuston toimikauden ensimmäiseen kokoukseen antaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään neljä päivää ennen kokousta lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

KuntaL 108. Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

KuntaL 94 §. Valtuuston kokoontuminen

Valtuusto kokoontuu päättämääränsä aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

KuntaL 95 §. Valtuustossa käsiteltävät asiat

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

13 §

Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista tarpeellisine liitteineen ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Liitetiedostoja voidaan julkaista extranetissa. Esityslistan allekirjoittaa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja.

Esityslista liitteineen on, jolleivät erityiset syyt ole esteenä, toimitettava valtuutetuille ja kaupunginhallituksenjäsenille sekä kaupunginjohtajalle ja palvelualuejohtajille vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta.

Esityslista liitteineen on edellä 2 momentissa mainitussa ajassa lähetettävä lisäksi valtuustoryhmille.

Valtuusto voi päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

KuntaL 93 §. Valtuustoasioiden valmistelu

Kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

KuntaL 95 §. Valtuustossa käsiteltävät asiat

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

14 §

Kokouksesta tiedottaminen

Valtuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa valtuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa sekä kaupungin internet-sivuilla.

15 §

Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös kaupunginsihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:ssä tarkoitettu varavaltuutettu.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, ei saa olla käsittelemässä omaa esteellisyyttään. Esteelliseksi väitetylle henkilölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen väitteen käsittelyn aloittamista ja esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava.

Kuntal 17 §. Varavaltuutetut

Valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kunnallisvaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua.

16 §

Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kaupunginjohtajan, kaupunginjohtajan varamiehen, konsernipalvelujohtajan sekä palvelualuejohtajat ja kaupunginlakimiehen on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

17 §

Puheenjohdon luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohdon kokouksessa

varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

18 §

Nimenhuuto ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan äänestyslaitteella tai tarvittaessa poikkeustilanteessa muulla tavalla tapahtuvalla nimenhuudolla.

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttuja päätösvaltainen.

KuntaL 103 §. Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta valtuutetuista on läsnä.

19 §

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut

Valtuutettu, joka ei ole saapuvilla nimenhuudossa, merkitään pöytäkirjaan poissa olevaksi. Jos hän saapuu kokoukseen myöhemmin, on hänen ilmoittauduttava puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokoukseen saapunut. Vastaavasti menetellään silloin, kun valtuutettu poistuu kesken kokouksen.

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka pöytäkirjan mukaan ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

20 §

Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Käsittelyn pohjana (pohjaehdotuksena) on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus. Jos kaupunginhallituksen ja valiokunnan ehdotukset poikkeavat toisistaan, niiden välillä toimitetaan äänestys.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on jätettävä käsittelemättä.

21 §

Talousarvioehdotuksen käsittely

Mikäli valtuusto ei kokonaisuudessaan hyväksy kaupunginhallituksen talousarvioehdotusta, asia palautuu hyväksymättä jääneiltä osiltaan uudelleen käsiteltäväksi kaupunginhallituksessa, joka tulee kutsua koolle samaksi ajaksi kuin valtuuston kokous pidetään. Valtuuston kokous

keskeytetään kaupunginhallituksen kokouksen ajaksi.

Jatkaessaan asian käsittelyä valtuusto ottaa lopullisesti kantaa sekä niihin muutoksiin, jotka se oli ensimmäisessä käsittelyssään tehnyt talousarvioehdotukseen, että niihin muutoksiin, jotka kaupunginhallitus näiden johdosta esittää siihen tehtäväksi. Talousarvio hyväksytään ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymättä jääneiltä osiltaan lopullisesti tässä toisessa käsittelyssä.

22 §

Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro, vastaus- ja työjärjestyspuheenvuoro mukaan lukien, on pyydettävä äänestyslaitetta käyttämällä tai tarvittaessa poikkeustilanteessa toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan äänestyslaitetta käyttäen pyydettyssä järjestyksessä tai tarvittaessa poikkeustilanteessa siinä järjestyksessä, jossa kirjalliset puheenvuoropyynnot on toimitettu puheenjohtajalle. Jos useat pyytävät yhtä aikaa puheenvuoroa, määrää puheenjohtaja missä järjestyksessä kukin heistä sen saa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan, kaupunginjohtajan tai konsernipalvelujohtajan tai palvelualuejohtajien pyydettyä puheenvuoron annetaan se hänelle ennen muita.

Jos valtuutettu tahtoo vastata puheenvuoroon ja hän on tätä pyytänyt joko tuon puheenvuoron aikana tai heti sen päätyttyä, voi puheenjohtaja oikeuttaa hänet käyttämään puheenvuoron ennen aikaisemmin pyydettyjä puheenvuoroja. Sellaisessa vastauspuheenvuorossa, joka saa kestää enimmillään 1 minuutin, alkoon esitettävä muuta kuin selvityksiä ja oikaisuja toisen puheenvuoron johdosta tai vastine siinä esitettyyn väitteeseen. Puheenjohtajalla on tarvittaessa oikeus ohjata vastauspuheenvuoron käyttäjä esittämään puheenvuoronsa puhujapöytästä, tai keskeyttää puheenvuoro. Milloin vastauspuheenvuoropyyntöjä on useita, puheenjohtajalla on oikeus harkintansa mukaan erikseen avata ja päättää niitä koskeva keskustelu.

Erityisissä tapauksissa puheenjohtaja voi, poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, antaa asian käsittelyn alussa yhden puheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Valtuutetun puheenvuoron suositeltu enimmäispituus on 5 minuuttia. Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 15 minuuttia ja muu puheenvuoro 5 minuuttia.

23 §

Puheenvuorojen käyttäminen

Valtuutetun tulee esittää puheenvuoronsa sitä varten varatulta paikalta.

Valtuutettu saa esittää kaikki enintään 1 minuutin mittaiset puheenvuorot mikrofonia käyttäen omalta paikalta tai tarvittaessa poikkeustilanteessa puhujapöytästä. Puheenjohtajan erityisestä

syystä antamalla luvalla normaalipuheenvuoron saa pitää omalta paikalta 1 minuuttia pidempänäkin.

Ainoastaan puheenjohtajalla on oikeus keskeyttää puhuja.

KuntaL 102 § 2 mom. Valtuutetulla on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Valtuutetun on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos valtuutettu puheessaan poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehoitettava häntä palaamaan asiaan. Jos valtuutettu ei noudata kehoitusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

KuntaL 69 § ja 70 §. Kunnan luottamushenkilöt

Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön tai henkilön, joka on ehdolla muuhun luottamustoimeen kuin valtuutetuksi, on valtuuston tai asianomaisen toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa tai esteellisyytensä arvioinnissa.

24 §

Pöydällepanoehdotus ja asian käsittelyn keskeyttäminen

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehoituksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn; jos se hylätään, jatkuu käsittely.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä neljää päivää aikaisemmin, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänten enemmistöllä.

Jos asia jää pöydälle, on sitä ennen tehtyt, kaupunginhallituksen tai valiokunnan ehdotuksesta poikkeavat ehdotukset, jotka halutaan pitää voimassa, asian jatkokäsittelyssä uudistettava.

25 §

Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty muu kuin pöydälle panemista asian palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei ole kannatettu.

Jollei ole muita äänestykseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

26 §

Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti. Kunkin valtuutetun äänestyskäyttäytyminen näkyy äänestyslaitteelta sitä mukaan, kun valtuutetut äänestävät. Valtuutettu voi asiasta puheenjohtajalle ilmoitettuaan korjata äänestyksessä tapahtuneen virheensä välittömästi äänestyksen tapahduttua. Valtuutettu ei voi muuttaa äänestyskäyttäytymistään enää sen jälkeen, kun puheenjohtaja on todennut äänestyksen päättyneeksi.

27 §

Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin, jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;

2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä

3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

KuntaL104 §. Äänestys

Jos toimielin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäväksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimielimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänen mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.

KuntaL 43 §. Kunnanjohtajan irtisanominen tai siirtäminen muihin tehtäviin

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla kunnanjohtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

28 §

Toivomusponsi

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa tai laajentaa sitä.

IV luku

Vaalit

29 §

Yleiset määräykset

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoon taitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvissä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä.

Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle nimenhuudon määräämässä järjestyksessä.

Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu.

KuntaL 105 §. Vaali

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaisetjäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvien osien, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

30 §

Vaalitoimituksen avustajat

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

Suhteellinen vaali

31 §

Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee ensimmäisessä kokouksessaan keskuudestaan toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi varsinaistajäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan noudattaen samaa menettelyä kuin valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia valittaessa.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä. Lautakunta voi kutsua avukseen asiantuntijoita.

32 §

Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

33 §

Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 34 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

34 §

Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tutkii ehdokkaiden vaalikelpoisuuden ja tarkastaa, ovatko ne muutoin asianmukaisesti laaditut.

Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

35 §

Ehdokaslistojen yhdistelmä

Sitten kun edellä 34 §:ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja valtuustolle julkiluettava. Vaalin nimenhuutoa ei saa pitää ennen kuin vähintään neljännestunti on kulunut nähtäville panemisesta.

36 §

Vaalitoimitus

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

37 §

Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

V luku

Pöytäkirja

38 §

Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjan pitämisessä noudatetaan soveltuvin osin hallintosäännön yleisiä määräyksiä. Milloin äänestys on toimitettu nimenhuudolla, on äänestysluettelo liitettävä pöytäkirjaan. Varsinaisen pöytäkirjan ohessa valtuuston kokoukset äänitetään ja säilytetään äänitallenteina.

KuntaL 106 §. Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä on vastuussa hänen esittelystään tehdystä päätöksestä, jollei hän ole ilmoittanut eriävää mielipidettä.

KuntaL 107 §. Pöytäkirja

Toimielimen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa.

Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeetonta.

KuntaL 108 §. Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä

Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä siten kuin siitä on ennakolta ilmoitettu. Muun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos

asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

39 §

Pöytäkirjan tarkastus

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

40 §

Valtuuston kansliatehtävät

Valtuuston kansliatehtävät hoitaa konsernipalvelut.

SISÄLLYSLUETTELO

I luku

Yleiset määräykset

1 § Valtuuston toiminnanjärjestelyt	1
1a § Valtuustotoimikunta	1
2 § Valtuustoryhmän muodostaminen	2
3 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen	2
4 § Valtuustoryhmää koskeva kokouskutsuja -tilat	2
5 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa	3
6 § Päätösten ilmoittaminen valtuustoryhmille	3
7 § Luettelon pitäminen valtuustoryhmistä	3
8 § Istumajärjestys	3

II luku

Valtuutetun aloiteoikeus

9 § Valtuutettujen aloitteet	3
10 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys	3
11 § Tiedotustilaisuus ja kyselytunti	4

III luku

Valtuuston kokoukset

12 § Kokouskutsu	4
13 § Esityslista	5
14 § Kokouksesta tiedottaminen	6
15 § Varavaltuutetun kutsuminen	6
16 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa	6
17 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja	7
18 § Nimenhuuto ja päätösvaltaisuuden toteaminen	7
19 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut	7
20 § Asioiden käsittelyjärjestys	7
21 § Talousarvioehdotuksen käsittely	8
22 § Puheenvuorot	8
23 § Puheenvuorojen käyttäminen	9
24 § Pöydällepanoehdotus ja asian käsittelyn keskeyttäminen	9
25 § Ehdotukset	9
26 § Äänestystapa	10
27 § Äänestysjärjestys	10
28 § Toivomusponsi	11

IV luku

Vaalit

29 § Yleiset määräykset	11
30 § Vaalitoimituksen avustajat	11

Suhteellinen vaali

31 § Valtuuston vaalilautakunta	12
32 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	12
33 § Ehdokaslistojen laatiminen	12
34 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	12
35 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	13

36 § Vaalitoimitus	13
37 § Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen	13

V luku

Pöytäkirja

38 § Pöytäkirja	13
39 § Pöytäkirjan tarkastus	14
40 § Valtuuston kansliatehtävät	14

LAHDEN KAUPUNKI HALLINTOSÄÄNTÖ

KAUPUNGINHALLITUSTA JA KONSERNIHALLINTOA KOSKEVAT ERILLISSÄÄNNÖT

1 § TOIMIKAUSI JA PUHEENJOHTAJAT

Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenten keskuudesta näiden toimikaudeksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

2 § KAUPUNGINHALLITUS

Sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään kaupunginhallituksen tehtävistä, sen tehtävänä on:

- 1) huolehtia kaupungin yleisestä kehittämisestä sekä tehdä kaikilla kunnallisen toiminnan aloilla esityksiä, jotka se katsoo tarpeellisiksi ja kaupungin etujen mukaisiksi,
- 2) valmistella kaupungin strategiset linjaukset sekä seurata ja tukea strategian toteutumista
- 3) valvoa, että kaupungin lautakunnat, johtokunnat, toimikunnat ja kaupungin palveluksessa olevat henkilöt suorittavat tehtävänsä voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä noudattaen sekä toimivat kaupungin etujen mukaisesti, sekä antaa tarvittaessa yleisohjeita kaupungin hallintoon kuuluvissa asioissa,
- 4) hoitaa kaupungin omaisuutta siltä osin kuin tehtävä ei lain tai muiden voimassa olevien määräysten mukaan kuulu lautakunnalle, johtokunnalle, toimikunnalle tai viranhaltijalle, sekä antaa tarpeelliset ohjeet näille uskotun omaisuuden hoitamisesta.

Kaupunginjohtajan, pöytäkirjanpitäjän, kaupunginlakimiehen ja kaupunginhallituksen erikseen päättämien pysyvien asiantuntijoiden tai heidän sijaistensa tulee olla läsnä kaupunginhallituksen kokouksissa.

Kaupunginhallitus voi tarvittaessa kuulla kokouksessaan asiantuntijoita. Kaupunginjohtaja voi kaupunginhallituksen puheenjohtajan lisäksi kutsua kokoukseen tarvittavia asiantuntijoita.

Kaupunginhallitus voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten. Toimikunta asetetaan enintään kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

3 § ELINVOIMA- JA TYÖLLISYYSJAOSTO

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii elinvoima- ja työllisyysjaosto.

Jaosto vastaa

- 1) elinkeinopolitiikasta
- 2) korkeakoulupolitiikasta
- 3) koko alueen elinvoimasta erityiskysymyksinä kaupungin osakeskukset, maaseutualue ja maaseudun elinkeinot
- 4) työllisyyspolitiikasta

Jaoston puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja. Kaupunginhallitus valitsee muut jaoston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä nimeää jaoston varapuheenjohtajan. Jaoston jäsenten ja varajäsenten tulee olla kaupunginhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Pöytäkirjanpitäjänä toimii jaoston määräämä henkilö.

Kaupunginhallituksella on otto-oikeus elinvoima- ja työllisyysjaoston päätöksiin. Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää hallintosäännön yleisessä osassa mainittujen lisäksi myös jaoston esittelijä.

Jaosto voi perustaa työllisyyden yhteistyöelimen, jossa on jäsenenä edustajia työhallinnosta, elinkeinoelämästä, työmarkkinajärjestöistä sekä muista tarpeellisista yhteistyötahoista.

4 § KONSERNI- JA TILAJAOSTO

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konserni- ja tilajaosto.

Jaosto vastaa

- 1) kaupungin konsernivalvontaan ja -ohjaukseen liittyvistä tehtävistä,
- 2) koko konsernin toimitiloihin ja kiinteistöihin liittyvästä tilapolitiikasta sekä siihen liittyvästä valvonnasta ja ohjauksesta,
- 3) konsernin toimitiloihin kohdistuvien merkittävien hankkeiden periaatepäätöksistä sekä
- 4) kaupunginhallituksen alaisten taseyksiköiden toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta.
- 5) kaupunginvaltuuston kaupunginhallituksen alaisille taseyksiköille asettamien palvelutavoitteiden sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen valvonnasta, sekä ohjaa ja valvoo taseyksikön toiminnan ja talouden suunnittelun, toteutuksen ja kehittämisen ohjauksesta ja valvonnasta sekä toiminnan tuloksien seurannasta.

Jaoston puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja. Kaupunginhallitus valitsee muut jaoston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä nimeää jaoston varapuheenjohtajan. Jaoston jäsenten ja varajäsenten tulee olla kaupunginhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Pöytäkirjanpitäjänä toimii jaoston määräämä henkilö.

Kaupunginhallituksella on otto-oikeus konserni- ja tilajaoston päätöksiin. Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää hallintosäännön yleisessä osassa mainittujen lisäksi konsernipalvelujohtaja sekä tilakeskuksen johtaja siltä osin kuin asia koskee hänen esiteltäväkseen kuuluvaa asiaa.

5 §

OSALLISUUDEN JA HYVINVOINNIN JAOSTO

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto.

Jaosto

- 1) vastaa kaupungin hyvinvoinnin tilan selvittämisestä ja seurannasta
- 2) vastaa hyvinvointikertomuksen valmistelusta
- 3) vastaa kuntalaisten osallisuuden kehittämisestä ja seurannasta
- 4) edistää kaupungin vuorovaikutteista ja asiakaslähtöistä toimintaa sekä yhteisöllisyyttä
- 5) päättää määrärahojensa puitteissa järjestöjen ja yhdistysten toiminta-avustuksista hyvinvoinnin-, terveyden edistämisen ja osallisuuden lisäämisen käyttötarkoituksiin
- 6) osallistuu talousarvion ja -suunnitelman laatimiseen ja toimenpiteiden toteutumisen arviointiin toiminta-alueensa osalta
- 7) toimii ehkäisevän työn lain edellyttämänä toimielimenä
- 8) vastaa vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja veteraaniasiain neuvottelukunnan työskentelystä
- 9) päättää aluejohtokunnan esittelijän määräämisestä

Jaoston puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja jäseninä kaupunginhallituksen I ja II varapuheenjohtaja, sivistys-, liikunta- ja kulttuuri- sekä teknisen ja ympäristölautakuntien puheenjohtajat. Jaoston varajäsenet voivat olla kaupunginhallituksen varsinaisia tai varajäseniä.

Pöytäkirjanpitäjänä toimii jaoston määräämä henkilö.

Kaupunginhallituksella on otto-oikeus osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston päätöksiin. Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää hallintosäännön yleisessä osassa mainittujen lisäksi jaoston esittelijä

Jaosto voi perustaa hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen yhteistyöelimen, jossa on jäseninä edustajia muista viranomaisista ja järjestöistä sekä muista tarpeellisista yhteistyötahoista.

6 §

ALUEJOHTOKUNTA

Kaupunginvaltuusto asettaa aluejohtokunnan joka toimii kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston alaisena. Kaupunginvaltuusto määrittelee aluejohtokunnan toimialueen asettaessaan johtokunnan ja sitä voidaan muuttaa aluejohtokunnan esityksestä.

Aluejohtokunnan ja sen alaisen aluetoiminnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa alueen asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, identiteettiä ja kulttuuria.

Aluejohtokunnan tehtävänä on sen lisäksi mitä kuntalaissa (410/2015) säädetään:

- 1) antaa lausuntonsa eri hallintokuntien tekemistä aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista,
- 2) antaa lausuntonsa talousarviosta ja –suunnitelmasta ja seurata niiden toteutumista,
- 3) päättää määrärahojensa puitteissa tuista ja avustuksista toimialueensa asukkaiden järjestö-, vapaa-aika-, kulttuuri-, liikunta-, kylä- ja muuhun harrastetoimintaan sekä erilaisille tapahtumille,
- 4) seurata ja arvioida kunnan palveluiden laatutason ja asukastyytyväisyyden toteutumista alueellaan,
- 5) järjestää ja mahdollistaa paikallisia tapahtumia, kansalaisten kuulemistilaisuuksia ja foorumeita toimialueellaan.
- 6) tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle ja lautakunnille toimialueensa palvelujen toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi,
- 7) myöntää Nastola –mitalit ja Nastola –kunniakirjat sekä päättää muusta huomioimisesta alueen hyväksi tehdystä työstä,
- 8) edistää Nastolan yhteispalvelupisteen toimintaedellytyksiä, alueen viihtyisyyttä ja kylien ja maaseutualueen kehittämistä.

Aluejohtokunnan tulee toimia tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen kanssa alueen identiteetin, palveluiden ja elinvoimaisuuden kehittämiseksi.

Esittelijänä johtokunnan kokouksissa toimii osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston määräämä viranhaltija.

Kaupunginhallituksella on otto-oikeus aluejohtokunnan päätöksiin.

Johtokunta tiedottaa toimintaansa liittyvästä tiedottamisesta. Johtokunnalla on oikeus käyttää toiminnassaan Nastolan kunnan vaakunaa ja ”Hyvän Olon Nastola” tunnusta.

6 § KAUPUNGINHALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA JA VARAPUHEENJOHTAJAT

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto toimii kollegiona kaupunginhallituksen puheenjohtajan johdolla.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään,

- 1) vastata kaupungin poliittisen prosessin kokonaisjohtamisesta ja kaupunginhallituksen ja lautakuntien välisestä sekä kuntayhtymiin ja tytäryhteisöihin suuntautuvasta poliittisesta koordinoinnista ja omalta osaltaan kaupungin edustamisesta,
- 2) johtaa asioiden käsittelyä kaupunginhallituksen kokouksissa,
- 3) seurata lautakuntien ja niiden jaostojen, johtokuntien, toimikuntien sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaa, päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin asian ottamiseksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi,
- 4) seurata kaupungin kehitystä ja tehdä kaupunginhallitukselle sitä koskevia aloitteita.

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtajien tehtävänä on

- 1) johtaa asioiden käsittelyä edellä mainituissa kaupunginhallituksen jaostoissa,
- 2) vastata johtamansa jaoston osalta poliittisen prosessin johtamisesta ja jaoston toiminnan poliittisesta koordinoinnista suhteessa kaupunginhallitukseen, kaupungin tytäryhteisöihin ja lautakuntiin,
- 3) avustaa kaupunginhallituksen puheenjohtajaa hänen edellä mainituissa tehtävissään sekä
- 4) vastata omalta osaltaan kaupungin edustamisesta.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien tulee tarvittaessa antaa tietoja kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle lautatai johtokunnan ja sen alaisen viraston tai laitoksen toimialaan tai kaupunginhallituksen jaostolle kuuluvista asioista.

7 § KAUPUNGINJOHTAJA KONSERNIPALVELU- JA PALVELUALUEJOHTAJAT

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunkia kaupunginhallituksen alaisena. Kaupunginjohtajan tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa erityisesti kaupungista ulospäin suuntautuvissa tehtävissä sekä vastata kaupungin talouden ja toiminnan tuloksellisuudesta kokonaisuutena.

Kaupunginjohtajan päävastuualueet ovat kaupunkikonsernin johto, kaupunkistrategia, kaupunkisuunnittelu, kansainväliset asiat, yhteiskuntasuhteet, elinkeinoelämä, viestintä ja taloushallinto. Kaupungin henkilöstön ylimpänä esimiehenä kaupunginjohtajan vastuualueeseen kuuluvat myös henkilöstöasiat.

Kaupunginjohtajan apuna toimii kaupunginjohtajan johtoryhmä, jonka jäsenet kaupunginjohtaja valitsee.

Konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat toimivat kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa ja johdolla. Konsernipalvelu- ja

palvelualuejohtajien tehtävänä on johtaa ja kehittää konsernihallinnon/palvelualueensa toimintaa kaupungin strategian mukaisesti, valvoa konsernihallintoon/palvelualueelle kuuluvia yhteisöjä ja säätiöitä sekä huolehtia siitä, että kaupunginvaltuuston konsernihallinnolle/palvelualueelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat.

Kaupunginjohtajan, konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajien tulee konsernihallinnossa ja palvelualueillaan suorittaa myös muut kaupunginhallituksen määräämät tehtävät. Kaupunginjohtaja voi antaa konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajille tarpeellisiksi katsomiaan erityistehtäviä.

Kaupunginjohtajaksi, konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajaksi valittavalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännön perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajilla ja kaupunginhallituksen alaisten taseyksiköiden johtajilla on oikeus käyttää kaupunginjohtajalle kuntalaissa annettua puhevaltaa kaupunginhallituksen puolesta vastuualueeseensa kuuluvissa asioissa. Epäselvissä tapauksissa puhevallan käyttöoikeus on kaupunginjohtajalla.

8 § KONSERNIHALLINTO

Konsernihallinto toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa lukuun ottamatta ulkoista tarkastusta, joka toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa. Konsernihallintoon kuuluvat konsernipalvelut -vastuualue, elinvoima- ja kilpailukykypalvelut -vastuualue, osallisuus- ja hyvinvointipalvelut -vastuualue, ulkoinen tarkastus, sisäinen tarkastus ja kaupunginhallituksen alaiset taseyksiköt.

Konsernipalvelujen tehtävänä on tukea kaupungin ja kaupunkikonsernin strategista johtamista sekä demokraattista päätöksentekoa erityisesti kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen alaisten toimielinten sekä kaupunginjohtajan apuna. Lisäksi konsernipalvelut suorittaa tukipalveluita koko konsernille sekä vastaa sille erikseen määrätyistä koko kaupungin yhteisistä toimintaprosesseista.

Konsernihallinnossa toimii suoraan kaupunginjohtajan alaiset elinvoima- ja kilpailukykypalvelut -vastuualue, osallisuuden ja hyvinvoinnin -vastuualue sekä sisäinen tarkastus.

Kaupunginjohtaja voi määrätä elinvoima- ja kilpailukykypalvelut -vastuualueesta ja osallisuuden ja hyvinvoinnin -vastuualueesta vastaavat viranhaltijat, jotka toimivat vastuualuejohtajien esimiehenä.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä toimintasäännössä määrätään tarkemmin konsernihallinnon tehtävistä ja organisaatiosta.

9 § TASEYKSIKÖT

Kaupunginhallituksen alaisuudessa voi toimia kunnallisia taseyksiköitä.

Taseyksiköiden tehtävistä määrätään toimintasäännöllä.

Taseyksiköt voivat tarjota palveluitaan myös ulkopuolisille.

Taseyksiköiden toimintaa ohjaa ja valvoo kaupunginhallituksen alaisuudessa konserni- ja tilajaosto kaupunginvaltuuston määrittämien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksella on otto-oikeus taseyksiköiden viranhaltijoiden päätöksiin. Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää hallintosäännössä mainittujen lisäksi taseyksikön johtaja.

10 § TOIMIVALTAJAKO TOIMIELINTEN VÄLILLÄ TIETYISSÄ TAPAUKSISSA JA TOIMIVALLAN SIIRTO YLEMMÄLLE TAHOLLE

- a. Mikäli asia kuuluu tämän erillissäännön tai toimivaltataulukon perusteella useamman kaupunginhallituksen jaoston käsiteltäväksi, kuuluu asia kaupunginhallituksen toimivaltaan jaostojen käsittelyn sijaan.
- b. Mikäli asia kuuluu tämän erillissäännön tai toimivaltataulukon perusteella osittain kaupunginhallituksen jaoston ja osittain kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, kuuluu asia yksin kaupunginhallituksen toimivaltaan.
- c. Jaosto voi saattaa minkä tahansa asian, johon sillä on toimivalta, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.
- d. Kaupunginhallitus voi käsitellä kiireellisessä tapauksessa konserni- ja tilajaostolle kuuluvan toimivaltataulukon omistajaohjausasian
- e. Kaupunginjohtaja voi saattaa asian, joka hänellä on oikeus ratkaista toimivaltataulukossa talousasiat –otsikon alla, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

11 § MUUT MÄÄRÄYKSET

Lauta- ja johtokuntien on ilmoitettava hyvissä ajoin kokouksistaan kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginhallituksen lauta- tai johtokuntaan määräämälle edustajalle, kaupunginjohtajalle ja palvelualueensa palvelualuejohtajalle sekä lähetettävä näille kokouksen esityslista.

LAHDEN KAUPUNKI

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko

	KH	konserni- & tilaj.	elinv.- & työllisyys j.	osallis. & hyvinvoin. j.	Viranhaltija
OMISTAJAOHJAUS					
hoitaa konserniohjeen mukaiset konserniohjaukseen ja valvontaan liittyvät tehtävät		X			
seuraa ja ohjaa konserniyhtiöihin ja seudullisiin yhteistyöelimiin liittyvien merkittävien asioiden valmistelua		X			
päätää yhteisöjen ja säätiöiden valvontavastuun jakamisesta kaupunginjohtajalle konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajille		X			
valvoo valvontavastuulleen kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden toimintaa ja tekee kaupunginhallitukselle ja sen jaostolle niitä koskevia tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä					kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat
ohjaa seudullista yhteistyötä koskevien asioiden valmistelua ja antaa seudulliseen omistajaohjaukseen liittyvät toimiohjeet operatiivisissa asioissa		X			kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat jaoston päätöksen mukaan
valitsee kunnan edustajat yhtiö- ja yhtymäkokouksiin ja nimeää jäsenehdokkaat tai jäsenet yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimiin		X			kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat jaoston päätöksen mukaan
antaa konserniohjeet sekä ohjeet niille, jotka edustavat kaupunkia yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelimissä taikka muissa kaupungin ulkopuolissa toimielimissä		X			kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat jaoston päätöksen mukaan
edustaa kaupunkia niissä asunto- tai kiinteistöosakeyhtiöiden yhtiökokouksissa, joissa Tilakeskus vastaa kaupungin omistamiin osakkeisiin liittyvästä omistajahallinnasta					toimitilajohtaja
yhteisöjen perustaminen, lakkauttaminen tai selvitystilaan asettaminen sekä näissä yhteyksissä yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tms. ja osakassopimusten hyväksyminen	X				

LAHDEN KAUPUNKI

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko

	KH	konserni- & tilaj.	elinv.- & työllisyys j.	osallis. & hyvinvoin. j.	Viranhaltija
yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tms. sekä osakassopimusten hyväksyminen muissa kuin edellä mainituissa tilanteissa		X			
yhdistyksen perustaminen ja lakkauttaminen,	X				
yhdistykseen liittyminen ja sellaisesta eroaminen alaisensa toiminnan osalta	X	X	X		LAUTAKUNNAT
Tilakeskuksen talonrakennuksen työohjelman ja investointiohjelman hyväksyminen		X			
annetaan tiedoksi	X				
ohjaa ja valvoo Tilakeskuksen toimintaa kaupunginvaltuuston määrittämien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti		X			
ELINVOIMA- JA TYÖLLISYYSASIAT					
vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta ja koordinoi sitä			X		
vastaa kaupungin elinkeinopolitiikasta KH:n linjausten mukaisesti			X		
vastaa kaupungin kansainvälisestä toiminnasta			X		
vastaa kaupungin korkeakoulupolitiikasta ja päättää siihen kuuluvista hankkeista KH:n linjausten mukaisesti käyttösunnitelmansa puitteissa			X		
tehtäväalueensa avustuksista talousarvion mukaan			X		
päättää nuorten kesätöiden järjestämisestä			X		
työllisyysasioiden toimintasunnitelma			X		
valitsee vuoden työllistäjän			X		
hyväksyy toiminnallista ohjausta koskevat sopimukset kaupungin ja sen elinkeino- ja kehitysyhtiöiden sekä muiden elinkeinotoiminnan sopimuskumppanien välillä sekä valvoo niiden toteutumista			X		
OSALLISUUS, HYVINVOINTI, TERVEYDEN EDISTÄMINEN					

LAHDEN KAUPUNKI

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko

	KH	konserni- & tilaj.	elinv.- & työllisyys j.	osallis. & hyvinvoin. j.	Viranhaltija
Sosiaali- ja terveystoimintaan liittyvät avustukset kaupungin ulkopuolisille toimijoille				X	
Veteraanietuudet				X	
Sosiaali- ja terveystoimen alaan liittyviin lausuntopyyntöihin, kanteluihin, valituksiin yms. vastaaminen				X	
Osallisuusohjelman valmistelu				X	
Kaupungin vuosittaisesta kiintiöpakolaisten valinnasta päättäminen					maahanmuutto- työn asiantuntija
YLEISHALLINTO/KAUPUNGINHALLITUS JA KAUPUNGINJOHTAJA					
vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä	X				
päätää kunnia- ja ansiomerkkien hakemisesta luottamushenkilöille sekä luottamushenkilöiden ja henkilöstön palkitsemisperusteet	X				
päätää kaupungin palveluksessa olevien ansio- ja kunniamerkkianomuksista					kaupunginjohtaja
päätää tiedotus-, neuvottelu- ja edustustilaisuuksien järjestämisestä toiminnassaan sekä niistä aiheutuvien menojen hyväksymisestä määrärahojen puitteissa ja kaupunginhallituksen hyväksymien perusteiden mukaisesti	KH PJ				kaupunginjohtaja
päätää kunnan vaakunan tai sen osan käyttöoikeudesta					kaupunginjohtaja
veroasiamiehelle verotuslakien mukaan kuuluvat tehtävät	X				
tiedekirjaston toimintasääntö	X				
YLEISHALLINTO/KAUPUNGINJOHTAJA JA PALVELUALUEJOHTAJAT					
valvoo, että kaupunginhallituksen päätökset pannaan täytäntöön alaisensa yksikön osalta					kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat
seuraa kaupunginhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen, johtokuntien, toimikuntien sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta alaisensa yksikön osalta, sekä ryhtyy					kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat

LAHDEN KAUPUNKI

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko

	KH	konserni- & tilaj.	elinv.- & työllisyys j.	osallis. & hyvinvoin. j.	Viranhaltija
tarvittaessa toimenpiteisiin asian ottamiseksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi					
seuraa lautakuntien, johtokuntien sekä virastojen ja laitosten toimintaa alaisensa yksikön osalta sekä tekee sitä ja sen kehittämistä koskevia, tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä kaupunginhallitukselle					kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat
siltä osin kun toimivalta ei ole kaupunginhallituksella tai kaupunginvaltuustolla, edustaa alaisensa yksikön osalta kaupunkia tai määrää kaupungin edustajan toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava tai sen mielipidettä kuultava					kaupunginjohtaja/ konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajat KH:n taseyksikköjen johtajat
TALOUSASIAT					
lykkäyksen tai vapautuksen myöntäminen kaupungin palveluksessa olevien viranhaltijoiden tai työntekijöiden velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutuneet vahingot, ei kuitenkaan, mikäli asianomainen on kuntalain 75 §:ssä tarkoitettu tilivelvollinen tai mikäli vahinko on aiheutettu tahallisesti taikka törkeästä tuottamuksesta	X				
kaupungin virastojen ja laitosten käytöstä perittävien yksityisoikeudellisten maksujen määrääminen	X				
varojen myöntäminen kaupunginhallituksen vahvistamien perusteiden mukaisesti kaupunginhallituksen käytettäväksi osoitetuista määrärahoista					kaupunginjohtaja
kaupungin maksuvalmiuden edellyttämien sijoitus- ja rahoitustoimien päättäminen kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti					kaupunginjohtaja
kaupungin sijoitus- ja rahoituspolitiikka	X				
lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen ottaminen, lainojen takaisinmaksu ja lainaehtojen muuttaminen					kaupunginjohtaja

LAHDEN KAUPUNKI

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko

	KH	konserni- & tilaj.	elinv.- & työllisyys j.	osallis. & hyvinvoin. j.	Viranhaltija
kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti					
lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä luottolimiittien myöntäminen kaupungin määräysvallassa olevalle yhteisölle, säätiölle ja liikelaitokselle kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti					kaupunginjohtaja konsernipalvelujoh- tajan esittelystä
lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen myöntäminen kaupungin määräysvallan ulkopuolella olevalle yhteisölle tai säätiölle kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa	X				
pääomasijoitukset sisältäen pääomalainat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa • konserniin kuuluviin yhteisöihin tai säätiöihin • konserniin kuulumattomiin yhteisöihin ja säätiöihin	X	X			
rahoitus- ja sijoitustoimintaan liittyvästä sisäisestä marginaalista päättäminen					konsernipalvelujoh- taja
rahoitus- ja sijoitusriskien hallintaan liittyvien sopimusten hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti					kaupunginjohtaja konsernipalvelujoh- tajan esittelystä
vakuuden asettaminen tämän taulukon talousasioissa tarkoitetun kaupungin sitoumuksen täyttämiseksi					kaupunginjohtaja konsernipalvelujoh- tajan esittelystä
kaupungin antamien lainojen ja takausten ylivakuutena olevien vakuuksien palauttaminen					kaupunginjohtaja
kaupungin saatavien vakuutena olevien kiinnitysten etuoikeusjärjestyksen muuttaminen					kaupunginjohtaja
päätää alaisensa taseyksikön tuottamien palveluiden, töiden ja muiden suoritteiden hinnoittelusta sekä toimitusehdoista kaupunginvaltuuston vahvistamien periaatteiden mukaisesti		X			

LAHDEN KAUPUNKI

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko

KH	konserni- & tilaj.	elinv.- & työllisyys j.	osallis. & hyvinvoin. j.	Viranhaltija
----	-----------------------	----------------------------	-----------------------------	--------------

hyväksyy alaisensa taseyksikön tilinpäätöksen sekä päättää ylijäämän käytöstä ja alijäämän kattamisesta	X				
HENKILÖSTÖASIAT					
Henkilöstövalinnat konsernihallinnossa: - vastuualuejohtajat, kaupunginlakimies, kaupunginsihteeri, viestintäjohtaja, henkilöstöjohtaja - KH:n taseyksikköjen johtajat - KH:n taseyksikköjen henkilökunta - elinvoima- ja kilpailukykypalveluiden sekä osallisuus- ja hyvinvointipalveluiden henkilökunta - konsernitarkastaja	X	X			KH:n taseyksikön johtaja ao. yksikönjohtaja kaupunginjohtaja

LAHDEN KAUPUNKI HALLINTOSÄÄNTÖ

sivistyksen palvelualueita koskevat erillissäännöt

1 § TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄT

”Sivistys – elämisen, osaamisen ja kasvun voima” Sivistyksen palvelualue edistää lahtelaisten hyvinvointia, elämänhallintaa, oppimista ja osallisuutta sekä kaupunkiseudun vetovoimaisuutta.

Sivistyksen palvelualue vastaa opetus-, kasvatus-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Palvelualueen vastuulla on myös seudullinen sivistyspalvelujen kehittäminen.

2 § TOIMIELIMET

Lahden kaupungin sivistyksen palvelualueen toimielimet ovat sivistyslautakunta, liikunta- ja kulttuurilautakunta sekä Wellamo-opiston johtokunta. Toimielinten koko on määritelty Lahden kaupungin hallintosäännön yleisessä osassa.

Kaupunginvaltuusto valitsee sivistyslautakunnan ja liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan samaksi ajaksi.

Wellamo-opistolla on 9-jäseninen johtokunta, jonka Lahden ja Orimattilan kaupunkeja sekä Asikkalan ja Hollolan kuntia edustavat jäsenet valitaan valtuustojen toimikausiksi. Muita sopimuskuntia (Kärkölä, Myrskylä ja Padasjoki) edustavat, kunnittain aakkosjärjestyksen mukaisesti vaihtuvat jäsenet valitaan kahden (2) vuoden toimikaudeksi. Johtokunnassa on neljä (4) Lahden kaupungin edustajaa, yksi (1) Asikkalan kunnan edustaja, yksi (1) Hollolan kunnan edustaja, yksi (1) Orimattilan kaupungin edustaja sekä kerrallaan kaksi (2) muiden sopimuskuntien edustajaa. Sopimuskunnat valitsevat johtokunnan jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

Lahden sivistyslautakunta valitsee Wellamo-opiston johtokunnan lahtelaiset jäsenet, heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ja valitsee keskuudestaan johtokunnan puheenjohtajan. Johtokunnan varapuheenjohtajan sivistyslautakunta valitsee muiden sopimuskuntien yhdessä sopiman esityksen perusteella. Esittelijänä toimii rehtori, ja hänen estyneenä tai esteellisenä ollessaan apulaisrehtori. Johtokunnan kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus sopimuskuntien sivistystoimenjohtajilla tai vastaavilla henkilöillä sekä yhdellä (1) opistolaisyhdistyksen ja yhdellä (1) henkilöstön edustajalla.

3 § LAUTAKUNTIEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Lautakunnat ratkaisevat toimialaansa koskevassa lainsäädännössä kunnalle säädetyt asiat sekä muut toimialaansa koskevat asiat. Jos palvelualueella ei ole lautakunnan tehtäväalueelle kuuluvassa asiassa päätösvaltamatriisissa mainittua viranhaltijaa, päätösvalta on lautakunnalla.

Sivistyslautakunnan tehtävänä on muun muassa huolehtia lainsäädännössä säädetyistä päivähoitoa, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukea, esiopetusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta koskevista koulutuksen järjestäjälle tai kunnalle määrätyistä tehtävistä sekä nuorisotyöhön ja -politiikkaan, kirjasto- ja tietopalvelujen järjestämiseen ja osaltaan taiteen perusopetukseen liittyvistä kunnalle määrätyistä tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi palvelualueen yleishallinnosta.

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan tehtävänä on muun muassa huolehtia lainsäädännössä säädetyistä liikuntatoimen ja kulttuuritoimen hoitoa koskevista kunnalle määrätyistä tehtävistä siltä osin, kuin ne eivät kuulu palvelualueen muiden toimielinten tehtäviin.

Lautakuntien tehtävänä on osaltaan edistää, kehittää ja valvoa palvelualueen toimintaa ja yhteistyötä, antaa toimialaansa koskevissa asioissa lausuntoja, selvityksiä ja tietoja viranomaisille sekä tehdä esityksiä valtuuston ja kaupunginhallituksen päätettäväksi kuuluvissa asioissa ja huolehtia päätösten täytäntöönpanosta.

Lautakunnat hyväksyvät toimintasäännön, jossa määrätään palvelualueen henkilöstöorganisaatiosta ja johtavassa asemassa olevien viranhaltijoiden tehtävistä ja toimivallasta.

Jollei lainsäädännöstä taikka valtuuston tai kaupunginhallituksen päätöksistä muuta johdu, lautakunnat voivat toimintasäännöllä tai päätöksellään siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle ja Wellamo-opiston johtokunnalle.

Toimivalta asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä, voidaan siirtää vain monijäseniselle toimielimelle.

4 § LAUTAKUNTIEN PUHEENJOHTAJIEN TEHTÄVÄT

Lautakunnan puheenjohtajien tehtävänä on

- 1) johtaa asioiden käsittelyä lautakunnassaan
- 2) vastata johtamansa lautakunnan osalta poliittisen prosessin johtamisesta ja lautakunnan toiminnan poliittisesta koordinoinnista suhteessa kaupunginhallitukseen ja kaupunginhallituksen jaostoihin sekä muihin lautakuntiin
- 3) vastata yhdessä kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa poliittisesta koordinoinnista koko kaupungin toiminnan näkökulmasta
- 4) vastata omalta osaltaan koko kaupungin edustamisesta.

5 § WELLAMO-OPISTON JOHTOKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Johtokunnan tehtävänä on muun muassa huolehtia osaltaan laissa kunnalle määrätyistä taiteen perusopetukseen liittyvistä tehtävistä sekä järjestää, kehittää ja arvioida kansalaisopistotoimintaa alueellaan Wellamo-opiston yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, valvoa alueellisen kansalaisopistotoiminnan toteutumista ja edistää opiston, kuntien ja opiskelijoiden välistä yhteistyötä.

Jos palvelualueella ei ole johtokunnan tehtäväalueelle kuuluvassa asiassa päätösvaltamatriisissa mainittua viranhaltijaa, päätösvalta on johtokunnalla.

6 § KOKOUSMENETTELY

Sivistyslautakunnan, liikunta- ja kulttuurilautakunnan sekä Wellamo-opiston johtokunnan kokousmenettelystä on voimassa, mitä Lahden kaupungin hallintosäännön yleisessä osassa määrätään. Asioiden esittelystä Wellamo-opiston johtokunnan kokouksissa on määrätty Wellamo-opiston perustamissopimuksessa.

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lauta- kunta	Wellamo- opiston johtokunta	Viranhaltija
KAIKKIA VASTUUALUEITA KOSKEVAT ASIAT				
Toimialan alaisten toimipisteiden määrä ja sijainti kaupungin talousarviossa määritellyissä puitteissa		X		
Toimipisteiden aukioloaikojen määrittely		X		
Toimialalle kuuluvien avustusten jakaminen lukuun ottamatta aluejohtokunnalle kuuluvia avustuksia		X		
Valtionapu/valtionosuusrahoituksen hakeminen käyttötalouteen				ao. vastuualue- johtaja
Valtionosuuksien hakeminen investointeihin				ao. vastuualue- johtaja
Vastuualuetta ja palveluyksikköä koskeviin kanteluihin ja lausuntopyyntöihin vastaaminen				ao. vastuualue- johtaja ja ao. palveluyksi- kön esimies
Vastuualueen ja palveluyksikön lausuntojen, valitusten, sopimusten ja muiden asiakirjojen allekirjoittaminen, jollei hallintosäännön yleisestä osasta muuta johdu				ao. vastuualue- johtaja ja ao. palveluyksi- kön esimies
HENKILÖSTÖN VALINTA				
Vastuualuejohtajan ja palveluyksikön esimiehen valinta		X		
Kaupunginorkesterin taiteellisen johtajan valinta		X		
Kaupunginteatterin apulaisjohtajan valinta		X		
Peruskoulujen ja lukiodien rehtoreiden valinta		X		
LASTEN JA NUORTEN KASVU/				
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Yhteiset palvelut -yksikkö				
Päätää alle kouluikäisten kerhotoiminnan järjestämisestä		X		

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lauta- kunta	Wellamo- opiston johtokunta	Viranhaltija
Päättää alle kouluikäisten kerhomaksun perusteista /maksun suuruudesta		X		
Alle kouluikäisten kerhotoimintamaksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				vastuualue- johtaja
Lasten valinta alle kouluikäisten kerhotoimintaan				vastuualue- johtaja
Hyväksyy kerhojen toimintasuunnitelmat ja – kertomukset				vastuualue- johtaja
VARHAISKASVATUSPALVELUT				
Päättää päivähoito- ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisestä		X		
Hyväksyy varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat		X		
Päättää yksityisen hoidon tuen kunnallisen lisän maksamisesta ja tuen suuruudesta		X		
Päättää varhaiskasvatuspalveluiden maksuperusteista		X		
Päättää erityiskuntalisän perusteista		X		
Esiopetuksen järjestämispaikat ja -tavat		X		
Esiopetuksen toimintapäivät		X		
Kuljetusperiaatteet		X		
Toimintayksiköiden esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmat				palveluyksi- kön esimies
Päivähoitomaksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				palveluyksi- kön esimies
Päättää erityiskuntalisän maksamisesta				palveluyksi- kön esimies
Lasten valinta päivähoitoon ja esiopetukseen				palveluyksi- kön esimies
Niiden palveluntuottajien hyväksyminen, joiden palvelujen ostamiseen asiakkaat voivat käyttää kunnan antamaa palveluseteliä				palveluyksi- kön esimies
Vastaa yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden valvonnasta				palveluyksi- kön esimies

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lautakunta	Wellamo-opiston johtokunta	Viranhaltija
Yksityisten palveluntuottajien ilmoitusten vastaanottaminen ja tietojen ilmoittaminen AVI:lle (yksityisistä sosiaalipalveluista annettu laki 2011/922)				palveluyksikön esimies
Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa 2000/812 tarkoitettuun muistutukseen vastaaminen (varhaiskasvatuslaki 13 a § 2 mom)				palveluyksikön esimies
Kuljetuspäätökset				palveluyksikön esimies
Päätös erityisen tuen antamisesta tai sen purkamisesta esiopetuksen osalta				palveluyksikön esimies
PERUSOPETUSPALVELUT				
Opetussuunnitelmat ja muut opetuksen järjestämiseen liittyvät suunnitelmat		X		
Lukuvuoden työ- ja loma-ajat		X		
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteet ja toimintasuunnitelman hyväksyminen		X		
Päättää peruskoulujen ja Lahden yhteiskoulun oppilaaksiottoalueista ja oppilaaksioton periaatteista		X		
Koulukuljetusten ja koulumatkaetuuksien periaatteet		X		
Oppilaan erottaminen määräajaksi koulusta		X		
Huoltajan tahdon vastainen päätös koskien oppilaan erityisen tuen järjestämistä tai erityisen tuen päätöksen purkamista		X		
Opetussuunnitelmien ja muiden opetuksen järjestämiseen liittyvien suunnitelmien koulua koskevat vähäiset muutokset				palveluyksikön esimies
Hyväksyy lukuvuotta koskevat opetussuunnitelmaan perustuvat vuosittaiset suunnitelmat				palveluyksikön esimies
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan ottaminen				vastuualuejohtaja

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lautakunta	Wellamo-opiston johtokunta	Viranhaltija
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuvapautusperiaatteet ja perusteet		X		
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintamaksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				vastuualuejohtaja
Päättää perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaaksiotosta lautakunnan linjausten mukaisesti				palveluyksikön esimies
Päättää oppilaan ottamisesta joustavan perusopetuksen toimintaan				palveluyksikön esimies
Päätös oppilaan erityisen tuen järjestämisestä tai erityisen tuen päätöksen purkaminen				palveluyksikön esimies
Opetuksen tilapäinen erityisjärjestely				palveluyksikön esimies
Luvan myöntäminen oppilaan koulunkäynnin aloittamiseen yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin				palveluyksikön esimies
Päättää oppilaan oikeudesta jatkaa koulunkäyntiä perusopetuksen oppimäärän suorittamista varten, vaikka tämä ei ole oppivelvollinen				palveluyksikön esimies
Perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä oppilaan opetuspaikan vaihtaminen opetuskieltä muuttamatta				palveluyksikön esimies
Päättää oppilaan valitseman kielen vaihtamisesta sekä valinnaisaineen määräämisestä ja vaihtamisesta				palveluyksikön esimies
Vapauttaa oppilaan oppiaineen opiskelusta				palveluyksikön esimies
Opettajan määrääminen valvomaan oppivelvollisuuden edistymistä				palveluyksikön esimies
Päättää oppilaan opetuksen maksuttomuutta koskevasta edusta ja oikeudesta				palveluyksikön esimies
Yksikkökohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien hyväksyminen				palveluyksikön esimies
Päättää oppilaan oppilashuoltoa koskevasta edusta ja oikeudesta				palveluyksikön esimies
Koulumatkaetuuden myöntäminen				palveluyksikön esimies
Koulukuljetuksesta päättäminen				palveluyksikön esimies

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lautakunta	Wellamo-opiston johtokunta	Viranhaltija
Rajoittaa perustellusta syystä oikeutta päästä seuraamaan opetusta				palveluyksikön esimies
Myöntää lupa koulusta poissaoloon				palveluyksikön esimies
Antaa päättötodistus, erotodistus ja todistus oppimäärän suorittamisesta				palveluyksikön esimies
Päättää säädetystä uskonnon ja elämäntodistuksen opetuksen järjestämisestä				palveluyksikön esimies
Päättää opetuksessa käytettävien oppikirjojen ja niihin rinnastettavan oppimateriaalin käyttöön ottamisesta				palveluyksikön esimies
Seurata perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle				palveluyksikön esimies
Antaa oppilaalle kirjallinen varoitus				palveluyksikön esimies
Lausuntojen ja selvitysten antaminen erinäisiin perusopetuslaissa tarkoitettuista oppilaan oikeuksista tai etuuksista koskevista päätöksistä tehtyihin hallintovalituksiin tai oikaisuvaatimuksiin				palveluyksikön esimies
NUORISOPALVELUT				
Tilojen ja leirikeskusten käyttövuorot ja –maksut sekä maksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				palveluyksikön esimies
Projektiavustukset				palveluyksikön esimies
OSAAMINEN JA TIETO/				
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat		X		
LUKIOKOULUTUS				
Opetussuunnitelman kuntakohtaiset perusteet		X		
Lukioiden aloituspaikat		X		
Lukuvuoden työ- ja loma-ajat		X		
Opiskelijan erottaminen määräajaksi		X		

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lautakunta	Wellamo-opiston johtokunta	Viranhaltija
Oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat				palveluyksikön esimies
Lukuvuotta koskevat opetussuunnitelmaan perustuvat suunnitelmat				palveluyksikön esimies
Otaa opiskelijat oppilaitokseen				palveluyksikön esimies
Myöntää lupa oppilaitoksesta poissaoloon				palveluyksikönesimies
Antaa päättötodistuksen, erotodistuksen ja todistuksen oppimäärän suorittamisesta				palveluyksikön esimies
Päättää opiskelijan muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta				palveluyksikön esimies
Myöntää opiskelijalle lupa suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta				palveluyksikön esimies
Myöntää opiskelijalle lukion oppimäärän suoritusajan pidennystä tai katsoa opiskelija eronneeksi				palveluyksikön esimies
Päättää erityisistä opetusjärjestelyistä				palveluyksikön esimies
Päättää säädetystä uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetuksen järjestämisestä				palveluyksikön esimies
Päättää stipendien ja opiskelija-avustusten myöntämisestä				palveluyksikön esimies
Päättää opiskelijan oppilashuoltoa koskevasta edusta ja oikeudesta				palveluyksikön esimies
Rajoittaa perustellusta syystä oikeutta päästä seuraamaan opetusta				palveluyksikön esimies
Päättää opiskelijoiden oikeudesta osallistua ylioppilastutkintoon ja osallistumisoikeuden epäämisestä				palveluyksikön esimies
Kirjallinen varoitus opiskelijalle				palveluyksikön esimies
KIRJASTO- JA TIETOPALVELUT				
Kirjastoautojen pysäkit				palveluyksikön esimies

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lauta- kunta	Wellamo- opiston johtokunta	Viranhaltija
Kirjastopalveluiden ja -tilojen käyttösäännöt ja maksut sekä maksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				palveluyksikön esimies
Käyttökiellon määrääminen				palveluyksikön esimies
WELLAMO-OPISTO				
Opiston toiminta- ja opetussuunnitelman yleislinjat			X	
Päätää kuntakohtaisen opetustuntimäärän jaosta kuntien tekemien esitysten pohjalta			X	
Tekee vuosittain ehdotuksen opiston talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi			X	
Päätää taiteen perusopetuksen järjestämisestä talousarvion puitteissa			X	
Taiteen perusopetuksen aloituspaikkojen vahvistaminen			X	
Päätää opiston työ- ja loma-ajoista			X	
Hyväksyy järjestyssäännöt (ml. Taide- ja muotoilukoulu Taika)				palveluyksikön esimies
Hyväksyy lukuvuotta koskevat opetussuunnitelmaan perustuvat vuosittaiset suunnitelmat (ml. Taika)				palveluyksikön esimies
Päätää Taikan työ- ja loma-ajoista				palveluyksikön esimies
Ottaa opiskelijat tutkintotavoitteiseen opiskeluun				palveluyksikön esimies
Päätää opiston maksuista ja opiskelijan maksuvapaudesta tai maksujen alentamisesta				palveluyksikön esimies
Päätää kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle				palveluyksikön esimies

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lauta- kunta	Wellamo- opiston johtokunta	Viranhaltija
LIIKUNTA JA KULTTUURI/				
LIIKUNTA- JA KULTTUURILAUTAKUNTA				
Yhteiset palvelut -yksikkö				
Ohjelmistosta päättäminen				vastuualue- johtaja
Lipun hintojen vahvistaminen				vastuualue- johtaja
Vastuualueen yhteisten palveluiden hallinnoimien kulttuuritilojen käyttövuorot ja –maksut sekä maksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				vastuualue- johtaja
Projektiavustusten myöntäminen				vastuualue- johtaja
LIIKUNTAPALVELUT				
Liikuntapaikkojen ja –kiinteistöjen käyttövuorot ja –maksut sekä maksusta vapauttaminen tai sen alentaminen				palveluyksi- kön esimies
KAUPUNGINMUSEO				
Museoesineiksi luokiteltavien esineiden ja kuvien hankinta ja poistopäätökset				palveluyksi- kön esimies
Muiden kuin museoesineiksi luokiteltavien esineiden ja kuvien hankinta ja poistopäätökset				palveluyksi- kön esimies
Näyttelyistä päättäminen				palveluyksi- kön esimies
Lipun hintojen vahvistaminen				palveluyksi- kön esimies
Vapaakorttien myöntäminen				palveluyksi- kön esimies
Museokaupan tuotteiden hinnoittelusta päättäminen				palveluyksi- kön esimies
Luentojen hinnoitleminen				palveluyksi- kön esimies
Museon tutkimustoiminnasta ja julkaisuista päättäminen				palveluyksi- kön esimies

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lauta- kunta	Wellamo- opiston johtokunta	Viranhaltija
KAUPUNGINORKESTERI				
Ohjelmistosta päättäminen				palveluyksikön esimies
Lipun hintojen vahvistaminen				palveluyksikön esimies
Vapaakorttien myöntäminen				palveluyksikön esimies
Vierailevien taiteilijoiden ja taiteilijaryhmien ottaminen				palveluyksikön esimies
KAUPUNGINTEATTERI				
Ohjelmisto- ja näytäntösuunnitelman sekä näyttelijöiden vapaapäiväjärjestyksen hyväksyminen				palveluyksikön esimies
Lipun hintojen vahvistaminen				Palveluyksikön esimies
Vapaakorttien ja lahjanäytäntöjen myöntäminen				palveluyksikön esimies
Vierailevien taiteilijoiden ja taiteilijaryhmien ottaminen				palveluyksikön esimies

Hallintosääntö

Kaupunkiympäristön palvelualueita koskevat erillissäännökset

1 §

Toiminta-ajatus

Palvelualue luo perusedellytykset kaupungin ja sen ympäristön kestäväälle kehitykselle sekä asukkaita ja asiakkaita tyydyttävälle asumiselle, yrittämiselle ja muulle kaupunkielämälle.

Palvelualue hoitaa lisäksi Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Kärkölan, Lahden, Padasjoen, Orimattilan ja Sysmän muodostaman alueen joukkoliikenteen lupaviranomaistehtävät.

Edelleen palvelualue hoitaa Asikkalan, Heinolan, Hollolan, Kärkölan, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen, Pukkilan ja Sysmän muodostaman alueen jätehuoltoviranomaiselle kuuluvat tehtävät.

2 §

Toimielimet

Palvelualueen toimielimiä ovat tekninen ja ympäristölautakunta, rakennus ja ympäristölupalautakunta, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta sekä Päijät-Hämeen jätelautakunta.

Lautakunnat voivat asettaa toimikaudekseen erikseen määrätyn tehtävän hoitamista varten toimikuntia.

3 §

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tekninen ja ympäristölautakunta vastaa mm. kadunpidosta, yleisten alueiden rakentamisesta, ylläpidosta ja hallinnasta, liikennejärjestelmän suunnittelusta, alueiden käytön suunnittelusta, kiinteistönmuodostuksesta, maan hankinnasta, hallinnasta ja luovutuksesta, kaupungin asuntotoimesta, paikkatietopalveluista, ympäristön- ja luonnonsuojelusta, vesistöjen- ja luonnonhoidosta sekä yleisesti terveellisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävä elinympäristön turvaamisesta.

Lautakunnan vastuut ja toimivalta on määritelty tarkemmin liitteenä olevassa päätösvaltamatriisissa.

Lautakunta voi määrätyissä asiaryhmissä määrätä esittelijäksi myös muun viranhaltijan kuin hallintosäännön yleisessä osassa on määrätty.

4 §

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta vastaa Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan,

Kärkölan, Lahden, Padasjoen, Orimattilan ja Sysmän muodostaman alueen joukkoliikenteen lupaviranomaistehtävistä.

5 §

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta vastaa rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista tehtävistä sekä ympäristöterveysvalvonnasta ja eläinlääkintähuollosta.

Lautakunnan vastuualue ja toimivalta on määritelty tarkemmin liitteenä olevassa päätösvaltamatriisissa.

Lautakunta voi määrätyissä asiaryhmissä määrätä esittelijäksi myös muun viranhaltijan kuin hallintosäännön yleisessä osassa on määrätty.

6 §

Päijät-Hämeen jätelautakunta

Päijät-Hämeen jätelautakunta toimii Lahden, Heinolan, Hollolan, Orimattilan, Asikkalan, Padasjoen, Sysmän, Pukkilan, Myrskylän ja Kärkölan muodostaman alueen jätehuoltoviranomaisena.

Lautakunnan vastuualue ja toimivalta on määritelty tarkemmin lainsäädännössä ja liitteenä olevassa päätösvaltamatriisissa.

7 §

Lautakuntien puheenjohtajien tehtävät

Lautakunnan puheenjohtajien tehtävänä on

- 1) johtaa asioiden käsittelyä lautakunnassaan
- 2) vastata johtamansa lautakunnan osalta poliittisen prosessin johtamisesta ja lautakunnan toiminnan poliittisesta koordinoinnista suhteessa kaupunginhallitukseen ja kaupunginhallituksen jaostoihin sekä muihin lautakuntiin
- 3) teknisen ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja: vastaa yhdessä kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa poliittisesta koordinoinnista koko kaupungin toiminnan näkökulmasta
- 4) teknisen ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja: vastaa omalta osaltaan koko kaupungin edustamisesta.

8 §

Henkilöorganisaatio

Palvelualueen henkilöorganisaatio sekä vastuut ja päätösvalta määritellään tarkemmin teknisen ja ympäristölautakunnan hyväksymässä toimintasäännössä. Henkilöorganisaatio toimii teknisen ja ympäristölautakunnan alaisuudessa ja järjestää palvelualueen vastuulla olevien tehtävien hoitamisen.

Tekninen ja ympäristölautakunta päättää myös palvelualueen kokonaisuudessaan koskevasta talousarviosta ja käyttösuunnitelmasta.

9 §

Päätösvalta

Lautakunnat päättävät vastuualueellaan liitteessä olevassa päätösvaltamatriisissa esitetyt asiat sekä toimielimelle viranomaisena lain nojalla kuuluvat asiat ja tekevät esitykset kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätösvaltaan kuuluvissa vastuualueidensa asioissa.

Ellei lainsäädännöstä muuta johdu, toimielimet voivat siirtää päätösvaltaansa palvelualueen muille toimielimille, luottamushenkilöille tai viranhaltijoille. Ellei lainsäädännöstä muuta johdu, viranhaltijoilla on oikeus siirtää päätösvaltaansa alaisilleen viranhaltijoille.

10 §

Asiakirjojen allekirjoittaminen

Lautakuntien asiakirjat allekirjoittaa asian esittelijä, pöytäkirjanpitäjä tai lautakunnan määräämä muu henkilö.

11 §

Edustaminen ja puhevallan käyttö

Palvelualue edustaa seudullisen joukkoliikenneviranomaistoiminnan yhteistyösopimuksessa mainittuja sopimuskuntia sekä jätehuoltoviranomaistoiminnan yhteistyösopimuksessa mainittuja sopimuskuntia ja käyttää niiden puhevaltaa sopimukseen kuuluvissa asioissa.

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Henkilöstön valinta			Tekninen ja ympäristölau takunta	
Vastuualuejohtajat			x	
			Tekninen ja ympäristölau takunta	Vastuualue-johtaja
Yleisten alueiden pito				
Katusuunnitelmien ja rakentamiseen tähtäävien yleissuunnitelmien hyväksyminen			x	
Edellisten vähäiset muutokset				x
Kadunpitopäätös (MRL 86 §)				x
Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaiset päätökset				x
Johtojen, putkien, kaapeleiden, raiteiden yms. laitteiden sijoittamispäätökset				x
Vesihuollon yleinen kehittäminen (VesihuoltoL 5 §)			x	
Liikenteen yleinen järjestely				
Liikenneviranomaisille liikenteen yleisestä järjestelystä annettavat merkittävät lausunnot.			x	
Yleisen merkityksen kannalta tärkeät liikennejärjestelyt			x	
Muut liikennejärjestelyt ja lausunnot				x

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Luvan antaminen tilapäisiin liikennejärjestelyihin ja ellei lainsäädännöstä muuta johdu				x
Muut tienpitäjälle kuuluvat tehtävät				x
Ajoneuvojen siirto- ja korvaus- sekä rengaslukkopäätökset				x
Taksien määrästä ja laadusta annettavat lausunnot				x
Satamahallinto				
Satamahallintoon liittyvät päätökset				x
Metsänhoito				
Metsänhoidon ja -käytön yleissuunnitelmien hyväksyminen			x	
Hakkuusuunnitelmista päättäminen				x
Luonnonvarojen ja metsän myyminen - yli 300.000 euroa/päätös - enintään 300.000 euroa/päätös			x	x
Maaseutuelinkeinolainsäädäntöön perustuvista kunnan maatalousviranomaistehtävistä päättäminen				x
Maisematyöluvan myöntäminen puiden kaatamiseen lukuun ottamatta kaupungin maa-alueita, joiden osalta luvan myöntää rakennusvalvontaviranomainen (MRL 130 §)				x
Yleisten alueiden käyttö ja tilapäisluovutukset				

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Myyntipaikkojen, mainospaikkojen, ilmoituslaitteiden ja opasteviittojen, ulkotarjoilualueiden, kioskien ja toripaikkojen vuokraus				x
Muu yleisten alueiden tilapäisestä käytöstä päättäminen enintään 5 vuodeksi				x
Kaivuluvista päättäminen				x
Tilapäisen kulkuoikeuden myöntäminen				x
Öljyvahingon jälkitorjuntaan liittyvät päätökset				x
Joukkoliikenne			Joukkoliiken- nelautakunta	Vastuualue- johtaja
Seudullinen kunnallinen joukkoliikenneviranomainen			x	
Joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason määrittely omalla toimivalta-alueella; Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä			x	
Yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan liikenteen järjestämistä ja liikenteen hankinta			x	
Yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupien myöntäminen liikenteenharjoittajan hakemuksesta			x	
Vähäiset muutokset reitti- ja kutsujoukkoliikennelupiin				x

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakeminen ja käyttö			x	
Muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle lupaviranomaiselle määrätyt tehtävät			x	
Lausuntojen antaminen toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä				x
Jäteasiat			Jätelauta- kunta	Vastuualue- johtaja
Kunnan jätehuoltoviranomainen (Lahti, Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä)			x	
Kunnan jätehuoltoviranomainen voi siirtää jätelaissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään (JäteL 23 §)			x	
			Tekninen ja ympäristölau- takunta	Vastuualue- johtaja
Kiinteän omaisuuden hankinta ja luovuttaminen				
Kaupungin omistamien tonttien luovuttaminen			x	
Lautakunnan päätöksellä ns. jatkuvasti haettavana olevien ok-, rivitalo- ja teollisuustonttien luovuttaminen				x

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Vuokraoikeuksien ja vuokra-alueilla olevien rakennusten ja laitteiden lunastaminen, korvaaminen tai vaihtaminen - yli 300.000 euroa/päätös - enintään 300.000 euroa/päätös Asemakaavan tai tonttijaon toteuttamisesta tai vuokrasopimuksen jatkamisesta johtuva vuokratontin vuokraehtojen tai vuokran tarkistaminen - muutoksen pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - muutoksen pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös			X	X
Kiinteistönmuodostamislain mukaisten rasitteiden järjestäminen ja korvauksista sopiminen - pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös			X	X
Maankäyttö- ja rakennuslaissa (13 luku) tarkoitettua yleisten rakennusten tonttien ja yleisten alueiden lunastamisesta päättäminen sekä katualueen haltuunotosta ja korvauksista sopiminen - yli 50.000 euroa/päätös - enintään 50.000 euroa/päätös			X	X
Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 99§ ja 100 §) mukaisen lunastusluvan hakeminen			X	
Rakentamiskehotuksen antaminen (MRL 97 §)			X	
Maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetuista yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvista korvauksista sopiminen - pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös			X	X
Tonttien varauspäätösten peruuttaminen ja vuokrasopimusten purkaminen				X

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Tonttien luovutusehtojen täyttämiseen liittyvät asiat				x
Kaupungin omistaman kaavoittamattoman alueen tai tonttimaaksi tarkoitettun alueen tilapäinen vuokralle antaminen - vuokrasopimukset (5-10 v.) ja jatko enint. 10 vuodeksi - vuokrasopimukset enintään 5 vuodeksi			x	x
Maatalousmaan vuokralle antaminen				x
Metsästysalueiden vuokralle antaminen				x
Rakennusten purkuluvan hakeminen				x
Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus				
Asemakaavojen hyväksyminen	x			
Asemakaavanehdotuksen nähtäville pano			x	

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Muiden kuin vaikutukseltaan merkittävien asemakaavojen hyväksyminen eli milloin -muutetaan kadun torin, puiston tai muun alueen nimeä taikka kaupunginosan tai korttelin nimeä tai numeroa, -muutetaan rakennusoikeutta siten, että * korttelin sisällä siirretään rakennusoikeuksia maanomistajien suostumuksella lisäämättä korttelissa sallitun rakennusoikeuden määrää; * asuinpientalojen korttelialueen rakennusoikeutta lisätään vastaamaan enintään tehokkuuslukua 0,3 tai enintään 10 % (aputilat poislukien) voimassa olevassa kaavassa osoitetusta; * muiden korttelialueiden rakennusoikeutta lisätään enintään 10 %:lla, kuitenkin enintään 1 000 k-m ² kaupunginvaltuuston hyväksymästä rakennusoikeudesta ja kerrosalasta; - muutetaan olemassa olevan asuinrakennuksen ullakkotilan käyttötarkoitusta,			x	

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
- muutetaan julkisivuja, rakennusmateriaaleja, rakentamistapaa, rakennusaloja, asuntojen enimmäismäärää tai keskipinta-alaa, autopaikkamäärää tai autopaikkojen sijoitusta, ajoyhteyttä, istutuksia tai viemärin taikka muun johdon sijoittumista koskevia asemakaavamerkintöjä tai määräyksiä, - muutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä asemakaavassa määriteltäjä rakennuksen suurinta sallittua kerroslukua yhdellä kerroksella tai rakennuskorkeutta vastaavalla tavalla, - muutetaan enintään kaksikerroksisten rakennusten korttelialueella rakennettavaksi sallitun rakennuksen talotyyppiä, - muutetaan alueen käyttötarkoitusta vähäisessä määrin, saman pääkäyttötarkoituksen puitteissa - muutetaan virkistys- tai katualueelle jo toteutunut ja käytössä oleva paikoitusalue, huoltoyhteys tai muu perusteltu pihatoiminto korttelialueeksi, - muutetaan liian suuri katualuevaraus korttelialueeksi (katusuunnitelman tai lohkomisen perusteella), - tehdään kaavaan edellä mainittuihin muutoksiin verrattavissa oleva tarkistus. Muutosta ei ole pidettävä vähäisenä jos se merkitsisi alueen maankäytön yleisen luonteen muuttumista kaavassa osoitetusta tai poikkeamista kaavaa laadittaessa omaksutuista periaatteista, alueella vallitsevan yhtenäisen rakennustavan muuttamista taikka ympäristölliseltä kannalta merkittävien arvojen säilymisen vaarantumista. Menettely ei koske myöskään kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi luokiteltuja korttelialueita, tontteja tai rakennuksia				
Rakennuskielto - Rakennuskiellon määrääminen alueelle, jolle asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä (MRL 53 §). Rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta. - Rakennuskieltoajan pidentäminen kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi kahdella vuodella kerrallaan kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.			x x	

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kadun ja muun yleisen alueen nimen, kaupunginosan numeron ja korttelin numeron muuttaminen ilman asemakaavan muutosta				x
Osoitenumeroinnin vahvistaminen (MRA 84 §)				x
Asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointi (MRL 60 §) - asemakaavan toteaminen vanhentuneeksi - asemakaavan toteaminen ajanmukaiseksi			x	x
Erillisten tonttijakojen hyväksyminen (MRL 79 §)				x
Rakennuksen paikan merkitseminen (MRA 75 §)				x
Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeuslupaa koskevan päätöksen tekeminen asemakaava-alueen ulkopuolella ja ranta- asemakaava-alueella ja naapurikuntien puolella olevissa poikkeuslupa-asioissa lausuntojen antaminen kaupungin puolesta sekä maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä säädettyjen edellytysten olemassaolon ratkaiseminen (suunnittelutarveratkaisu)				x
Kaupungin puhevallan käyttäminen kiinteistönmuodostamislain säännösten nojalla				x
Asemakaavoihin ja asemakaavojen muutoksiin liittyvien maankäyttösopimusten hyväksyminen (MRL 91 b §), kun sovittavat korvaukset - yli 50.000 euroa - enintään 50.000 euroa			x	x
Hyväksytyjen maankäyttösopimusten sopimusehtojen vähäinen tarkistaminen kaupungin oikeudellista asemaa heikentämättä				x

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Maankäyttösopimusten vastuiden ja velvoitteiden täyttymisen toteaminen				x
Yleiskaava - sen tavoitteiden sekä lopullisen kaavan hyväksyminen - ehdotuksen nähtäville pano - yleiskaavan tavoitteiden valmistelu ja ehdotusluonnoksen nähtävillepano	x	x	x	
Maakuntakaavan laatiminen (MRL 27 §, MRA 8 § ja 11 §) - kunnan edustajien ehdottaminen maakunnan liiton toimielimeen ja viranomaisneuvotteluihin - maakuntakaavaehdotuksesta annettavat lausunnot - maakuntakaavan valmistelun aikana annettavat muut lausunnot	x		x x	
Kansallinen kaupunkipuisto (MRL 69 §) hakemuspäätös	x			
Kehittämisaalueet (MRL 15 luku) päätös nimeämisestä	x			
Kartankäyttöoikeuksista päättäminen				x
Lausunnot naapurikuntien kaavoista				x
Asuntotoimi Lahti sekä Asikkalan, Hollolan ja, Kärkölan kanssa erilliseen sopimukseen perustuva viranomaistoiminta (valmistelu ja päätöksenteko)				
Lausunnon antaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle (ARA) sen myönnettävistä korkotukilainahakemuksista				x
Aravalain, omistusasuntojen korkotukilain ja vuokra-asuntojen omaksi lunastamislain mukaisten lainojen myöntäminen omakotitalon rakentamista ja perusparantamista sekä asunto-osakkeiden hankkimista varten ja henkilökohtaisten aravalainojen siirrosta päättäminen				x
Asumisoikeuden haltijaksi hyväksymisestä sekä asumisoikeuden luovutushinnasta päättäminen				x

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kaupungin puhevallan käyttäminen niissä pakkohuutokaupoissa, joissa on myytävänä asuntotoimen lainoittama asunto				x vastuualue-johtaja
Arava- ja korkotukilainojen lainoitusesityksistä, talokohtaisten lainavarausten myöntämisestä sekä aravalainoitettujen vuokratalojen osakkeiden luovutuksensaajan nimeämisestä ja luovutuskorvauksen vahvistamisesta päättäminen				x
Asuntojen korjaus- ja energia-avustusten myöntäminen sekä avustusten myöntäminen hissien rakentamiseksi hissittömiin rakennuksiin				x
Kaupungin asuntolainarahastosta myönnettyistä sekä muista kaupungin myöntämistä henkilökohtaisista asuntolainoista huolehtiminen				x
Valtion lainoittamien asuntojen käyttö- ja luovutusrajoitusten sekä asukasvalintojen valvonta				x
Kunnan tielautakunnalle yksityistielain mukaan kuuluvat tehtävät			x	
Rakennusvalvonta			Rakennus- ja ympäristö-lupalauta-kunta	Vastuualue-johtaja
Rakennusvalvontaviranomainen, joka huolehtii kunnan rakennusvalvonnan viranomastehtävistä			x	
Rakennusvalvontaviranomaisen toimivallan siirtämiseen sovelletaan, mitä kuntalaissa säädetään. Hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevaa asiaa ei kuitenkaan saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi (MRL 21§)			x	
Rakennusvalvontaviranomainen voi siirtää laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään			x	
Rakennusjärjestyksen hyväksyminen	x			

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukainen kunnan valvontaviranomainen			x	
Ympäristöterveys				
Kunnan terveydensuojeluviranomainen (terveydensuojelulaki 7§)			x	
Kunnan viranomaiselle annetaan oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle			x	
Terveydensuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Tupakkalain mukainen kunnan toimielin			x	
Tupakkalain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Elintarvikelain mukainen kunnan valvontaviranomainen (elintarvikelaki 32 §)			x	
Elintarvikelain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä 6 §:n mukainen valvontaviranomainen			x	
Eläinlääkintähuoltolain 7 §:n mukainen kunnan eläinlääkintähuollosta huolehtiva viranomainen			x	
Lääkelain 54 a §:n mukainen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntävä ja myyntiä valvova kunnan viranomainen			x	
Ympäristönsuojelu				Ympäristö- lupa- päällikkö

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen			x	
Lautakunnalla on oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä. Toimivaltaa ei kuitenkaan voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä			x	
Ympäristönsuojelumääräysten hyväksyminen			x	
Poikkeuksen myöntäminen ympäristönsuojelumääräyksistä			x	
Kunnalle maa-aineslaissa annetut tehtävät sekä maa-ainesten oton valvonta ja luvitus			x	
Valvontasuunnitelman (YmpäristönsuojeluL 168 §) hyväksyminen			x	
Luonnonsuojelulain 26 §:ssä tarkoitetun yksityismaalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittaminen			x	
Ulkoilulain mukainen kunnan leirintäalueviranomainen			x	
Hulevesien hallinnan valvonnasta vastaava kunnan monijäseninen toimielin (MRL 103 d §)			x	
Asemakaava-alueella ojan tekeminen tai ojitusta varten tarpeellisen suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittaminen toisen alueelle (MRL 161 a § 2 mom)				x

Edellä olevassa luettelossa on viittauksia säännöksiin, jossa päätösvalta on määritelty. Säännösviittaus on vain

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija

ohjeellinen ja päätösvallan siirto on voimassa vaikka kyseinen säännös kumottaisiin tai muutettaisiin.

LAHDEN KAUPUNKI HALLINTOSÄÄNTÖ

ULKOISTA TARKASTUSTA KOSKEVAT ERILLISSÄÄNNÖT

1 § Ulkoisen tarkastuksen järjestelmä

Ulkoisen tarkastus on riippumaton toimivasta johdosta. Ulkoisen tarkastuksen muodostavat tarkastuslautakunta, tarkastustoimisto ja tilintarkastaja.

2 § Lautakunnan tehtävät ja toimivalta

Lautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaissa. Laissa säädettyjen tehtävien lisäksi lautakunta:

- hyväksyy lautakunnan toimikauden kattavan arviointisuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman
- toimittaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastusta tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa
- valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset kaupunginvaltuustolle tiedoksi vuosittain (voimassa ensimmäisen kerran v. 2017 alkavalla valtuustokaudella).
- osallistuu valtuustoseminaareihin ja muihin vastaaviin valtuuston työkokouksiin
- lautakunnalla on oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisöjen toimintaan
- seuraa tarkastustoimintaa ja tekee tarvittaessa sitä koskevia kehittämis ehdotuksia
- seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tilintarkastuksen tehtävien suorittamista
- vastaa ulkoisen tarkastuksen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta
- hyväksyy suunnitelman konserniyhteisöjen ja -säätiöiden tilintarkastuksen järjestämisestä sekä nimeää ehdokkaat näiden sekä muiden yhteisöjen ja säätiöiden tilintarkastajiksi, milloin kaupungilla on tällainen nimeämisoikeus.
- tehdä vuosittain ehdotus talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi kaupunginhallitukselle
- ratkaisee muutkin toimialaansa koskevat asiat, ellei ole muuta viranomaista, jolle päätösvalta kuuluu.

3 § Tarkastustoimiston tehtävät

Ulkoisen tarkastuksen yksikön eli tarkastustoimiston tehtävänä on

- valmistella tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat
- avustaa lautakuntaa toiminnan ja talouden arviointitehtävässä
- tehdä toiminnan ja talouden tarkastuksia tarkastuslautakunnan hyväksymän työohjelman tai sen erikseen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta hyväksyy tarkastustoimiston toimintasäännön, jossa määritellään tarkemmin tarkastustoimiston tehtävistä ja toiminnasta.

4 § Kaupunginreviisorin tehtävät ja kelpoisuusehdot

Tarkastustoimistoa johtaa kaupunginreviisori. Kaupunginreviisori päättää yksikön henkilöstön tehtävistä ja työnjaosta.

Kaupunginreviisorin valitsee kaupunginvaltuusto tarkastuslautakunnan esityksestä.

Kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, JHTT- tai JHT -tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon tai toiminnan arviointiin.

Kaupunginreviisori päättää palkkausta lukuun ottamatta tarkastustoimiston henkilöstön virka- ja työehtosopimusten mukaisista palvelussuhteen ehdoista ja työnantajan päätösvaltaan kuuluvista asioista kaupungin henkilöstöpoliittisten linjausten, ohjeiden ja käytäntöjen mukaisesti.

Kaupunginreviisori päättää tarkastustoimistoa koskevista sopimuksista, hankinnoista sekä hyväksyy tarkastuslautakunnan ja tarkastustoimiston menot ja tulot.

5 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Hallintosäännön yleisen osan 29 §:ssä määrätyn lisäksi tarkastuslautakunnan muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginreviisori tai hänen määräämä muu viranhaltija.

6 § Tilintarkastuksen suunnittelu ja raportointi

Tilintarkastajan on laadittava toimikaudekseen tarkastussuunnitelma ja vuosittain kullekin tilikaudelle työohjelma. Ne on toimitettava tarkastuslautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman ja työohjelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnalle sen määräämällä tavalla.

KHO:2018:164

Kaupungille osoitettu asiakirjapyyntö koski muistioita, jotka oli laadittu kaupungin omistajaohjaustoiminnan ja siihen liittyvän sisäisen tarkastuksen yhteydessä. Muistioissa tarkastellut kysymykset liittyivät eräisiin kaupungin kokonaan omistaman osakeyhtiön eli kaupungin tytäryhteisön tekemiin palveluhankintoihin.

Julkisuuslain 4 §:n perusteella mainittua lakia ei sovelleta kunnan omistamiin yhtiöihin elleivät ne hoida julkista tehtävää ja käytä julkista valtaa. Kysymyksessä oleva kaupungin tytäryhteisö ei ollut sellainen julkisuuslaissa tarkoitettu viranomainen tai muu taho, jonka hallussa oleviin asiakirjoihin niitä siltä pyydetessä sovellettaisiin mainittua lakia.

Asiakirjoja ei kuitenkaan ollut pyydetty sanotulta tytäryhteisöltä vaan kaupungilta, jonka hallussa pyydetty muistiot olivat. Kunta toimii viranomaisen ominaisuudessa siinäkin yhteydessä kun se harjoittaa omistajaohjaustoimintaa ja ryhtyy tähän liittyen sisäiseen tarkastustoimintaan. Näin ollen asiakirjapyyntöissä tarkoitettut muistiot kuuluivat julkisuuslain soveltamisalan piiriin, vaikka ne sisälsivätkin kaupungin tytäryhteisöä koskevia tietoja.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki) 4 ja 5 §

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus 17.10.2017 nro 17/0248/1

Asian aikaisempi käsittely

Toimittaja Esko Aho on asiakirjapyyntössään 7.9.2016 Oulun kaupungille todennut muun ohella, että saatujen tietojen mukaan Oulun kaupungin konsernipalveluiden sisäinen tarkastus on tutkinut Oulun kaupunginteatteri Oy:ssä tapahtunutta palvelujen ostoa teatterin toimivan taiteellisen johdon omistamilta ja hallinnoimilta Samasama Oy:ltä ja Jokiteatteri Oy:ltä sekä muun muassa palkanmaksua näiden yhtiöiden kautta. Tutkinnan tuloksista tehty sisäisen tarkastuksen muistio on luovutettu ainakin Oulun kaupunginhallitukselle ja sieltä Oulun kaupunginteatteri Oy:n hallitukselle omistajaohjauksena toimenpiteitä varten. Aho on pyytänyt saada jäljennöksen kaikista Oulun kaupungille toimitetuista ja kaupungin hallussa olevista kyseistä asiaa koskevista asiakirjoista.

Oulun kaupunginjohtaja on päätöksellään 20.9.2016 (§ 105) hylännyt asiakirjapyyntönsä. Päätöksen perusteluina on lausuttu muun ohella seuraavaa:

Oulun kaupunki on maaliskuussa 2016 pyytänyt kokonaan omistamaltaan Oulun kaupunginteatteri Oy:ltä selvitystä siitä, noudattaako yhtiö toiminnassaan omistajan edellyttämiä hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteita. Yhtiön johto sekä kaupungin omistajaohjaus ja sisäinen tarkastus ovat asiaan liittyen pitäneet yhteisen neuvottelun, jonka pohjalta on laadittu 23.3.2016 päivätty muistio. Muistioon on kirjattu muun muassa asiakirjapyyntönsä kohteena olevia asioita.

Muistiota voidaan oikeudelliselta luonteeltaan pitää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuna viranomaisen sisäistä työskentelyä varten laadittuna asiakirjana. Kysymys on ollut kaupungin ja yhtiön välisestä neuvottelusta, jossa on

käsitelty yhtiön päätösvaltaan kuuluvia asioita ja kaupungin omistajaohjauksellista näkemystä yhtiön asioihin. Asiassa ei siten ole ollut kysymys kaupungille viranomaisena kuuluvasta tehtävästä tai yleensä kaupungin tehtäviin liittyvästä päätösvalmistelusta. Koska asiakirjapyynnön kohteena olevia dokumentteja ei niiden luonteen vuoksi tarvitse arkistolainsäädännön mukaan liittää arkistoon, ei kysymyksessä oleviin asiakirjoihin sovelleta julkisuuslakia.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on, siltä osin kuin asiassa on korkeimmassa hallinto-oikeudessa kysymys, Esko Ahon valituksesta kumonnut Oulun kaupunginjohtajan päätöksen muistioiden luovuttamista koskevalta osalta ja velvoittanut kaupunginjohtajan antamaan Aholle jäljennökset 18.3.2016 ja 23.3.2016 päivätyistä muistioista.

Hallinto-oikeuden päätöksen perusteluina on tältä osin lausuttu seuraavaa:

Asiakirjojen luovuttamisen edellytyksiä arvioitaessa sovelletut oikeusohjeet ja niitä koskevat lain esityöt

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 5 §:n 2 momentin mukaan *viranomaisen asiakirjalla* tarkoitetaan viranomaisen hallussa olevaa asiakirjaa, jonka viranomainen tai sen palveluksessa oleva on laatinut taikka joka on toimitettu viranomaiselle asian käsittelyä varten tai muuten sen toimialaan tai tehtäviin kuuluvassa asiassa. Viranomaisen laatimana pidetään myös asiakirjaa, joka on laadittu viranomaisen antaman toimeksiannon johdosta, ja viranomaiselle toimitettuna asiakirjana asiakirjaa, joka on annettu viranomaisen toimeksiannosta tai muuten sen lukuun toimivalle toimeksiantotehtävän suorittamista varten.

Julkisuuslain 5 §:n 4 momentin mukaan lakia sovelletaan viranomaisissa työskentelevien sekä viranomaisten ja niiden lukuun toimivien yksityisten ja yhteisöjen välisiä neuvotteluja, yhteydenpitoa ja muuta niihin verrattavaa viranomaisten sisäistä työskentelyä varten laadittuihin asiakirjoihin vain, jos asiakirjat sisältävät sellaisia tietoja, että ne arkistolainsäädännön mukaan on liitettävä arkistoon.

Julkisuuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 30/1998 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa on lain 5 §:n 4 momentin osalta todettu muun ohella, että viranomaisissa toimivien välistä yhteydenpitoa varten laadituilla asiakirjoilla tarkoitetaan viranomaisen sisäisiä kokouksia tai sisäistä hallintoa varten laadittuja viestejä, tiedotteita, muistioita, pöytäkirjoja ja muita sellaisia asiakirjoja. Viranomaisen lukuun toimeksiantotehtäviä suorittavien ja viranomaisissa toimivien neuvottelua ja muuta yhteydenpitoa varten laadittuja asiakirjoja pidettäisiin ehdotuksen mukaan viranomaisen sisäisinä asiakirjoina. Merkittävä osa momentissa tarkoitettusta aineistosta on vapaamuotoisia tiedotteita tai muita keskusteluja korvaavia viestejä, joita ei käytännössä edes luetteloida tai arkistoida. Asiakirjat jäisivät lain soveltamisalan ulkopuolelle, jos ne eivät sisällä sellaisia tietoja, että ne tulisi arkistolainsäädännön mukaan liittää arkistoon. Momentissa ei siten ole kysymys asiakirjoista, jotka kuvaisivat julkisen vallan käyttämistä, eikä niitä siten voida pitää julkisuusperiaatteen toteutumisen kannalta keskeisinä asiakirjoina. Säännöksen tarkoituksena on turvata mahdollisuus viranomaisissa toimivien mielipiteen vaihtoon ja muuhun normaaliin kommunikointiin.

Muita momentissa tarkoitettuja sisäistä työskentelyä varten laadittuja asiakirjoja olisivat muun muassa henkilöstön virkistystoimintaa koskevat ja muut niihin rinnastettavat asiakirjat sekä

esimerkiksi työajan seurantajärjestelmät samoin kuin viranomaisen vapaamuotoiseen rutiiniasioiden viestintään käytettävät muistiinpanoluonteisia asiakirjoja sisältävät tai välittävät järjestelmät.

Julkisuuslain 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, muun ohella asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetystä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle.

Edellä mainitun hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan osalta muun ohella todettu, että säännöksellä turvataan tarkastus- ja valvontatoiminnan tehokkuutta. Vahinkoedellytys merkitsee tässäkin lainkohdassa olettaa asiakirjojen julkisuudesta. Yleisen salassapitosäännöksen tarve johtuu muun muassa siitä, että valmistelun julkisuutta ehdotetaan nykyisestäään lisättäväksi. Säännöksen tavoitteena on turvata sekä valvonnan yleisiä toteuttamisedellytyksiä että mahdollistaa myös yksittäisten valvontatoimien onnistuminen. Valvonnan yleisiä toteuttamismahdollisuuksia lisää esimerkiksi ilmoituksen tai muun aloitteen tekijän henkilöllisyyden salaaminen. Muun muassa tietosuojan tai työsuojelun alueilla voisi halukkuus saattaa vireille tarkastuksia lakien noudattamisen valvomiseksi vaarantua, jollei tieto vireille panijasta jäisi luottamukselliseksi. Yksittäisten tarkastustoimien turvaamisessa on tärkeää luoda mahdollisuudet esimerkiksi yllätystarkastusten pitämiseen.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan vahinkoedellytyksen toisen lauseen mukaan asiakirja on salassa pidettävä, jos tiedon antaminen ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle. Tätä lausetta ei käsitellä tarkemmin säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 30/1998 vp). Hallituksen esitykseen sisältyneessä säännösehdotuksessa lause oli muodossa ”tai aiheuttaisi tarkastuksen kohteen aiheetonta leimautumista”. Eduskunnan perustuslakivaliokunta (PeVL 43/1998 vp) totesi yhteisesti ehdotukseen sisältyneistä 24 §:n 1 momentin 3, 6 ja 15 kohdasta: ”maininnalla ’aiheetonta leimautumista’ on hallitusmuodon 8 §:n 1 momentissa turvatuksen henkilön kunnian johdosta tähdätty siihen, ettei julkinen valta saada yleisesti saataville sellaisia asiakirjoja ja tietoja, joissa esitetään täysin perättömiä syytöksiä yksilöä kohtaan tai joiden avulla voidaan esittää hänestä vihjauksia”. Tämän vuoksi perustuslakivaliokunta ehdotti mainitun sanamuodon muuttamista muotoon: ”olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa tai kärsimystä”.

Hallintovaliokunta on julkisuuslakia koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (HaVM 31/1998 vp) mainitun lainkohdan osalta ehdottanut, että kohdassa hallituksen esitykseen sisältyvä vahinkoedellytyslausekkeen osa ”aiheetonta leimaantumista” korvataan muotoilulla, joka vastaa paremmin ehdotetuissa uusissa kunnianloukkaussäännöksissä käytettyä sanamuotoa. Kohdassa ei mainittaisi kärsimystä, koska tarkastuksen kohteena on useimmiten oikeushenkilö. Kohdassa ehdotetaan 3 ja 6 kohtaa vastaavalla tavalla suojattavaksi asiaan osallista. Tämä korostaa sitä jo hallituksen esityksen perusteluissakin selostettua seikkaa, että kohdan mukaan voitaisiin suojata myös henkilöä, joka tekee valvontaviranomaiselle ilmoitus- tai selvityspyynnön epäilemästään epäkohdasta. Riittävä luottamuksen suoja on tärkeitä valvontaviranomaisten tiedonsaantimahdollisuuksien turvaamiseksi. Vahinkoedellytyksen toinen lause on hyväksytty valiokunnan esittämässä muodossa ”tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle”.

Arkistolain 7 §:n 2 momentin mukaan arkistointi on hoidettava siten, että se tukee arkistonmuodostajan tehtävien suorittamista sekä yksityisten ja yhteisöjen oikeutta saada tietoja julkisista asiakirjoista, että yksityisten ja yhteisöjen oikeusturva samoin kuin tietosuoja on otettu asianmukaisesti huomioon ja että yksityisten ja yhteisöjen oikeusturvaan liittyvien asiakirjojen saatavuus on varmistettu sekä että asiakirjat palvelevat tutkimuksen tiedon lähteinä.

Kuntalain (410/2015) 2 §:n 1 momentin mukaan tätä lakia sovelletaan, jollei lailla toisin säädetä, kunnan hallinnon ja talouden järjestämiseen sekä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kunnan toimintaan.

Kuntalain (410/2015) 6 §:n 1 momentin mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on *kunnan tytäryhteisö*. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa *kuntakonsernin*. Säännöksen 2 momentin mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kuntalain (365/1995) 25 a §:n (519/2007) 1 momentin mukaan kunnan *konsernijohtoon* kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Pykälän 2 momentin mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Oikeudellinen arviointi

Julkisuuslain säännösten soveltuminen sisäisen tarkastuksen laatimiin muistioihin

Asiassa on ensiksi ratkaistava kysymys siitä, onko hallinto-oikeudelle toimitettuihin Oulun kaupungin sisäisen tarkastuksen laatimiin 18.3.2016 päivätyyn tarkastusmuistioon ja 23.3.2016 päivätyyn muistioon sovellettava julkisuuslain säännöksiä tiedon antamisesta viranomaisen asiakirjoista. Asiassa on tältä osin erityisesti ratkaistava, onko muistioita pidettävä julkisuuslain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla sisäisen työskentelyn asiakirjoina, joihin ei sovelleta mainittua lakia.

Kunta ja sen tytäryhteisöt muodostavat kuntakonsernin. Kuntalain edellä selostettujen 2 §:n ja 6 §:n perusteella kuntakonsernin toiminta on kunnan toimintaa, johon sovelletaan kuntalakia. Koska julkisuuslakia sovelletaan kunnan toimintaan, julkisuuslakia sovelletaan myös kuntakonsernin toimielimiin ja toimintaan. Kunnan konsernijohtoon sovelletaan julkisuuslakia myös silloin, kun se ohjaa ja valvoo kuntakonsernia ja sen tytäryhteisöjä. Kuntalain konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt kunnan viranomaiset. Koska julkisuuslakia sovelletaan kunnan toimintaan, on perusteltua pitää lähtökohtana julkisuuslain soveltamista myös kunnan tytäryhteisön toimintaan. Tytäryhteisöt eivät siten jää julkisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle.

Asiaa arvioitaessa on lisäksi otettava huomioon, että julkisuuslain 5 §:n 4 momentin keskeisenä tarkoituksena on turvata viranomaisen sisäisen kommunikoinnin ja mielipiteenvaihdon vapauden säilyminen. Julkisuusperiaatteesta säädettyinä poikkeuksena momentissa tarkoitettu sisäinen työskentely on perusteltua määritellä suppeasti. Säännöksen perusteluista ilmenee, että julkisuuden ulkopuolelle tällä perusteella jäävien asiakirjojen ei ole katsottu olevan julkisuusperiaatteen toteutumisen kannalta keskeisiä asiakirjoja. Tätä näkemystä tukevat edellä selostetut hallituksen esityksessä olevat esimerkit. Julkisuuslain 5 §:n 4 momentissa julkisuusperiaatteesta säädetty

poikkeus voi näin ollen koskea ainoastaan toisarvoisia sisäisen viestinnän ja mielipiteen vaihdon asiakirjoja ja eräitä muita vähämerkityksellisiä asiakirjoja.

Nyt puheena olevassa asiassa Oulun kaupunginjohtaja on saadun selvityksen mukaan tehnyt kaupungin sisäiselle tarkastukselle maaliskuussa 2016 toimeksiannon selvittää Oulun kaupunginteatteri Oy:n ostoja muistioissa mainitulta osakeyhtiöltä. Kaupungin tavoitteena on ollut selvittää, noudattaako kaupungin kokonaan omistama Oulun kaupunginteatteri Oy toiminnassaan omistajan edellyttämiä hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteita. Asiaan liittyen on pidetty neuvottelu Oulun kaupungin omistajaohjauksen ja sisäisen tarkastuksen sekä Oulun kaupunginteatteri Oy:n välillä, minkä pohjalta on laadittu 23.3.2016 päivätty muistio. Tätä edeltävä 18.3.2016 päivätty tarkastusmuistioiksi nimetty asiakirja koskee kaupunginjohtajan toimeksiannosta tapahtunutta, neuvottelua edeltänyttä tilanteen kartoitusta Oulun kaupungin sisäisen tarkastuksen toimesta. Muistioissa on käsitelty muun muassa Oulun kaupungin omistajaohjauksellista näkemystä yhtiön toiminnasta kysymyksessä olevassa asiassa.

Hallinto-oikeus on tutustunut sille toimitettuihin 18.3.2016 ja 23.3.2016 päivättyihin muistioihin. Hallinto-oikeus katsoo muistioiden sisältö huomioon ottaen, että niissä on kysymys Oulun kaupungin omistajaohjaukseen liittyvistä toimenpiteistä. Kuntakonsernin toiminta liittyy kiinteästi kaupungin toimintaan, ja sen toimintaan liittyvät asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisuuslain piiriin kuuluvia. Muistioilla on ollut merkitystä jatkotoimenpiteiden pohjana sekä Oulun kaupungin ja erityisesti kaupunginjohtajan tulevaan menettelyyn Oulun kaupunginteatteri Oy:lle antaman konserniohjauksen sisällön perustana. Muistiosta ilmenevillä tiedoilla voi myös olla kaupunkikonsernin ulkopuolelle ulottuvaa merkitystä kaupungin omistuksessa olevan ja osittain julkisin varoin tuetun kaupunginteatterin toiminnan ja sen varainkäytön asianmukaisuuden arvioinnissa. Puheena olevat muistiot ovat julkisuuslakia koskevassa hallituksen esityksessä edellä selostettuja esimerkinomaisesti mainittuja asiakirjoja laajempia sisällöltään ja merkitykseltään, eikä tällaisia muistioita voida pitää julkisuuslain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuina sisäistä työskentelyä varten laadittuina asiakirjoina. Niiden osalta ei ole kysymys pelkästään viranomaisissa toimivien mielipiteen vaihdosta ja muusta normaalista kommunikoinnista. Kysymyksellä asiakirjan arkistointivelvoitteesta ei tähän nähden ole merkitystä tietopyyntöä ratkaistaessa.

Sisältävätkö muistiot salassa pidettäviä tietoja

Oulun kaupunki on katsonut lausunnossaan toissijaisesti, että muistiot tulee pitää salassa julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan perusteella. Asiassa on näin ollen vielä ratkaistava, ovatko puheena olevat muistiot kyseisen säännöksen nojalla salassa pidettäviä.

Julkisuuslain esitöistä ilmenee, että lain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan tarkoituksena on ensisijaisesti turvata valvonta- ja tarkastustoiminnan tehokkuus. Säännökseen sisältyvän vahinkoedellytyslausekkeen jälkimmäisellä lauseella suojataan lisäksi Suomen perustuslain 10 §:ssä turvattua yksityiselämän suojaa ja valvontaan johtaneen ilmoituksen kohdetta niin, etteivät sittemmin perättömiksi osoittautuvat ilmiannot tule julkisiksi.

Lähtökohtaisesti valvontatehtävän toteuttamiseksi valvottavalta taholta saadut asiakirjat eivät ole mainitun lainkohdan perusteella salassa pidettäviä. Lainkohdan tarkoituksena ei sinänsä ole turvata valvonnassa saatuihin asiakirjoihin sisältyvien valvonnan kohteen kannalta arkaluontoisten tietojen joutumista yleiseen tietoon, vaan tältä osin voivat mahdollisesti tulla sovellettaviksi muut salassapitoperusteet.

Oulun kaupunki on laatinut kysymyksessä olevat asiakirjat omistajaohjaukseen perustuvaan sisäiseen tarkastukseen liittyen. Asiakirjoista ei käy ilmi tietoja mahdollisista tarkastukseen johtaneen ilmoituksen tai aloitteen tekijöistä. Asiakirjapyyntö on tehty Oulun kaupunginteatteri Oy:öön kohdistuneen tarkastuksen jälkeen, joten asiakirjojen antaminen ei häiritse valvonnan tehokasta toteuttamista tai valvonnan yleisiä edellytyksiä. Yksinomaan valvonnan kohteen luottamuksen suojaaminen ei lähtökohtaisesti voi toimia salassapidon perusteena. Edellä todettu huomioon ottaen pyydettyjen asiakirjojen julkaiseminen ei vaaranna valvonnan tai sen tarkoituksen toteuttamista julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Muistioiden tiedot perustuvat sisäisen tarkastuksen hankkimisiin ja Oulun kaupunginteatteri Oy:ltä saatuihin tietoihin, joten muistioon kirjattuja tietoja on lähtökohtaisesti pidettävä oikeina. Kysymys ei siten ole tilanteesta, jossa olisi tarvetta suojata yhtiötä tai muita asiaan osallisia perättömien tietojen tai aiheettomien vihjausten leviämisestä johtuvilta haitoilta. Muistioon sisältyvien tietojen julkiseksi tuleminen ei tähän nähden vastoin Oulun kaupungin lausunnossaan esittämää merkitse yhtiön taikka muiden asiaan osallisten aiheetonta leimaantumista, eikä kaupungin lausunnossa mainituilla perusteilla voida tässä tapauksessa kieltäytyä tiedon antamisesta puheena olevista asiakirjoista. Pelkästään se, että asiakirjoista kävisi ilmi valvonnan kohteen kannalta epäedullisia tietoja, ei voi olla salassapidon perusteena, ja valvonnan tuloksia koskevat tiedot ovat yleensä julkisia. Näin ollen ja kun otetaan huomioon pyydettyjen asiakirjojen sisältö, asiakirjoihin sisältyvät tiedot eivät ole omiaan aiheuttamaan asiaan osallisille julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettua vahinkoa. Oulun kaupunki ei siten voi evätä tiedonsaantia puheena olevista muistioista julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan perusteella.

Edellä todettuun nähden ja kun asiassa ei ole edes väitetty, että puheena oleviin asiakirjoihin sisältyisi muutoinkaan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin tai muulla perusteella salassa pidettäviä tietoja, valittajalla on oikeus saada tieto 18.3.2016 ja 23.3.2016 päivättyjen muistioiden sisällöstä.

Hallinto-oikeuden päätöksessä on **sovellettuina oikeusohjeina** mainittu perusteluissa mainittujen lisäksi julkisuuslain 1 §:n 1 momentti, 3 §, 4 § ja 22 § sekä kuntalain (410/2015) 147 §:n 1 momentti.

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Martti Raunio, Renne Pulkkinen ja Anna-Leena Heikkinen, joka on myös esitellyt asian.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Oulun kaupunki on pyytänyt lupaa valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksestä ja valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan.

Vaatimusten perusteluina on esitetty muun ohella seuraavaa:

Asiassa on ensisijaisesti kysymys siitä, voidaanko julkisuuslain säännöksiä soveltaa kunnan tytäryhteisön toimintaan ja missä olosuhteissa ja laajuudessa kunnan hallinnassa olevat tytäryhteisön toimintaa koskevat asiakirjat voidaan tulkita viranomaisen julkisiksi asiakirjoiksi.

Hallinto-oikeuden päätöksessä on todettu muun ohella, että koska julkisuuslakia sovelletaan kunnan toimintaan, on perusteltua pitää lähtökohtana julkisuuslain soveltamista myös kunnan tytäryhteisön toimintaan. Tytäryhteisöt eivät siten jää julkisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle.

Hallinto-oikeuden tulkinta julkisuuslain soveltamisalasta on virheellinen. Julkisuuslain ulottaminen koskemaan julkisomisteisten tytäryhtiöiden toimintaa, mihin ei liity julkisen vallan käyttöä tai viranomaistoimintaa, on vastoin lain 2–4 §:ssä määriteltyä lain tarkoitusta ja viranomaiskäsitettä.

Hallinto-oikeuden päätöksessä julkisuuslain soveltamisalan laajentamista kunnan tytäryhteisöihin on perusteltu kuntalain 2 ja 6 §:n määritelmillä kunnan toiminnasta. Kaupungin näkemyksen mukaan kuntalain määritelmä kunnan toiminnasta ei tarkoita sitä, että kaikkeen kunnan toimintaan sovellettaisiin julkisuuslakia. Julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan lain soveltamisalaan kuuluvalla viranomaisella tarkoitetaan kuntien osalta kunnallisia viranomaisia. On selvää, että kunnan omistamat yksityisoikeudelliset yhteisöt, jotka eivät hoida julkista tehtävää, eivät ole kunnallisia viranomaisia.

Teatteria koskevien asiakirjojen julkisuutta arvioitaessa on otettava huomioon se, että teatterin ylläpito ei kuulu kunnan lakisääteisiin tehtäviin eikä siihen liity vähäisissäkään määrin julkisen vallan käyttöä tai muuta viranomaistoimintaa. Tämän vuoksi kaupungin hallussa oleviin yhtiötä koskeviin asiakirjoihin tulisi soveltaa julkisuuslakia vain niissä tilanteissa, joissa asiakirjat liittyvät kaupungin viranomaisena päätettävän asian käsittelyyn.

Mikäli hallinto-oikeuden omaksumaa tulkintaa julkisuuslain soveltamisalasta ryhdyttäisiin yleisesti noudattamaan kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa, muuttaisi se erittäin merkittävällä tavalla vallitsevaa oikeustilaa. Julkisuuslain soveltamisalaa ei voida tulkinnallisesti laajentaa koskemaan lain sanamuodon ja sen tarkoituksen vastaisesti yksityisoikeudellisia yhteisöjä ilman lainsäädännöllisiä muutoksia.

Oulun kaupunki pyysi maaliskuussa 2016 kokonaan omistamaltaan Oulun kaupunginteatteri Oy:ltä selvitystä siitä, noudattaako yhtiö toiminnassaan omistajan edellyttämiä hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteita. Yhtiön johto, kaupungin omistajaohjaus ja sisäinen tarkastus pitivät asiaan liittyen yhteisen palaverin, jonka pohjalta laadittiin 23.3.2016 päivätty muistio. Ennen tätä tilaisuutta kaupungin sisäisen tarkastuksen päällikkö oli 18.3.2016 laatinut asiaa koskevan taustamuistion. Kaupunginjohtaja hylkäsi muistioita koskevan asiakirjapyynnön sillä perusteella, että pyynnön kohteena olevien asiakirjojen luovuttamiseen ei sovelleta julkisuuslakia.

Asiakirjat on laadittu kaupungin ja yhtiön välisiin neuvotteluihin liittyen. Neuvotteluissa on käsitelty yhtiön päätösvaltaan kuuluvia asioita ja kaupungin omistajaohjauksellista näkemystä yhtiön toimintaan. Neuvottelujen kohteena olleet asiat eivät ole liittyneet kaupungille kuuluvan julkisen hallintotehtävän hoitamiseen eikä kysymys ole myöskään ollut sellaisesta hallintoasiasta tai oikeustoimesta, jossa kaupunki olisi ollut juridisesti osapuolena. Laaditut muistiot ovat luonteeltaan julkisuuslain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuja viranomaisen sisäiseen työskentelyyn tarkoitettuja asiakirjoja, joita ei arkistolainsäädännön mukaan tule liittää arkistoon. Kysymys ei ole ollut sellaisesta valmistelusta, että asia olisi liittynyt kaupungin viranomaisena myöhemmin päätettävän asian käsittelyyn.

Oulun kaupungin käsityksen mukaan sisäistä työskentelyä varten laadittuun asiakirjaan sovelletaan julkisuuslakia vain viranomaistoiminnan julkisuuden turvaamiseksi tai oikeusturvaan liittyvistä syistä.

Julkisuuslain 5 §:n 4 momentin mukaan sisäisen työskentelyn asiakirjoja ovat viranomaisessa työskentelevien välisiä neuvotteluja, yhteydenpitoa ja muuta niihin verrattavaa sisäistä työskentelyä varten laaditut asiakirjat. Lainkohdassa on nimenomaisesti säädetty, että lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät viranomaisten ja yhteisöjen välisten neuvottelujen tuloksena syntyneet

asiakirjat. Rajoituksen tavoitteena on lähinnä viranomaisen sisäisen mielipiteenvaihdon ja sisäisen viestinnän turvaaminen. Hallituksen esityksen mukaan lainkohdassa tarkoitetut asiakirjat eivät kuvaa julkisen vallan käyttämistä, eikä niitä siten voida pitää julkisuusperiaatteen toteutumisen kannalta keskeisinä asiakirjoina.

Oulun kaupungin tytäryhtiöissä noudatettavan hyvän hallinto- ja johtamistapaohjeen mukaan yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat työnjakonsa mukaisesti muun muassa yhtiön sisäisestä valvonnasta ja tarkastuksesta. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on tarvittaessa oikeus konsultoida ja arvioida yhtiön menettelyä. Tässä tapauksessa on ollut kysymys tytäryhtiön hyvää hallintotapaa koskevasta arvioinnista ja konsultaatiosta, joka on tapahtunut omistajaohjauksellisesta näkökulmasta. Se seikka, että asiasta on laadittu kaupungin toimesta muistioksi ja tarkastusmuistioksi otsikoidut asiakirjat, ei muuta näiden asiakirjojen luonnetta viranomaisen asiakirjoiksi.

Asiakirjoilla ei ole niiden luonteesta johtuen julkista intressiä, joten niitä ei arkistolainsäädännön mukaan, julkisuusperiaatteen tarkoituksen toteutuminenkaan huomioon ottaen, ole liitettävä arkistoon.

Mikäli vastoin kaupungin käsitystä katsottaisiin, että pyynnön kohteena olevat asiakirjat olisivat viranomaisen asiakirjoja, joiden luovuttamiseen sovelletaan julkisuuslakia, tulee asiakirjat pitää salassa mainitun lain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan perusteella. Asiakirjat liittyvät Oulun kaupunginteatterin taiteellisen johtajan ja hänen perheensä toimintaan teatterin sisällä. Teatterin taiteellinen johtaja vastaa toiminnastaan yhtiön johdolle, ei Oulun kaupungille. Juridisesti arvioituna tarkastelun kohteena ei ole ollut epäilty laiton toiminta tai muut väärinkäytökset. Yhtiön sisäisten asioiden yksityiskohtainen julkinen käsittely ilman painavaa syytä voisi perusteettomasti vahingoittaa yhtiön mainetta ja aiheuttaa vahinkoa asiaan osallisille henkilöille.

Esko Aho on korkeimman hallinto-oikeuden varattua hänelle tilaisuuden selityksen antamiseen ilmoittanut, ettei hänellä ole tarvetta antaa selitystä.

Oulun kaupungille on lähetetty tiedoksi Esko Ahon vastaus.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan ja tutkii asian.

Valitus hylätään. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

Perustelut

Esko Ahon asiakirjapyynnön kohteena ovat 18.3.2016 ja 23.3.2016 päivätyt muistiot on laadittu Oulun kaupungin omistajaohjaustoiminnan ja siihen liittyvän sisäisen tarkastuksen yhteydessä. Korkein hallinto-oikeus on tutustunut näihin muistioihin, joissa tarkastellut kysymykset liittyvät eräisiin kaupungin kokonaan omistaman Oulun kaupunginteatteri Oy:n tekemiin palveluhankintoihin.

Asiassa on ratkaistava kysymys siitä, sovelletaanko muistioihin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (julkisuuslaki) ja jos sovelletaan, ovatko ne julkisia asiakirjoja vai kokonaan tai osittain salassa pidettäviä. Asiassa tulee muun ohella arvioitavaksi, voidaanko

hallinto-oikeuden tavoin katsoa, että koska julkisuuslakia sovelletaan kunnan toimintaan, on perusteltua pitää lähtökohtana julkisuuslain soveltamista myös kunnan tytäryhteisön toimintaan.

Julkisuuslain 3 luvun mukainen oikeus saada tieto asiakirjasta koskee lain 4 §:ssä lähemmin yksilöityjen viranomaisten, toimielinten ja muiden julkista valtaa käyttävien tahojen hallussa olevia, lain 5 §:n perusteella viranomaisen asiakirjoiksi määriteltyjä asiakirjoja. Tiedonsaantioikeutta ei siten ole perustettu viranomaisen tai muun tahon toiminnan käsitteen varaan.

Julkisuuslain 4 §:n mukaan viranomaisilla tarkoitetaan mainitussa laissa muun ohella kunnallisia viranomaisia, kunnan ja kuntayhtymän tilintarkastajia sekä lain tai asetuksen taikka lain tai asetuksen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen perusteella julkista tehtävää hoitavia yhteisöjä, laitoksia, säätiöitä ja yksityisiä henkilöitä niiden käyttäessä julkista valtaa. Julkisuuslakia ei siten sovelleta kunnan omistamiin yhtiöihin elleivät ne hoida julkista tehtävää ja käytä julkista valtaa. Oulun kaupungin tytäryhteisö Oulun kaupunginteatteri Oy ei siten ole sellainen julkisuuslaissa tarkoitettu viranomainen tai muu taho, jonka hallussa oleviin asiakirjoihin niitä siltä pyydetessä sovellettaisiin julkisuuslakia.

Asiakirjoja ei nyt kuitenkaan ole pyydetty Oulun kaupunginteatteri Oy:ltä vaan Oulun kaupungilta, jonka hallussa pyydetty muistioiden ovat. Kunta toimii viranomaisen ominaisuudessa siinäkin yhteydessä kun se harjoittaa omistajaohjaustoimintaa ja ryhtyy tähän liittyen sisäiseen tarkastustoimintaan. Näin ollen asiakirjapyynnön kohteena olevat muistioiden kuuluvat lähtökohtaisesti julkisuuslain soveltamisalan piiriin, vaikka ne sisältävätkin muun ohella Oulun kaupunginteatteri Oy:tä koskevia tietoja.

Edellä lausutun vuoksi ja kun muutoin otetaan huomioon hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa lausuttu ja päätöksessä mainitut oikeusohjeet, on katsottava, että pyydettyihin muistioihin sovelletaan julkisuuslakia eivätkä ne ole miltei osin salassa pidettäviä asiakirjoja.

Tämän vuoksi ja kun otetaan huomioon korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Asian ovat ratkaisseet oikeusneuvokset Anne E. Niemi, Hannu Ranta, Mika Seppälä, Kari Tornikoski ja Jaakko Autio. Asian esittelijä Mikko Rautamaa.

Pirkka-Petri Lebedeff

Lahden kaupungin tarkastustoimisto
Juha Tapiola
juha.tapiola@lahti.fi
Saimaankatu 11
15140 Lahti

Lausuntopyyntöne 27.1.2020

Kuntalain 129 §:n tulkinta vakuusvaatimuksesta kunnan antamalle lainalle yms.

Lahden kaupungin kaupunginreviisori Juha Tapiola on 27.1. lähettämässään sähköpostissa pyytänyt Kuntaliiton lausuntoa siitä, että edellyttääkö kuntalain 129 § vakuuden asettamista kuntien tytäryhtiöiden lainoille, miten valtiontukisäännökset on huomioitava kuntien tytäryhtiöille myönnettävissä lainoissa ja onko Lahden kaupungin tulkinta kuntalain 129 §:stä säännöksen mukainen: "Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla, viitataan takauksiin. Vastavakuus annetaan takaukselle ei lainalle".

Kuntalain 129 §:n sisältö

Kuntalain 129 §:n 1 momentti kuuluu seuraavasti:

Lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antaminen

Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 § lisättiin kuntalakiin vuonna 2015 oikeustilan selkeyttämiseksi sekä kunnalle lainoista ja takauksista aiheutuvien riskien välttämiseksi. Riskien välttämiseksi sääntelyssä on muun

muassa edellytetty, että kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset kuntien myöntämille lainoille, takauksille tai muille vakuuksille ovat samat riippumatta siitä annetaanko laina, takaus tai vakuus kunnan tytäryhteisölle tai jollekin muulle yhteisölle. Sen sijaan kuntalain 129 §:n 2 momentissa rajataan kuntien mahdollisuutta myöntää takauksia tai muita vakuuksia kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yksityisen yrityksen sitoumuksesta, mutta se ei vaikuta kuntalain 129 §:n 1 momentin soveltamisalaan.

Hallituksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE268/2014 vp) on todettu, että vaadittavien vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä, vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien hallinnan näkökulmasta riittävän osan.

Vastavakuus sana viittaa takaukseen, koska takauksen suorittamisen vakuudeksi annetaan vastavakuus ja lainan vakuudeksi annetaan vakuus. Tästä huolimatta käsityksemme mukaan siitä, että kuntalain 129 §:n 1 momentissa mainitaan vain vastavakuus, muttei vakuus sanaa, ei voi kuitenkaan välttämättä vetää sellaista johtopäätöstä, ettei kunnan antamalle lainalle tarvitse asettaa vakuutta. Sääntelyn tavoitteen ja tarkoituksen kannalta olisi epäjohdonmukaista, jos kunnan antamalle lainalle ei tarvitsisi asettaa kunnan edut turvaavaa riittävän kattavaa vakuutta, mutta sen sijaan takauksen suorittamisen vakuudeksi tulisi asettaa vastavakuus. Käsityksemme mukaan sääntelyn tarkoituksena on ollut kunnalle lainoista ja takauksista aiheutuvien riskien turvaaminen riittävän kattavilla vakuuksilla.

Oikeuskäytännössä on myös edellytetty, että kunnan antamalle lainalle tulee saada kuntalain 129 §:n 1 momentin edellyttämä kunnan edut turvaava riittävän kattava vakuus eikä päätöksissä ole katsottu, ettei vakuusvaatimus koskisi lainkaan kunnan antamaa lainaa. KHO:n vuosikirjaratkaisussa KHO 2020:50 kunnanvaltuuston päätös kumottiin kuntalain 129 §:n vastaisena merkittävän taloudellisen riskin ja kunnan etujen turvaamiseksi riittämättömän vakuuden vuoksi. KHO katsoi, että kunnanvaltuusto oli päättäessään lainan myöntämisestä osuuskunnalle toiminut kuntalain 129 §:n 1 momentin vastaisesti muun muassa sillä perusteella, että kunnan etuja ei voitu katsoa turvatun myöskään

sillä, että velallisena olevan osuuskunta on sitoutunut antamaan luoton vakuudeksi jälkipantin yrityskiinnityksestä X:n kunnalle ensisijaisen pantinhaltijan saatavien jälkeen.

Myös Itä-Suomen hallinto-oikeuden 9.11.2017 antamassa päätöksessä (17/0249/4) kaupungin päätös kumottiin lainvastaisena, koska kaupunginvaltuusto oli myöntänyt pääomallainan ilman kuntalain edellyttämää vastavakuutta.

Edellä esitetty sääntelyn tavoite ja tarkoitus sekä oikeuskäytäntö huomioon ottaen Kuntaliitto on neuvonnassaan lähtenyt siitä, että myös kuntien antamille lainoille tulee saada kuntalain 129 §:n 1 momentin tarkoittama vakuus eikä säännöksen sanamuodosta voida välttämättä vetää sellaista yksiselitteistä tulkintaa, ettei vakuusvaatimus koskisi lainkaan kunnan antamia lainoja.

Kuntalain muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE242/2020 vp) tukee kyseistä näkemystä. Hallituksen ehdotuksessa esitetään 129 §:n 1 momenttiin lisättäväksi selvyuden vuoksi vakuus sana, koska lainan suorittamisen turvaamiseksi annetaan vakuus. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että kysymyksessä on teknisluonteinen tarkistus. Näin ollen hallituksen esityksessä esitetty tulkinta asiasta on se, ettei esityksessä ole kysymys nykyisin voimassa olevan säännöksen sisällön muuttamisesta vaan pelkästään teknisluonteisesta tarkistuksesta. Tämän lisäksi hallituksen esityksessä myös esitetään, ettei kyseinen vakuus vaatimus koske osakeyhtiölain 12 luvussa ja osuuskuntalain 12 luvussa tarkoitettua pääomallainaa. Kyseisen esityksen mukaan pääomallainan antaminen olisi mahdollista ilman vakuutta, mutta kuntalain 129 §:ssä säädettyjen muiden edellytysten tulisi täyttyä. Kunta voisi siten antaa pääomallainaa, jos laina ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä, eikä siihen sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja valtiontukisäännöksiä merkitys on otettu asianmukaisesti huomioon päätöksenteossa.

Valtiontukisäännösten huomioon ottamisesta.

Valtiontuki määritellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdassa. Tukitoimenpide on katsottava valtiontueksi, jos se täyttää seuraavat tunnusmerkit:

1. toimenpide tai tuki myönnetään valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön varoista
2. toimenpide vääristää kilpailua suosimalla jotain tuensaajaa
3. toimenpide on valikoiva eli se kohdistuu tiettyyn yritykseen ja
4. toimenpide saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseiset edellytykset ovat kumulatiivisia, joten kaikkien edellä mainittujen ehtojen tulee täytyä, jotta kysymys olisi perussopimuksen tarkoittamasta valtiontuesta.

Hyvä on huomioida, että kohta 4 sisältyvä ns. kauppavaikutuskriteeri täyttyy helposti. Kauppavaikutus täyttyy, jos tuensaaja harjoittaa taloudellista toimintaa ja toimii markkinoilla, joilla esiintyy jäsenvaltioiden välistä kauppaa vaikkei itse harjoittaisi kyseistä kauppaa. Tässä yhteydessä ei ole mahdollista ryhtyä käymään erikseen läpi, mitä edellä mainitut edellytykset pitävät tarkemmin sisällään.

Kuntalain 129 §:n 4 momentti kuuluu seuraavasti:

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan on kuntalain 129 §:ää sovellettaessa otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään valtiontuen käsitteestä sekä komission toimivallasta ja jäsenvaltion velvollisuudesta etukäteen ilmoittaa valtiontuesta niissä tilanteissa, joissa ei ole säädetty poikkeusta ilmoitusvelvollisuudesta. Kyseinen sääntely on otettava huomioon myös silloin, kun kysymys on kunnan tytäryhteisölle annettavasta lainasta, takauksesta tai muusta vakuudesta.

Huomioitava on muun muassa komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuen käsitteestä (2016/C262/01), joka

sisältää arviointimenetelmiä ja vertailukohtia lainojen ja takaus-
ten markkinaehtoisuuden selvittämiseksi niin kutsutulla markki-
nataloustoimijatestillä. Markkinataloustoimijaperiaatteen tarkoi-
tus on havaita julkisen toimijan esimerkiksi kunnan antamaan
lainaan tai takaukseen sisältyvä mahdollinen julkinen tuki. Jos
kunnan antamat lainat tai takaukset eivät anna taloudellista
etua, ne eivät ole julkista tukea, vaan niissä noudatetaan tavan-
omaisia markkinaehtoja. Jotta voidaan määrittää, onko esim.
kunnan antama laina julkista tukea, on tarpeen arvioida, olisiko
vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuh-
teissa toimiva yksityinen lainanantaja antanut vastaavilla eh-
doilla lainan samoissa olosuhteissa kuin kunta.

Tässä lausunnossa ei ole mahdollista ryhtyä tarkemmin arvioi-
maan, milloin kuntien tytäryhtiöiden toiminnassa on kyse sellai-
sesta taloudellisesta toiminnasta, mihin valtiontukisäännökset
tulevat sovellettavaksi. Valtiontukisäännösten mahdollinen so-
veltaminen ja niiden asianmukainen huomioon ottaminen pää-
töksenteon valmistelussa ja päätöksenteossa onkin aina tehtävä
tapauskohtaisesti.

SUOMEN KUNTALIITTO

Juha Myllymäki
Lakiasian johtaja

Pirkka-Petri Lebedeff
johtava lakimies

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

PIRKKA-PETRI LEBEDEFF

11cdf6f5-a56b-4a58-bb46-21a39246270c · 2021-02-04 12:48:29 UTC +02:00
BankID / MobileID · b6368882-6490-4526-981a-8ee8f341b5fc · FI

JUHA MYLLYMÄKI

0391d224-e3cf-4403-855d-54f31d354d42 · 2021-02-04 15:25:07 UTC +02:00
BankID / MobileID · 5847a3ec-7bb0-48d6-baa1-114483eaf440 · FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmitteckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019
Päätöslaji Sisäinen pankki

Otsikko Pitkäaikaisen lainan myöntäminen Lahti Events Oy:lle

Päätösperustelut Lahti Events Oy on KOKO Lahti Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö ja Lahden kaupunki omistaa KOKO Lahti Oy:n 100 %:sesti

Lahti Events Oy:llä on aikaisemmilta vuosilta pitkäaikaisia maksuvelvoitteita, joiden rahoitus on hoidettu luottolimiitin puitteissa. Yhtiön toiminnan edellytysten ja maksuvalmiuden turvaamiseksi muutetaan luottolimiitin käytössä olevan määrä pitkäaikaiseksi luotoksi. Yhtiön hallitus päätti käytössä olevan luottolimitin konvertoinnista pitkäaikaiseksi luotoksi hallituksen kokouksessaan 22.11.2019.

Konsernipalvelut esittää, että Lahti Events Oy:lle myönnetään pitkäaikainen luotto seuraavasti:

Lainamäärä	2.800.000 EUR
Laina-aika	10 vuotta, eräpäivä 30.11.2029
Korko	6 kk Euribor-korko
Marginaali	+ 0,40 % (sis. 0,05 %:n rahoitusmarginaalin)
Koron maksu	6 kuukauden välein jälkikäteen, 31.5. ja 30.11.
Lyhennykset	lyhennysvapaata 31.5.2022 asti, jonka jälkeen tasalyhennyksin kaksi kertaa vuodessa koronmaksun yhteydessä
Käyttötarkoitus	pitkäaikaisista maksuvelvoitteista johtuva järjestely käyttöpääoman vapauttamiseksi
Vakuus	Sisäisen pankin toimintaperiaatteiden mukaan vakuutta ei vaadita

Päätös Päätti, että Lahti Events Oy:lle myönnetään 2.800.000 euron pitkäaikainen luotto konsernipalvelujen esittämien ehdoin.

Lisätietojen antaja Rahoituspäällikkö Päivi Väisänen, 044 716 1428

Toimivallan peruste Kaupunginvaltuusto on myöntänyt 10.12.2018 (137 §) valtuuden kaupunginjohtajalle myöntää lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin

määräysvallassa oleville yhteisöille, liikelaitoksille ja säätiöille yhteensä 120,0 milj. euroa. Tämä esitys huomioon ottaen valtuutusta on käytetty 70,0 milj. euroa. (Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko, talousasiat)

Nähtävänäoloaika 25.11.2019
Nähtävänäolopaikka Yleinen tietoverkko, www.lahti.fi
Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus
Saaja Lahti Events Oy /Emilia Mäki (s-posti)
Tiedoksi Konsernipalvelut / Kirjaamo (s-posti)
Konsernipalvelut/ rahoituspalvelut (rahatoimi@lahti.fi)
Päivi Väisänen (s-posti)
Kaupunginhallitus (listantekijät, s-posti)

Asiakirjat
Liitteet määrärahaseuranta 15_2019, velkakirjaluonnos

Allekirjoitus Mika Mäkinen
Kaupunginjohtajan varamies, konsernipalvelujohtaja

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Liitetään viranhaltijan päätökseen****Lahden kaupunki**

Viranomainen:
Kaupunginjohtaja

Kunnallisasiat

Päivämäärä:
22.11.2019

Pykälä:
107

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja sen yhteystiedot:

Toimielin: Lahden kaupunginhallitus
Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti
Käyntiosoite: Harjukatu 31
Puh.: (03) 814 11
Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi
Aukioloaika: klo 8-15

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen

Pvm: 25.11.2019

Kuntalain 139 §:n 1 momentin mukainen tiedoksianto asianosaiselle

Asianosainen: Lahti Events Oy /Emilia Mäki

☒ Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm: 22.11.2019

☐ Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja:

☐ Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm:

☐ Muulla tavoin, miten

Vastaanottajan allekirjoitus

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Lahden kaupunki, Tarkastuslautakunta, 10.02.2021

§ 16

Konsernipankista myönnettyjen lainojen puuttuvat vakuudet

457/02.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginreviisori Juha Tapiola, p. 050 559 4016

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti:

1. saattaa kaupunginhallituksen tietoon oikeuskäytännön ja Suomen Kuntaliiton 3.2.2021 antaman lausunnon perusteella, että Lahden kaupungin 1.5.2015 jälkeen tytäryhteisöille myöntämille lainoille on oltava kuntalain 129 §:n edellyttämät vakuudet. Lisäksi jokaisen lainan osalta on huomioitava kuntalain 129 §:n 4 momentin valtiontuki -sääntely.
2. pitää 1.5.2015 jälkeen ilman vakuuksia myönnettyjä lainoja kuntalain 129 §:n vastaisina. Tilivelvollisille myönnettävää vastuuvapautta koskevassa esityksessä tarkastuslautakunta arvioi tarkemmin, mikä merkitys edellä selostetuilla kuntalain vastaisesti tytäryhtiöille myönnettyillä lainoilla on.

Esittelijä

Kaupunginreviisori Tapiola Juha

Päätösehdotus

1. saattaa kaupunginhallituksen tietoon oikeuskäytännön ja Suomen Kuntaliiton 3.2.2021 antaman lausunnon perusteella, että Lahden kaupungin 1.5.2015 jälkeen tytäryhteisöille myöntämille lainoille on oltava kuntalain 129 §:n edellyttämät vakuudet. Lisäksi jokaisen lainan osalta on huomioitava kuntalain 129 §:n 4 momentin valtioneuvoston -sääntely.
2. pitää kuntalain 129 §:n vastaisesti 1.5.2015 jälkeen ilman vakuuksia myönnettyjä lainoja laittomina. Tilivelvollisille myönnettävää vastuuvapautta koskevassa esityksessä tarkastuslautakunta arvioi tarkemmin, mikä merkitys edellä selostetuilla kuntalain vastaisesti tytäryhtiöille myönnettyillä lainoilla on.

Perusteluosa

Voimassa oleva kuntalaki on tullut voimaan 1.5.2015. Lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antamisesta kuntalain 129 §:ssä on seuraava säännös:

”Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, joka liittyy sen liikuntalain (390/2015),

kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (728/1992), museolain (729/1992), teatteri- ja orkesterilain (730/1992) tai nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen. Takauksen ja muun vakuuden antamisen edellytyksistä on kuitenkin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluveloitteeseen.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.”

Tarkastuslautakunta on jo vuoden 2018 arviointikertomuksessa kiinnittänyt huomiota siihen, että Lahden kaupungilla on konserniyhtiöille annettuja lainoja, joissa ei ole kuntalain edellyttämiä vastavakuuksia.

Tarkastuslautakunta on jo vuoden 2008 arviointikertomuksessa todennut sisäisen pankin toiminnasta seuraavaa: ” Sisäiseen pankkiin liittymistä koskevan päätöksen yhteydessä eikä sen jälkeenkään erityisemmin selvitetä asiakkaan taloudellista tilannetta. Pelkkä asema Lahti-konsernissa riittää. Myöskään vakuuksia ei vaadita, mikä tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan on selkeä riski.”

Konsernilainojen määrä 31.12.2020 on 448,4 milj. euroa. Kaupungin sisäisestä pankista on 1.5.2015 jälkeen myönnetty vakuudettomia lainoja yhteensä 296,3 milj. euroa ja lainojen pääomat 31.12.2020 olivat yhteensä 265,5 milj. euroa. Näissä lainoissa tulisi olla kuntalain 129 §:n edellyttämät vastavakuudet.

Lahden kaupungin viranhaltijajohto on toistuvasti esittänyt sisäisten lainojen osalta seuraavaa tulkintaa kuntalain 129 §:stä:

- Tytäryhteisöiltä ei vaadita vakuutta Lahden kaupungin myöntämistä lainoista

- Lainoitettut tytäryhteisöt ovat pääsääntöisesti yli 50 %:sti kaupungin omistamia, vakuuden antaminen tarkoittaisi käytännössä, että kaupunki antaa itselleen vakuuden
- Kuntalain pykälän 129 lakiteksti " Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla" viittaa takauksiin: Vastavakuus annetaan takaukselle, ei lainalle

Tieteen termipankin nettisivuilla vastavakuus on määritelty seuraavasti: "Vastatakaus liittyy usein pankkitakaukseen. Termiä ei ole määritelty takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1998, takauslaki)." Vastatakaus -määritelmä ei siis liity vain takauksiin eikä takauslaissa eikä tiettävästi muussakaan lainsäädännössä ole edes määritelty, mitä vastatakaus -termillä tarkoitetaan. Kaupungin viranhaltijajohdon tulkinta vastavakuudesta ei perustu lakiin eikä muuhunkaan faktaan. Tulkinta ei myöskään vastaa kuntalain 129 §:ään liittyvää oikeuskäytäntöä.

Konsernipankin myöntämissä lainoissa ei ole myöskään selvitetty mahdollisen valtiontuen olemassaoloa ja tukimääräysten ja -säännösten soveltamisen edellytyksiä.

Tarkastustoimisto on pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa kuntalain 129 §:n vakuusvaatimuksesta. Kuntaliiton lausunnon mukaan kuntien antamille lainoille tulee saada kuntalain 129 §:n 1 momentin tarkoittama vakuus eikä säännöksen sanamuodosta voida välttämättä vetää sellaista yksiselitteistä tulkintaa, ettei vakuusvaatimus koskisi lainkaan kunnan antamia lainoja. Kuntaliiton lausunnon mukaan kuntalain 129 §:n valtiontuki -sääntely on otettava huomioon myös silloin, kun kysymys on kunnan tytäryhteisölle annettavasta lainasta, takauksesta tai muusta vakuudesta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: konsernipalvelut / Kirjaamo